Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Suhm, Peter Friderich.; af P. F. Suhm.
Titel | Title:	Smaae-Skrifter
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : trykt og faaes til Kiøbs hos August Friederich Stein, 1772-1776
Fysiske størrelse | Physical extent:	1 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52.-108

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05239 X

+ Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

X

Smaae-Skrifter

af

P. F. Suhm.

BIBLIOTHECA REG. I. HAFNIENSIS

Idyller
og
Samtaler.

Kiøbenhavn, 1772.
Trykt og saaes til Kiøbs hos August Friederich Stein, boende i Skidenstrædet i No. 171.

BIBLIOTHECA REGIA HAVNIENSIS

Fortale.

Glade og rolige Timer paa Landet have frembragt dette Foster. En Theocrit, en Virgil, en Pope, en Gesner har jeg søgt i nogle Idyller at efterligne; thi Segrais og Fontenelle bor ey komme i nogen Betragtning. Men udi de fleste haver jeg fulgt mit eget Genie, og som jeg fandt, at dem manglede det stille Sprog, den fine Stiil, den liflige Velklang, som egentligen efter Regler tilskrives Idyllen: saa besluttede jeg at føye dertil det Navn: Samtaler. Ja jeg har søgt i endeel af dem at foreene sammen noget af Idyllens Væsen, med Samtalens Hæftighed, Munterhed, Styrke, og undertiden Bidskhed efter Luciani Maade.

Hvorvidt dette mit Øyemærke er bleven opnaaet, overlades til andre at domme om. Udi de Stykker, som føre Grækiſke Navne, har jeg meere villet nærme mig den egentlige Idylle; men i de, ſom have Nordiſke Perſoner, har jeg menet, at vore Forfædres Vildhed kunde og tillade mig at ſkrive noget ſtærkere. Maaſkee nogle ville ſynes, at endeel af dem ere et Slags Fortællinger; Mig er det lige meget, hvad De ville kalde dem, naar de kun behage. De faa hiſt og her forekommende Vers haver jeg ikke ladet aftrykke, ſom man gemeenligen pleyer; men jeg meener dog, at de ere nokſom betegnede, Deels derved, at der ofte forud tales om Sang, og deels derved, at hver Linie af Verſet begynder med et ſtort Bogſtav.

Brynhild.

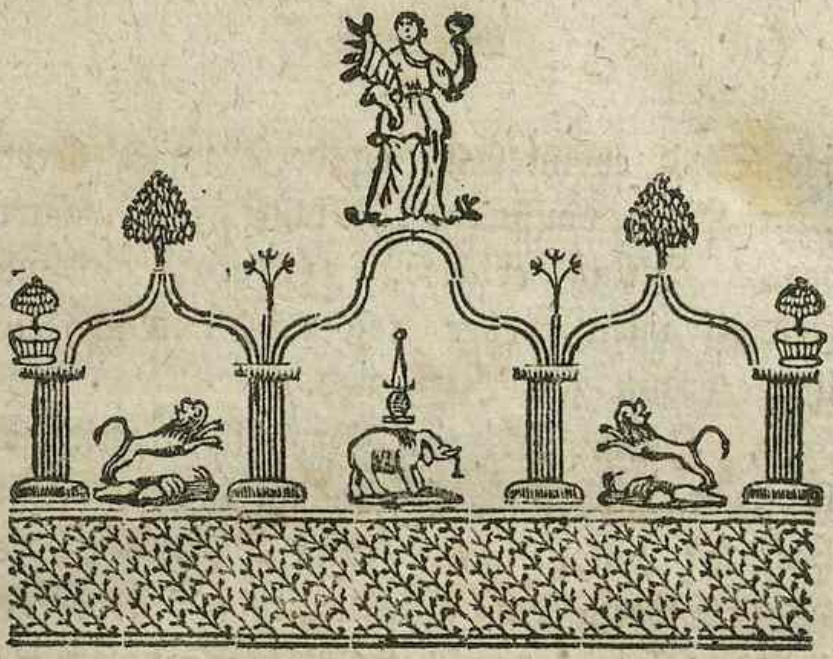

Brynhild og Haldan.

Bryn. Her saae jeg sidste Gang min elskte Fridleif. Her svore vi hinanden ævig Troskab. Her føyede vi Mund til Mund. Mine Læber hestedes her til hans. Her var jeg hans. Ak var! Du Freya, Du saae vor reene Elskov; uskyldig smilte vi til hinanden; uskyldig, ligesom Du til Oddur. Alt er nu borte; Haab, Liv, Lyst, Glæde. Skoven er ey mere grøn, Solen har tabt sin Glands. Dette forhen behage-

lige Stæd er nu fælt, og derfore mig kiært. Min Hiord vansmægter, mine Faar vantrives. Alting er ude. Freya, giv mig Fridleif igien, eller tag mig i Din Bolig. (Hun sætter sig ned.)

Hald. Skiønne Brynhild! altid saa bedrøvet. Hvi stedse saa sorrigfuld. Ofte har jeg villet nærme mig, Ømhed for Din Smerte har afholdet mig. Udøs den i min Barm, den beste Geed i min Hiord skal være Din.

Bryn. Ak Haldan! Hiord, Geed, Faar, intet glæder mig meere. Behold derfor Din Geed. Trøst haver ey Sted i mit Hierte. Fridleif er borte.

Hald. Fridleif? han, den raske, den unge, den muntre, den smilde Fridleif; Han? var han Din?

Bryn. Ja, den elskværdige, den troe, den yndige, den bestandige Fridleif; han var (hun sukker). Grumme Ran, Du alleene er Skyld i, at han ikke er. Hvi flugede Din Bølge ikke ogsaa mig. Hvi lod jeg Fridleif fare alleene. Fælles dreve vi Faarene ud paa Marken; fælles joge vi dem hiem igien. Den Mælk, som de malkede, den drak Du. De Ofte, som jeg

pres-

presſede, dem aad Du. Men diſſe glade Dage ere forbi, ſom en Røg ere de forſvundne. Ak at jeg havde fulgt med dig, i det mindſte kunde vi da have døet i hinandens Favn, min Aand have blandet ſig med Din, naar vore døende Læber havde udſtammet det ſidſte Farvel. —— Hvilke fiorten Dage! Men ſee Haldan, ſee her Sporet af den elſkværdigſte unge Perſon. Tuſinde Kyſſe gav han mig her, her i Freyæ hellige Lund. Hun ſaae det, og ſkinte da med dobbelt Klarhed, liſtende ſig frem bag Træerne. (a) Tuſinde Kyſſe giver jeg igien diſſe Fodſpoer. Dog Skyggе! Jeg raaber, mig ſvares ikke. Jeg ſukker: ingen agter min Klage. Han, ſom agtede den, han ſom afterrede mine Glædes Taare, han ſom lagde mit Hoved i ſit Skiød, han ſom levede for mig, han er død, borte, forloren, og jeg ſidder her.

(a) Gemeenligen forſtode vore Fædre Maanen ved Freya, men da de blandede Freya og Freyer ſammen, ſaa kan det gierne tillades en Hyrdinde, at gisre Maanen til Freya.

Hald. Yndige Hyrdinde! Stor er Din Sorrig, men andre have fristet lige Skiæbne, ja vel grummere. Tillad mig at lindre Din, ved at fortælle min; min som langt overgaaer Din, og derfore bør sætte Grændser for Din Smerte.

Bryn. Hvorvel intet kan bringe mig til at glemme min Sorrig, saa tillader jeg dig dog at forsøge, om det er mueligt, at jeg i nogle Øyeblik kan sætte den til Side, for at høre paa Dig, Du guddommelige Skald. Tag Din Harpe, og stem dens høyeste Toner.

Hald. I Bierge giver Gienlyd af min Klage, Du Skov send min angestfulde Stemme tilbage, I Vinde hyler mig imod; Du Søe oprør Dine Bølger! Min Siæl bruser, hyler, hviner end meere i mig. Solen opstaaer, stolt reiser den sig af de blaae Bølger, i majestætisk Pragt triner den frem; Naturen leer den i Møde, klæder sig i sin spraglede Pynt, og dunster Balsam ud. Saa smilede Sigrid imod mig. Lykkalige Dage, I ere forbi. Korte, som Natten midt om Sommeren. Hastige, som Hvirvelvinden. I bortsmæltede, ligesom Sneen for Solen. Da trodsede

sede jeg Odin selv i Lyksalighed. Ikke vilde jeg bytte med ham. Ak nu liig Balldurs Fader. Stor var din Smerte for Balldur. Større min for Sigrid. Du har Guddoms Kræfter; men jeg, jeg føler Menneskket alt for meget. Paa hine Høye, der sloge vi Haand i Haand; Odin var vort Vidne; Thor anraabtes om Hielp. Ved et naadigt Blink viste han sig. Et Blink, Billede af vor Lyksalighed. Vore Arme vare sammensnoede, to Siæle giorte til een, Tankerne stode afmalede i vore Øyne, mine Kinder blussede af Begiærlighed, dine af jomfruelig Undseelse; vi mærkte, vi saae, vi sunde? intet uden os selv. Den gandske Verden var indsluttet i os, vi vare os selv nok. Drukne af Vellyst, og Skioldunger og Ynglinger vare ikke til, Odin selv forsvandt for vort Sind. Hvorfor ikke ævig saa? Hvor korte ere de glade Øyeblik! Dog altid glade, saa længe vi vare sammen. Nu hørte vi Faarenes Brægen, nu Hestens Vrinsken, nu Oxens Brølen, nu Lerkens Slag, nu Frøens Qvækken. Men hvorfor tier nu, nu alt? Naturen sørger, Dyrene ere tause, Fuglen synger ey meere:

Sigrid er borte. Græsset haver mistet sin Farve, Blomsteret sin Lugt: Sigrid er borte. Søen udbryder i hule Sukke; Vindene storme imod hinanden, Sigrid er borte. Maanen er mørk; Solen er bleg; Sigrid er borte. Ja hun er borte, den Ranke, den Sneehvide, den Forsølvede. Min Glæde er borte. Vant var jeg at gaae paa Jagten; forbandet være den Dag, da Bue først kom i min Haand. Haren var da en angenem Byrde for mig; Som et Pant paa min Kiærlighed lagdes den for Sigrids Fødder. Jeg gaaer ud, i Buskeu rører det sig, Raaen var sprunget did ind; Buen tages, Pilen flyver. Brist Hierte, brist i tu, Piil sid i det; flyder I Taare! Giver Vand I Øyne! Det klare Øye er lukt; ævig lukt! Min Haand, min Piil, mit Hierte! Endda spillede Din Siæl paa mine Læber; min Siæl fuede Din Siæl begiærligen i sig: fra den Tiid lever ikke jeg, men Sigrid i mig. Gid min Siæl maatte beboe Dit Legeme. Sex Aar ere forbigangne, endda sidder Pilen her, her (leggende Haanden paa sit Bryst). Jeg iler, jeg flyver, død segnede jeg i Dine Arme, dog ey som sædvanlig;

vanlig; Forvorpne Medlidenhed, som kaldte mig igien til Livet, for at doe stedse. Ofte satte jeg mig for at følge Dig efter; Udi Freyæ Sal at fortsætte vor Elskov. Men Straf fortiente jeg, at leve er Straf. (Taare hæmmede hans Sang, og Harpen faldt af hans Hænder).

Bryn. Store Skald. Min Siæl var færdig at forlade sin Bolig, imedens Du sang. Din Sorrig opflugede da min; men nu vender den med dobbelt Kraft tilbage. Dog kan Dit Tab ey lignes ved mit; thi Du har ingen Fridleif mistet. Verden giver ingen Glæde meere; I Valhalla bliver den eene at finde. Men Morket minder at gaae herfra.

Othar og Eric.

Oth. Høyt slaaer Lærken nu, og glæder sig ved Dagens Komme. Stillitzen qvidrer i Lunde. Sødt er det at arbeyde. Frøen hopper i Moradsen, qvækker og raaber. Skov-Duen klynker i Træerne. Sødt er det at arbeyde. Myren indsamler Vinter-Føde. Tødderen klukker for sin Mage. Sødt er det at arbeyde.

Eric. Hvorledes kan Du ved saa tungt Arbeyde siunge? Grov Du endda for Dig selv og Dine, men nu maae Du adlyde Din Husbondes Røst.

Oth. Det er saadt, men naar denne Grav er færdig, og jeg faaer ledet Vandet fra Torve-Mosen, saa tillader min gode Herre mig, at have Resten af Dagen for mig selv.

Eric. Vel nok, men naar Du er udslæbet, hvorledes formaaer Du at arbeyde meere?

Oth. Det skal jeg strax sige Dig. Saa snart mit foresatte Arbeyde er til Ende, iler jeg hiem; min troe Signe tørrer Sveden

af

af mit Ansigt; mine fire Smaae omsavne mine Knæe. O, hvor godt smager da Maden. Da lønnes jeg for mit Arbeyde; da opmuntres jeg til nye Møye. Læt er det da at drage Plougen, at binde Hummelstænger om den høye Ask, at omgiærde Marken med Staver, at besnære Fisken i Nættet.

Eric. Men den hele Dag gaaer jo paa saadan Maade bort med Arbeyde. Jeg vilde derimod giøre mig til Gode, strække mig under den skyggefulde Eeg, og indsove ved Ravnens Skrig.

Oth. Hvorfra skulde da Signe faae Føde? De Smaae vilde da skrige efter Brød. Træt kommer jeg hiem, med Solens Nedgang forlader jeg Arbeydet. En Skaal med Mælk staaer færdig, hurtig skynder sig Signe; fremsætter de røde Jordbær paa Bordet, eller og Multen, plukket af Myren; Stundom praler det sorte Brombær i vort Maaltid, og undertiden ligger den krusede Ørret paa Fadet, nylig sanget i Bækken. Andre Tider, anden Føde. Vinteren frembyder Sild, Torsk, Fugl, sanget i Snære eller forraasket ved den hastige Pil; og efter alt dette, hvorledes meener Du, at jeg er til Mode, naar jeg, bedækt med Biørne-Hu-

den,

den, trykkes af Signe til Hendes kydske Bryst. Er dette ey værd at takke Alfader for? Var jeg ikke glad, hvo skulde da være det?

Eric. Du veed saa lifligen at male Din Tilstand, saa jeg næsten skulde misunde Dig, dersom en bedrøvelig Erfarenhed ey havde lært mig, hvor tung den er; thi vi ere jo dog ikkun Træle. Kone og Børn har jeg ikke. Denne Lykksalighed mangler mig, og den maae Du gierne beholde; thi da jeg neppe kan føde mig selv, hvorledes skulde jeg da føde andre; Udi Kone og Børn seer jeg intet andet, end Byrde.

Oth. Men har Din Herre ey overladt Dig et Stykke Jord til Eyendom, ligesaa vel som min Herre, og hvorfor føder den Dig ikke, uden alleene fordi Du ingen troe Medhielperinde har!

Eric. Torne og Tidsle voxe paa den; af Nælder er den begroet; Skarntyden prunker der i Stædet for Byg, og Skingræs er min Havre.

Oth. Tag Spaden, grav Jorden om, opryk Tidslen, forbrænd Tornen, lad Plougen gaae over Marken, og da skal det gule Syn glæde Dit Øye; Rugen skal bøye

sig,

sig, og frembyde sig til Seglen; Havren skal affalde, hvis Du ey skynder Dig med at afmeye den.

Eric. Tiden forslaaer ey til at udrette det mig paalagde Arbeyde; Onde Ord, Skiælden og Stokken ere min visse Løn, naar jeg fremstiller mig for min Husbonde, og endda vil Du, at jeg skal arbeyde for mig selv. Kan man og stedse arbeyde? Behøves ey Hvile? Jo, I trætte Hænder, I stive Arme, I smertefulde Been, I behøve Hvile, hvis I ikke skulle ligge under Arbeydet; men gid I giorde det, gid mine Øyne vare lukte, og jeg skilt fra saa megen Plage.

Oth. Hvor er Dit Arbeyd i Dag, og hvortil er Du sat?

Eric. Jeg skulde indelukke et Stykke med Risgiærde; men saasnart Opsynsmanden forlod os, snigede jeg mig bort; thi Arbeydet var for strængt, og der bliver desuden mere end Tiid nok til at svede; Snart bliver jeg vel opsøgt, og da vee min Ryg. Men hvorlunde er det mueligt, at Du kan arbeyde uden Ophør, vedblive Din Forretning, og endda tale med mig.

Oth. Nu indseer jeg, hvi Tidsler begroe Din Ager, hvi Hunger nager Dit Le-

geme,

geme, hvi Misfornøyelse hærsker i Dit Sind, hvorfor Din Herre er saa streng. Frugtbare Flittiged, du Glædens Moder, du avler Rolighed af dig, du forskiønner den hele Natur, du kryder Maden, du alleene giver let Søvn; Tiden bortflyver med Ørne-Vinger under din Skygge. Ælendige Eric! Klag ey over Skiæbnen, ey over Din Herre, ey over Tiden, men anklag Dig selv. Hver Stand er lykkelig, endog vor Trælle-Stand; Alfader har givet mig en god Herre, men maaskee alle Trælle kunde have gode Herrer, dersom alle Herrer havde gode Trælle. Forsøg eengang Eric, med Flittighed at formilde Opsynsmanden. Hvo veed, om Du endnu ikke kunde komme til at rose hans Fromhed, og Din Herres Godhed.

Eric. Jeg arbeyde ligesom Du? Være paa Færde om Natten med Uglen, og om Dagen med Biørnen. Ney før vil jeg taale min Skiæbne.

Oth. Ulykkalige! hvis Kaar ey kan forbedres. Ligesom Fisken elsker Vandet, Fuglen Luften, Giedden Barken, Ræven Gaassen, Ulven Faaret: saa elsker Du Ladhed. Dine Lemmer gispe, Din Siæl sover. Tak være Dig Alfader! at Du og frembragte

Flit-

Flittighed, Din Dotter, som ævig smiler med Ungdoms Smiil, Legemet med Lethed, Hurtighed, paa hvis Pande ævig Roe staaer tegnet, i hvis Øyne ævig Fryd tindrer; den bestandig grønne Gran omkrandser Din Tinding, den aldrig falmende Furre er i Din høyre Haand, og den mørke Barlie i Din venstre. Stedse skal jeg følge Dine Spor, De Spor dryppe af Honning, Mælk rinder af Dine Bryste, Du mangfoldiggiør Hiorden, ved Dig bugner Træet af Frugt, Jorden bær sin Grøde, og vilde Dyr fordærve ey Ageren. O Alfader! lad mig stedse elske denne Din Dotter, lad Tiden glide bort for mig under hendes Vinger, og lad mig ved hendes Smiil opvaagne i Gimle, i Sælskab af Signe og af de Smaae.

Eric. Behold Du Din Flid, Din Signe, Dine Smaae, Din Sveed, Dine trætte Lemmer; Heller vil jeg underkaste mig den knudrede Stok, end længer høre paa Din kiædsommelige Sang.

Mirtil, Menalcas, Palæmon.

Mirt. Skyggefulde og høytidelige Lunde; I ere stedse ærværdige for mig, thi i Eder saae jeg først min Amaryllis; I vare Vidne til den rene Lue, som hun optændte i mit Hierte: Aldrig seer jeg Eder, uden Amaryllis rinder mig i Sinde; Eders Echo svarer mig Amaryllis; Eders Blomster dunste mig Amaryllis imod.

Men. Lutter Amaryllis, Du har intet andet end Amaryllis i Hovedet, og dog kan hun ey regnes imod min Glycerium, men forsvinder ligesom Dampen for Solen.

Mirt. Ubesindige Menalc, som vil sætte Din Glycerium imod min Amaryllis. Lad Palæmon, som følger med Dig, dømme, hvo af os der elsker hæftigst og best, og deraf slutte, hvis Kiæreste fortiener Prisen; Thi den som har opvakt den ædleste Lue, bør og ansees for den beste.

Men.

Men. Vel; jeg er fornøyet hermed. Palæmon være vor Dommer, saafremt han selv vil.

Pal. Tiden minder vel, at jeg skulde drive disse Faar hiem, men hvo kan imodstaae den Drift, at høre tvende saa ypperlige Sangere. Men laver os imedens hvile under denne store Bøg.

Mirt. Hvad Priis vil Du udsætte? Det beste Faar af Hiorden skal være Dit, saafremt Du vinder.

Men. Efter min Fader besidder jeg en Kande af Valbirk; Alcidamas udskar den med en konstig Haand. Han udskar Venus blot, ligesom da Hun steeg af Havet, den venstre Haand fuld af Tang; Med den høyre stryger Hun en Løve, som slikker Hendes Fødder. Vingede Cupidines strøe Blomster paa Hendes Hoved, og i Hendes Barm. Nogle af dem binde Løven med Blomster-Lænker. Den Kande skal være Din, men vind den først.

Pal. Unge Hyrder, Tiden bortgaaer, mine Faar længes efter Stalden, og jeg end mere efter Eders Sang.

Mirt. Som den hvide Klever er for Bien, Egen for den skiønne Dryade,

Havets blaae Bølger for den sneehvide Nymphe, Endymion for Nattens Herskerinde, saa er Du o Amaryllis for mig!

Men. Fuglen elsker Myg, Turtel-Duen sin Mage, Hiorten forfølger Hinden, og Hunden holder sig til sin Herre, saa holder jeg mig til Dig o Glycerium!

Mirt. Amaryllis gaaer; Rosen voxer under Hendes Trin. Hun aabner sin Mund, og Balsom aander ud. Nympherne staae stille, og spørge iblant hinanden, hvor denne ukiendte Nymphe har opholdt sig saa længe? Diana standser i sin Fart, og lader af Misundelse Kaaggeret falde.

Men. Lilier fremspire under Glyceriæ Spoer. En liflig Rosmarinlugt udgaaer af Hendes Mund. Fauner og Satyrer skue til, og blusse af Elskov. Paris vilde ey have røvet Helena, om han først havde seet Dig.

Mirt. Cupido vankede engang om i Skoven uden Forretning. Han fandt Amaryllin sovende. Af Kaadhed kastede Han Blomster paa Hende. Sagte kastede Han dem; thi jeg vil ey vaagne min Moder, sagde Han. Noget efter mødte Ham Venus. Moder, tiltalte Han hende, hvi nu mindre skiøn end før. Kan da en Dødelig bedrage

Dit

Dit Syn, svarede den yndige Venus; Ere Cupido's Øyne saa dumme, at de ikke formaae at skiælne imellem Amaryllin, og Elskovs Gudinde. Kom selv, betragt, føel og dom, var den lille vingede Guds Svar. Venus lod sig føre af ham; Forundringsfuld stod hun stille, saae, sukkede, fravendte Øynene, og blev rød som Blod.

Men. Engang forraskede jeg Glycerium i Søvne. Den lette Vesten-Vind blottede Hendes Bryst. Mig var ey anderledes til Mode, end naar man gaaer i en Skov, og seer ind en anden, skilt ved et ringe Giærde fra den første: Saaledes saae jeg paa Hendes deylige Ansigt, og need i Hendes Barm; Gierne vilde mine Øyne hæfte paa det første, men end hellere paa den sidste. De twende klare Stierner skiøde Liv og Lyst fra sig, i det Hun vaagnede. Uvis vankede mit Øyesyn paa dem; Ret ligesom Vandrings Manden, der gaaer paa et høyt Stæd; En færsk Søe, omkrandset med Skove, ligger paa Hans høyre Haand. Og en anden færsk Søe paa hans venstre, liig den første, og dog ulig, begge prunkende af adskildte lige Skiønheder. Dette behagelige Syn, den friske Luft, den blide Udsigt giøre, at Han snart kaster Øyet til den

ene Side, snart til den anden. Ligesaa uvis henrykt var jeg. Du er værd at elskes, sagde jeg, og Du er ogsaa værd at elskes; I ere det værdige begge toe.

Mirt. Naar jeg skuer Dit Ansigt, milde Amaryllis, da synes mig at see Maanen i sin liflige Pragt. Sød Henrykkelse betager mig. Jeg føler først intet uden Dig, og tilsidst intet. I Begyndelsen leer den hele Natur ad mig; hver Fugl er Nattergal, hvert Vand Hippocrene, hvert Træe Ceder. Midt om Vinteren smiler da Foraaret. Men legger Du Din Haand i min Haand, saa vil jeg ikke bytte med Jupiter selv; Lad Juno længe nok regiere i Himlen: Amaryllis er mig alt. Alting farer sammen i eet, alt andet forsvinder; Amaryllis er alt. Midt paa Dagen, da Solen var høyest, lagde Du Din Haand i min. Sagte stryger Du med den anden paa min Kind; Jeg vaagner, og see Solen er nedgaaet. Mine Læber vare da hæftede paa Din Haand. Timer vare blevne eet Øyeblik. Saa elske, saa frydes de salige Siæle udi det glade Elysium. Der hersker et bestandigt Nu, alting er Eet.

Men.

Men. Ey bortdrive Glycerium og jeg Tiden saa ilde. Vi elske med Ild og med Lue, men vi kiende dog altid os selv, vi ere os altid selv bevidste. Vi sige tusinde Gange til hinanden: Du er elskværdig. Vi foye Haand i Haand, vi favne, vi kysse, vi —— Træt heraf gaae vi til vor Hiord; Undertiden spiller jeg paa min Floyte: Enten hører hun til, eller og gelyder hun den med sin Sang. Skiøn er Hun, den Skiønneste iblant alle, men der ere og andre Skiønne. Et stiaalen Øyekast vinker undertiden ad dem; Kiælen vredes da Glycerium, og vor Elskov vender tilbage med fornyede Kræfter.

Mirt. Timer bortgaae, og jeg formaaer ey andet end at skue, at betragte, at føle. Glæde hæmmer mine Ord. En sagte Haandtrykken vidner om Dit Hiertes Tilstand o Amarylli. Lige for Dig sætter jeg mig. Med Glæde male vi hinandens Billeder i vore Øyne. Dybt seer jeg ind, ind i Din Siæl. Dit skiønne nydige Dække, Din Jordiske Boelig elskes vel af mig, og hvo kan skue den, uden at elske; Men Siælen, den er det min Attraae egentligen gaaer til. Vore Siæle betragte og fornemme hinanden. Vi svinge os i Veyret, langt over

alle Himle, til det Sted, hvor idel Klarhed herſker; Da ſee vi Mistanke, Vrede, Fortrydelſe, Had, Avind, Letſindighed, Uroe, Vankelmodighed, Ujævnhed lagde under vore Fødder. Vi brænde da af rene, af pure, af himmelſke Luer. Saa vilde Minerva elſke, om hun kunde elſke. Da byde vi Sygdom, Skikkelſes Forandring, Tid, Fraſkillelſe, Døden ſelv Trods, at kunne i mindſte Maade forandre eller formindſke vor Kiærlighed. Tungen er for ſvag til at udtrykke dette, Sproget mangler Ord. Glæde vælter ind paa os, Tanken fatter ikke det vi føle; Sappho og Anacreon vilde her blive ſtumme. Kiælne Haandklap, afbrudte Sukke; Øyne, hvorudi Siælene ſtaae udtrykte; Timeviis udſagde: Jeg elſker Dig. Dette maler ſtærkere end en Flod af de zirligſte Ord, end en Skare af de meeſt vel klingende Vers. Maaneder gaae, Aar forſvinde, endda er vor Elſkov den ſamme. Nu ſtaaer Amaryllis for mig, hiſſet ſeer jeg Hende, i den hellige Lund ſvor Hun mig ævig Troſkab. Min Amaryllis giv mig Din Haand. (Han rækker ſin Haand ud, og tager den først efter nogen Tid tilbage, faldende i en dyb Taushed).

Men.

Men. Den Forelskte Sværmer, drømmer. Ney Glycerium, vi vide at forene Elskov og Lyst, vi gisre ey Kiærlighed til Marter. Lad Mirtil længe nok vandre i hine høye Kredser; Jeg springer med min Glyceria i Kap. Uden Legeme vilde jeg ikke elske hende, og skulde Hun dse i mine seyerste Aar, ikke vilde jeg vedde den beste Buk i min Hiord, at jo Galatea, Lycoris eller en anden kunde optænde nye Lue i mit Hierte. Rimeligen tænker Glycerium ligeledes, men det forurolliger ikke mit Sind. Nok, at vi nu elske hinanden. At kysse, at klappe, at favne, at skiærtse, at lee, det være min Deel. Elskoven i de Elysiske Marker overlader jeg gierne til Dig Mirtil.

Pal. Solen haver allerede skiulet sig bag hin Lund, det er derfore Tid at ende denne Kamp. Menalcas elsker som de fleste; Vore Hyrder og Hyrdinder kunne let følge hans Spor. Den Elskov er maaskee mere naturlig, men var jeg Amaryllis, da vilde jeg heldst elskes af Mirtil. Giv derfore Kanden fra Dig Menalcas, og tilstaae, at Mirtil er Din Overmand, og at Amaryllis overgaaer Glycerium.

Frode.

Frode.

Hagbarth, og Roric.

Hagbarth gaaer krum af Alder, hældende sig paa en Stav. Han siger: Tredive Aar er nu forløbne, siden jeg forlod mit Fæderneland. Uenighed herskede der allevegne. Odin rasede allevegne. Ven var ey sikker for Ven; Ey Broder for Broder, ja ey Fader for Søn. Forvorpne Tid! Ynkværdige Fæderneland; da jeg ikke kunde hielpe dig, forlod jeg dig. I fremmede Lande søgte jeg Krigen. Nu er jeg endelig efter saa lang Tids Forløb kommet tilbage for dog at døe og begraves her, i Dig o kiære Fæderneland. Man haver og sagt mig, at Uroligheden ere stillede, og Frode, som nu regierer, berømmes allevegne.

Ror. Hisset seer jeg en gammel Mand, krum og nedbøyet ligesom Haslen, naar dens modne Frugt afplukkes; Den bøyede Kiæp truer dens Grene, de drages imod Jorden, og give yndig Føde af sig. Men

tag

tag Kiæppen bort, strax stige de i Veyret igien, og kneyse; Ligesaa er der noget Høyt i denne Mands Aasyn. Mon troe han er en Udødelig, som haver paataget sig menneskelig Skikkelse. Jeg maae tale ham til. Ærværdige Mand, hvis hvide Skiæg vidner om Din Alder, og hvis Aasyn spaaer Høyhed. Siig mig, er Du en Udødelig, som viser Dig for os, eller hvo er Du, saafremt Du er Menneske.

Hagb. Menneske er jeg, og skal strax videre oplyse Dig, naar Du først vil underrette mig, om det er Sandhed, som Rygter fortæller, at Frode regierer dette Land i Freb.

Ror. Sandhed er det; Fred hersker allevegne, og haver nu i nogle Aar hersket.

Hagb. (Sukkende dybt) Da var det ikke saaledes i min fremfarne Tid. Borger hvæssede Sværd imod Borger. Om Dagen turde ingen lade sig see paa Landeveyene, og om Natten dristede man sig ikke til at belure den liflige Nattergal; Naar man tænkte trygest at sove i sin Seng, omspændte den forræderske Lue Huset, og Biælkerne fulde ned. Hvad Fienden havde lævnet, det opaad Landets Indfødde. Disse Øyne have seet Mødre

dræbe

dræbe deres egne Børn, for at redde dem fra Trældom; Faderen støde Dolken i Dotterens Bryst, for at bevare hendes Ære. Ja, Fader at flye, og lade Søn efter sig, (her trillede Taarene af den Gamles Øyne, og efter nogen Taushed sagde han): Saa megen Jammer nødte mig til at forlade mit Fæderneland, og at giøre mig selv landflygtig.

Nor. Ey bedre var det i min Barndom. Min Ungdom gik bort under lutter Bulder. Ak, hvor ofte saae jeg mine beste Faar slagtes, Hiorden beroves, bortspredes. Engang, det Syn gaaer mig aldrig af Minde, komme tre stærke, lange, fæle Karle, de toge bort, betænk, endog Vædderen selv. Det arme Dyrs Brægen gav Gienlyd i Træerne, og jeg troer, at de sukkede med. Mit Hierte var færdigt at briste, og en Brægen vaagnede mig siden ofte op af Søvne. To Gange har jeg seet vor Hytte opbrændt; Tre Gange fiendtlige Krigshære at drage over denne Mark. Hist under hiin Eeg, blev min Broder myrdet af en forbandet Røvertrop. Mig selv have de ogsaa afklædet nogen. Men Tak være Odin, Landets Gud, og

Frode,

Frode, vor gode Konge; nu har Stevens Klint ti Gange været bedækket med Snee, og Fred haver imedens omgiærdet vore Landemærker.

Hagb. Raader Du da en gammel Mand til, at ende sine Dage her, og mener Du, at han kan troste sig ved at leve saa længe i Fred, indtil han selv vil søge hen til Odins Bolig. Men den lange Vey og Mathed minde mig om at søge Hvile. Kom min Ven, og lad os finde den under hiin Bøg, og fortæl mig der om Frode.

Ror. Som Du vil; De Unge bør adlyde de Gamle. Og endskiøndt jeg ikke har Erfarenhed nok for at give Dig Raad, saa raader selv Tingen Dig til, at slaae Din Boepæl op i det lykkalige Land, som derhos er Dit Fæderneland; Lykkaligt, fordi Frode behersker det. Men da jeg ikke formaaer værdigen nok at tale om saa god en Konge, saa tillad mig at fremføre den Sang, som Regnald, vor Egns beste Skald giorde i Fior, og som alle vi Hyrder have vedtaget aarligen at synge paa den Dag, Alfader meddeelte os saa herlig en Gave. Er Du ikke hermed fornøyet?

Hagb.

Hagb. Vissselig; Thi Sang kildrer endnu mit gamle Øre.

Nor. Tier I Faar; afbryder ey ved eders Brægen min Sang. Du Oxe vær stille, og opfyld ey Luften med din Brølen. Ingen Vind suse i Træernes Toppe. Intet forurolige min Sang; Thi jeg vil sjunge om min Konge, den Store, den Gode, den Vise, om Frode vil jeg sjunge. Jeg saae Stæder nedfaldne i Gruus, Palladser sløyfede, Hytter afbrændte, Taarne nedrevne, Landet øde for Indvaanere, Ageren begroet med Torne, Engen fuld af Vand; jeg saae Faderen vanke om i Skoven, tilsidst afmægtig at segne til Jorden, og forbande den Dag, da han avlede; Moderen sønderrev med egne Hænder sine Børns Indvolde, slikkede deres Blod, og høyt haabede derved i Nastrond at fordobble Straffen af sine Forfølgere, og indviede dem til Loke, Hæl og al deres Sælskab. Høv Dig Midgaards Orm, bruse o Ægir Dine Bølger, lad dem reise sig, overskylle, og Sieland er ey meere, anden Gang reise sig og Fyen forsvinder. Fenris Ulv aabne din Strube, lad det umaalelige Rum fra Jorden til Himlen

kun

kun blive eet Gab for Dig. Saa ønskede jeg, saa bad jeg, trøt af saa megen Jammer. Men hvad viser sig? Nye Stæder opstige af Jorden, skiønnere end de forrige; Taarner kneyse høyt i Luften, Palladser prunke, Hyrden smiler i sin Hyttes Dør, Indbyggere vrimle paa Veyene, Ageren gulner af Freyrs Gave, paa Engene dandser den unge Hyrde med den milde Hyrdinde, Moderen dægger Barnet i sit Skiød; Gid jeg see Dine Børnebørn, beder hun høyt, og alle istæmme med hende; Faderen beklager, at han for seent haver avlet, og at Odin ey haver tildeelt ham den gamle Haldans Skiæbne. Hvorfra kommer denne Forandring? Vestenvindene hviske mig imod, en synlig Gud har giort dette. Odin bød Frode at opstige paa Fædre Stoel i Leyre, og strax forsvunde indbyrdes Tvedragt, Kiv, Strid og Ælændighed; De Danske jagede nu den flygtige Fiende, forundret over hvordan det gik til, men dog jaget. Søerøveren hidsede hastig sine Seyl, og vendte Bagstavnen til Landet; Far vel Strand, som jeg saa ofte har plyndret, stønnede han ud, det skeer aldrig mere, Frode værger Dig nu; Svantevit skiælver, at hans Prydelse skal sees

paa

paa Thors Skuldre. Hviſker i Veſtenvinde, hviſker ſagte, men dog tydeligen, for ey at forſtyrre min Sang, at min Konge er ſtor; fører min Sang til hans Bolig. Dog ſkulde Han vel agte paa Hyrdens Sang? Udruſtet med Pantſer, med blinkende Sværd udi Hænde, og alt bæver for Ham; Han griber til ſin Bue og Fienden flyer; Naar han opſkyder Øyenbrynene, da ſkiuler Uretfærdighed ſig; Jarler ryſte, og Herſer lade Hovederne ſynke. Tuſinde Sorger, høye Bekymringer vælteg om i hans Siæl, og endda ſkulde han agte paa Hyrdens Sang? Ja, min Konge er god, Han er lige ſaa vel Hyrdens Fader, ſom Jarlens. For min Skyld ryſter Jarlen, for min Skyld ſkiælver Herſen, for min Skyld pine ædle Græmmelſer Dit Hierte, o Frode, jeg hæmmer Din Søvn; Gierne vil Du lide, naar Dine Børn leve vel. For min Skyld ſaae o Jelling, Din Landevey, den Kongelige Ring lagt til Vove. Skulde ſaadan Konge ey agte min Sang. Stemmen af den usleſte Mands yngſte Barn, er ham yndigere end Nattergalens. Fremmede Sangere og Sangerinder vrimle ikke i hans Sal; hans Underſaatteres, hans Børns Frydeſkrig er et Chor for Ham. Beſtænket med Blod,

med

med fiendtlig Blod, dampende af billig Vrede, omgivet med Støv og Skræk, huggende om sig som Odin, hurtig, utrættelig, uovervindelig som han; I alt dette erkiender jeg den store Frode, liig mange af sine Formænd. Men hvo var den, som sagde: Ædle Medborgere, sætter al Had til Side, og ville I hade, see der er Fienden, han som haver fortæret eders Marv, giort eders Land øde, og eders Børn til Trælle; Elsker hverandre, elsker mig, hvis ikke, da lad en anden bestige min Throne, den Throne, som jeg alleene vil besidde, for at giøre vel imod eder. Min Meye skal vorde Eders Hvile, min Uroe Eders Roe, min Bekymring Eders Glæde. Saa tale ikke, de man almindeligen kalder Store, ney den Gode taler eene saa, Frode taler saa. Hellige Taarer, jeg saae eder rinde, Eftertiden skal ævig bevare eder. En Kalv blev frembaaret paa Dit Taffel. En grum Sygdom fortærede Qvæget. Du forbød, aldrig mere at lade Kalv see paa Dit Bord, saa længe Sygen raasede. Jeg kildre min Gane, og mine Børn sukke, jeg spise Landets Fedme, imedens Hunger gnaver deres Been. Det var

Frode, som talede; og ædle Taare, kongelige Taare runde paa hans Kinder. Springer I Vædre, dandser I bukke, og I sikre Kiør udbrøler hans Lov. Træer give Gienlyd af min Sang, hvert Løv blive til Stæmme aarligen med fornyet Kraft at udbrede haus Ære, til Verden staaer i Flamme. Slaaer Haand i Haand I unge Hyrder og Hyrdinder, og opfører en Lovsang for Frode. Det I leve, det I nyde, det I elske, Det skylde I Ham. See, Kongen smiler; Hans Hierte fryder sig, Hans Børns Glæde udbreder sig paa Hans Ansigt. Noksom er Han lyksalig, naar andre ere lyksalige. O gode Konge, Menneske-Ven, sand Heldt, Fader, Du rette Store; Din Godhed dæmper min Geist ved for mange Følelser, den baaner og falder i Afmagt; Kan intet mere fremføre, uden dette eene: En Konges Godhed kom en Skald til at tie.

Hagbarth og Roric græde; De tie længe stille: Endelig siger den første: At redde saadan Konges Liv ved at opofre sit eget, er Salighed, og at leve under Hans Herskab, er meere end Valhallæ Glæde.

Ror.

Ror. Nu haver jeg fyldestgiort Din Begiæring, fyldestgior nu ogsaa min, ved at sige mig, hvo Du er?

Hagb. Hagbarth er mit Navn; I Sielland er jeg født. De gruesomme Uroligheder, som i min Manddom herskede her, joge mig bort; Ey de, som udvortes Fiender opvakte, men de, som rasede i vor egen Barm. Min Siæl kunde ey længer udholde, at see Borger-Blod flyde ved Borger-Haand. Jeg besluttede at forlade mit ulykkelige Fødeland, og at reyse saa langt bort, at Rygtet om dets Ulykke ey mere skulde ramme mit Sind. Et Barn af fire Aar, al min Glæde, fulgte mig. Nær Strandbredden, og i Sigte af det Skib, som skulde føre os fra det ulykkalige Land, bleve vi overfaldne af en Trop ugudelige Medborgere. Med begge Hænder hug jeg om mig; Rasede som Biørninden, hvis Unger ere borttagne. Hug deelte jeg ud, og Hug tog jeg imod; Blodet flød need af mig. Mat af Saar og af Harme sank jeg til Jorden, og vaagnede op igien paa Skibet. Første Raab var, hvor er Roric?

Ror. (kaster sig paa Knæe for ham, og legger begge sine Hænder i hans Skiød). See her Din Roric, min Fader.

Hagb. Alfader! Roric —— Glæde —— jeg dør.

Ror. Stet Dig paa mine Skuldre, og følg til min Hytte. Der kan Dit udmattede Legeme finde bedre Hvile end her, og der ville vi mænge vore Glædes Taare sammen.

Sarraka og Beive.

Sarr. Solen har allerede længe siden forladt Himlen. Endda tøver min Kiæreste at komme. Dog gid Beive ey have vovet sig ud i dette, fæle Snee-Fog. Ak, at han ligge hiemme paa Biørnehuden, og tænke paa sin Sarraka. Ja, Allerkiæreste, bliv hiemme. Hvor læt er det at forvildes paa Biergene, naar Sneen strax fylder alle Spor, og giør af Bierge og Dale en Slette. Hvorledes gik det Maderatia forleden? Han drog ud, for at fange den listige Ræv; En tyk Snee overfaldt ham; fiorten Gange har Solen siden dalet. Endda er han ikke fundet: Dybt sørger hans ømme Moder, og kiælne Søstre. Jumala bevar Beive fra slig Uhæld, eller begrav mig i samme Snee. Men hvor liflig er hans Aasyn, yndig som Maanen, som den nylig faldne Morgendug; Gladere slipper ey Ræven ind i sin Hule, forfulgt af den raske Jæger, hvis hastige

Piil han undgaaer, end jeg vilde være ved at skue Dit Ansigt, o du min Allerkiæreste. Men see, der kommer han jo; jeg hører Skidenes sagte Susen paa den løse Snee. Indbildning! min Længsel bedaarer mig. Forvorpne Dage! morke Dage! I berøve mig al min Roe. Ville I ikke engang høre op at plage mig; fire Nætter have I nu skilt mig ved min Beives Favnetag. Flyv Beive, flyv hastig paa Snee-Havet, ligesom Pilen i Luften; Jil til den, som elsker Dig mere end sig selv. Men bedrager min Hørelse mig; Noget suser frem, hastig suser det frem. Ak Vind, du drev Spot med mig; hvorfore frembringer du Skidenes Lyd, den mig saa behagelige Lyd. Aldrig trykker en kiærlig Moder sit spæde Foster op til sin Barm med saadan Ømhed, som jeg nu vilde trykke Dig, min Beive. Kom, hvil Dig i dette Skiød, mine Arme staae aabne for at imodtage Dig, mine Bryster bæve af Længsel. Dog nej, vov Dig ikke ud, Bierge af Snee dynges op, om Du mat, langt borte, kravlede under dem, om Du —— Hvor vilde Din Sarraka da blive af? (hun springer hastig op)

Af

Af Sneen vilde jeg grave Dig op, i Sneen vilde jeg legge mig ved Din Side, og dse. (Hun segner need, græder, og sidder længe med sammenslagne Hænder i en dyb Taushed). Hvo rørte ved mig? Beive er det Dig, min Glæde?

Beive. Yndigste, Du er næsten skiult af Snee, stiv frossen af Kulde, kom, leg Dig paa min Ryg, og lad mig bære Dig ind i Dit Tælt. (Hau bærer hende ind).

Sarr. Nu, saa er det dog sandt, at jeg holder min Beive i mine Arme. Ak, hvor frygtede jeg! Jeg ønskede, at du ey maatte gaae ud, og jeg frygtede ogsaa derfore.

Beive. Hvad Fare skulde vel skrække mig fra at haste hen til min Passeware (a), mit Lys, min Glæde, min Soel. Toe Mile, ney ikke ti. Hvor belønnes jeg i dine Arme, et Kys forsøder al Møye. Naar Jægeren haver længe over spidse Stene, dybe Moradser, steile Stæder, høye Klipper forfulgt den flygtige Reen, og han da naaer den, skyder den,

(a) Saa kalde Lapperne deres hellige Bierge.

treffer den, og nu sidder paa dens døde Krop, fuld af Glæde, saa er min, større er min Glæde, nu jeg favner dig; Hvilke Høye af Snee, hvor kruse sig de bruunlokkede Haar, Mælken er ey saa hvid som dit Bryst, og Morgen-Dugen glindser ey saa af Solen, som dine Øyne glindse.

Sarr. Nu kiender jeg først din Værd. Skilsmissen haver lært mig den. Hvor rinder Sveden need af dine Kinder. Kom hid min Yndigste, lad mig aftørre den med mine Hovedhaar.

Beive. Om nogen vilde byde mig tusinde Rener, legge Elgen til, proppe dette Tælt fuld af Rens Oste, paa Vilkaar at forlade dig. Jeg vilde svare: Behold dine Rener, dine Elger, dine Oste, og lad mig beholde min Sarraka. Om end Junala tilbød mig sin Sal uden dig, saa vilde jeg ey taze imod den. Lisligere vilde det være med dig paa det meest øde Fiæld, i det stærkeste Sneefald.

Sarr. Forleden friede den rige Fin til mig. Han bød min Fader tusinde Rener; Mig vilde han give to tusinde. Men hvad var dette for mig, naar jeg skulde forlade min Beive. For mig er ingen Glæde i Verden,

uden

uden naar jeg seer dig. En hæftig Ild løber da igiennem mine Aarer; Vinterens Kulde er allerede fordrevet; Føel, hvor mit Legeme gløder. Og jeg skulde forlade dig, min Soel. Ulykkalige Fiendskab imellem vore Forældre, du gior, at vi maae skiule vor Kiærlighed.

Beive. Maaskee den dog gior os nogen Tieneste. Da jeg forleden lokkede een af mine Rener, den strax kom, og jeg slagtede den, faldt mig ind, hvor meget behageligere det er at forfølge den vilde Ren. Snart taber jeg den af Sigte, nu synes mig at kunne røre ved den, nu forvildes Sporene for mig, nu seer jeg dens Takker staae op over Sneen, svedig, aandeløs, uden alt Haab, naaer jeg den endelig med den visse Pil. Du er den vilde Ren. Andre Fin-Jomfruer de tamme. Ikke vil jeg bytte min vilde Ren bort for tusinde tamme.

Sarr. For mange Dage siden fandt jeg udi et huult Træe en sød Saft, begiærligen samlede jeg den op med Fingrene; En liden Fugl kom ud og stak mig, det svierede, men ikke lod jeg mig hindre i at sanke Saften. Flere saadanne Fugle, ja mange saadanne, sværmede om mig; een stak mig i

Øret, en anden paa Øyet. Det svolnede, og længe bar jeg Mærke derefter, mange forstukke mine Hænder; Dog holdt jeg ikke op, førend jeg havde slikket al Saften i mig. Sød var den Saft, men langt sødere ere dine Kys. Den syntes at give mig Kræfter, men jeg hensegner i dine Arme. Ak, at min Fader fornam Halvparten af den Glæde, som nu blusser i mit Bryst; Ikke skulde han skille mig ved min.

Beive. Som Renen, forfulgt af Myggene, der stinge hans Ryg, og gnave sig ind til Benene, Blodet flyder ned langs hans Lænder; han flyver, neppe berører han Jorden i sin hastige Flugt, Aanden forgaaer ham, han stønner, Tungen hænger ud af hans Hals, han slæber langsom Benene efter sig; I det samme bliver han en Kilde vaer; Han samler sine sidste Kræfter sammen; I fire Spring er han ved den; Nu kaster han sig paa Bugen, og suger det kielige Vand i sig; Udstrakt, og som død ligger han ved den; Saaledes og jeg, mat af at arbeyde mig giennem Sneen, var jeg færdig at falde om i den, da en kiendt Røg af dit Tælt oplivede mit Mod, gav mig nye Kræfter, for hastigen

at

at kaste mig i dine Arme, og at døe ved dit Bryst.

Sarr. Ney Allerkiæreste, døe ey; Nu er det først Tid at leve. Først ville vi begge kysse, klappe, tage i Favn, naar da de sneehvide Haar bedække vort Hoved, da først, da ville vi bede Jumala om at døe i hinandens Arme. Strænge Moder! hvorlunde kan du nægte mig Beive, du haver jo dog een Gang selv elsket. Selv haver du sagt mig, at vort Liv vilde være overmaade bittert uden Elskov. En Aften, en Vinter-Aften, sad du jo ved Ild-Gruben, og fortaalte mig, hvorledes din Fader vilde ikke, at du skulde elske og ægte min Fader, og hvorledes du fandt, at du var skabt til at giøre en anden lykkelig, som ey kunde skee uden ved fælles Elskov. Og nu, nu vil du, at jeg skal sælge mig for Reuer; Det er saa Skik, siger du. Mit Hierte fordømmer denne Skik. Elskoven kommer, siger du, naar man har været gift sammen nogen Tid. Siig, kiære Beive, siig, er dette troligt?

Beive. Aldeles ikke. Mit Hierte føler, at det umuelig kunde elske dig mere

som

som Hustrue, end det nu elsker. Den Smukkes Øyne tvinge til at elske, at elske strax. Hvad ey eet Øyeblik frembringer, det formaaer Tiden ikke.

Sarr. Men kiære og troe Beive, hvor kommer det, at mig dog synes at fattes noget midt i min brændende Elskov; En hæftig Attraae, jeg veed ikke efter hvad, forurolliger mit Sind, min Fornøyelse er kun halv, hvor kan mig mangle noget i dit Sælskab.

Beive. Jeg føler samme Længsel. Midt i vore sødeste Fornøylser, er der en skiult Uroe, som nager mit Hierte. Kiære Sarraka, det maae uden Tvil være Frygt for at miste hinanden, Frygt for at vore Forældre skulle opdage vor Elskov, og betage os Leylighed at see hinanden. Brist Hierte, brist, førend saadant skeer. Sytten Vintre have nu besneet mit Hoved, og aldrig har jeg havt græsseligere Tanke.

Sarr. Femten Sommere have seet blideligen paa mig, men aldrig haver jeg sørget saaledes før som nu. Mon du, min Livets Glæde, mon du skulde blive dristig nok for at at begiære mig af min Fader. Dog med min Ungdom undskyldte jeg mig, at jeg ikke kunde imodtage den Rentige Fin. Og

hvad

hvad vilde min Fader sige, at jeg om faae Dage havde giort mig gammel nok til at see paa Mand.

Beive. Smaae Piger ere vankelmodige, vilde han sige. Denne Vanskelighed var nok at overvinde; men større er den, som vore Forældres Uvenskab legger i Veyen. Dog jeg vil see at fange de vilde Rener, Saa længe vil jeg stræbe, indtil jeg har fyldt tusinde Tallet; Da vil jeg sige til din Fader: Nu formaaer jeg at give lige saa meget, som den rige Fin; See, her ere Renerne; Giv mig nu Sarraka.

Sarr. (Med en skalkagtig Latter) Men hvor skal jeg da faae mine to tusinde Rener?

Beive. (kyssende hende hæftig') Der har du to tusinde Kys.

Sarr. Ja min Glæde, hvert Kys af dig er mere end to tusinde Rener. Aldrig kan jeg betale din Elskov.

Beive. En Smiil af dig, du sortøyede Pige, er mere end al den Glæde Jumala eyer. Naar du yndig, skalkagtig leer, din lille Mund trækker sig i Folder, da synes mig den liflige Maane at male sit Skin i de svævende Bølger. Min Sands, mit Syn, min

For-

Forstand forgaaer ved at see paa dig; De ere hæftede paa dine Øyne, paa din Mund, paa din Hals, paa dine sneehvide runde Bryste; Lad mig der samle dem op igien.

Sarr. Du begiærer dit eget; Ræk mig din lille Mund, farvet med Morgenrødens Farve, lad mig see din Aande i mig; Læber hæfte til Læber, vore Tunger kysse hinanden; Ak at jeg var hos dig! Dog dit Billede staaer indprentet i min Siæl, i mit Hierte; Jeg tænker ikke i mig, men i dig. Men ak søde Nærværelse! du er snart forsvundet, Lampen er næsten udbrændt; Veyen er lang: Nødvendigt er det at skilles ad; Tænk paa din Kiæreste.

Beive. Lad os endnu dvæle noget sammen; hvor langt er det ikke til i Morgen-Aften. Hvad er Forældres Vrede, imod at skilles fra sin Kiæreste. Fortræd, Umag, Besværlighed, Nød, alting er glemt, naar jeg kun seer dig.

Sarr. Naar din brune Haand omslynger min Hals, da tænker jeg paa intet uden dig. Men ak! Forældres Vrede kan øvig adskille os. Staae derfore op; jeg skal binde Skidene paa dine Fødder; Jil hiem,

førend

førend Dagen røber din Bortgang; men tænk paa din Sarraka.

Beive. For ofterе at sees maae vi vel skilles ad. I mine troe Følgesvenne, I Skider, glad baandt jeg eder paa, men nu . . . ak!

Sarr. Vær ved et frit Mod, stræb at fange dine Rener, og forsøm heller en Nat at komme til mig, end at fange dem. Paa min Side skal jeg og fange Rener, og vi ville kappes, hvo af os der kan fange fleest. Elskoven skal give os Styrke til snart at faae Tallet fuldt.

Beive. O kiære Sarraka! jeg frygter kun for, at dine spæde Fødder, uvante til at gaae paa Skiden, skulle faae Skade; at dine svage Knæe ey skulle udstaae den Fart, og at dine bløde Arme ville trættes ved Stangens Byrde.

Sarr. Hvad tungt, naar Kiærlighed understytter! For at bekomme dig, vil jeg rende fra den ene Ende af Lapmarken til den anden. Elskov skal give mig Vinger

og

og Styrke; Sødt er det at lide for sin Elsker, men Tiden minder. Vi maae skilles ad, unedig, men dog skilles ad; Det er haardt. See Himlen tindrer af Stierner, den blide Maane lader sig see; Den før mørke Luft er nu opklaret; De tiene vor Elskov. Elskov geleyde dig, hvor du staaer og gaaer. I mig boer den. Kys mig engang, endnu engang. Lad os blande Kyssene sammen, at ingen Spaae-Qvinde skal vide deres Tal, og skade os.

Beive. Er det nu saa, at vi skal skilles ad, da giør o mægtige Junala! at vi snart igien maae samles. (Han græder).

Sarr. Den Elskværdigste græder, og det for mig; Lad mig slikke dine Taare. Kostbare Taare! I veye paa mit Hierte. Men nu min Allerkiæreste; Frisk vovet, det kan ey anderledes være. (Han render bort, og hun bryster i Graad). Tid var det, at du gik; Nær havde jeg qvaltes i Taarer; Nød befoel mig at ile paa Din Flugt; Hvor tungt at forjage sin Elsker! Men see, der kommer du jo igien; Elskværdigste! O Kiærlighed uden Lige. (De omfavne og

kysse

kysse hinanden, De kryste sig tæt op til hinanden, De mænge Deres Taarer sammen; De falde Begge ned paa Jorden, og holde sig fast om Livet, Mund paa Mund. Endelig slider Han sig af Hendes Arme, springer op som en Rasende, og iler bort med høyt Skriig og Graad; Hun følger Ham med Øynene, og kan ikke tale for Graad).

Nornerne.

Fridleif og Ingeld.

Fridl. Mine Gieddер vantrives, og Mælken forgaaer dem. Den strænge Vinter, da saa mange Birk og Gran ginge ud, er Skyld derudi; thi nu mangle de Næver og Bark. Hisset gaaer den rige Ingeld, han eyer vel hundrede Kiser, og utallige ere hans Faar; men mig synes dog, at han er misfornøyet. Hvorimod Nornerne have sjunget for min Vugge, at jeg vel stedse skulde være fattig, men dog fornøyet og elsket af alle, hvilket hidindtil rigtig nok har truffet ind. Men han kommer mig lige i Mode; See, hvor stolt han gaaer.

Ing. Arme Fridleif, din Skiæbne gaaer mig til Hierte; Jeg har Medlidenhed med dig. Du stræber af alle dine Kræfter, staaer op med Solen, og legger dig med den om Sommeren, sover kun lidet mere om Vinteren, og er og bliver dog fattig. Men hvor

kommer

kommer det, sig mig en Gang, at du desuagtet er altid glad, synger, daudser, springer, og er stedse vel til Mode?

Fridl. Det skal jeg sige dig, men som Historien er lang, saa ville vi imedens sætte os ned under denne høye Fur.

Ing. Ja vel, jeg er dermed fornøyet.

Fridl. Neppe var jeg fød, førend Nornerne, tre i Tallet, kommie til min Faders Gaard. De vankede da om, for at spaae Menneskerne deres Skiæbne, hvilken de have i deres Magt; thi den nye Lære foraarsagede, at man ey mere saa flittig besøgte deres Templer, som forhen. Man haver sagt mig, at de alle tre vare smukke og vel voxne, dog af forskiellig Skionhed; Den ene var alvorlig og fuld af Majestæt; Den anden naadig og mild, og den tredie lystig og skalkagtig. Eder er for nogen Tid et Barn fød, sagde de til mine Forældre, vi forstaae vel at forudsige Menneskets Lykke, naar vi ikkun nogen Tid see paa ham. Mine Forældre, nysgierige for at vide min Skiæbne, bragte mig strax ind til dem. Den første blev ligesom forfærdet, ved at see mig; hun stod længe stille, taug og havde Øynene fæstede paa mig; Endeligen ud-

brød hun i disse Ord: Den Søn, som nu er fød, bliver eder til liden Baade. Bedre ufød end ussel. Hærdet Haand, træt Fod, liden Søvn vil blive hans Deel; Og dog skal Armod svæve over hans Hoved, Hunger age paa Vogn med ham. Jeg seer forsultne Heste, udhungrede Gedder, forfalden Hytte, indtil sølvgraae Haar skiule hans Hoved og hans Isse blottes. Den anden saae ved disse Ord medynksom paa mig; Min Søster har tildelet dig haarde Kaar, sagde hun, men jeg vil lindre dem; thi du maatte ellers bukke under Byrden. Rig kan jeg ikke giøre dig; thi den ene Norne formaaer ey at ændre, hvad den anden haver udsagt. Men du skal ikke føle din Armod; Fornøyelse skal stedse tindre paa Din Pande, Roelighed sidde paa Dine Øyenbryne, Glæde skal udvide din Hud, og afstryge alle Rynker; du skal sjunge i Mangel, dandse naar du hungrer, og den Rige skal misunde dig din Lykke. Her loe den tredie Søster høyt; Du tænker at skaffe Glæde min Søster, sagde hun, uden Elskov, men den Glæde er død. Jeg giver ham smuk Skabning og Deylighed; I Sang skal han overgaae Nat-Vaken, og de ypperste Hyrder. De deyligste Piger skulle kappes om at behage

ham,

ham, de skulle rive ham hinanden af Hænderne, enhver af dem skal blive rød, naar han ikke seer paa hende, af Fortrydelse skulle de slaae Øynene til Jorden, og sige: Den som i Dands overgaaer alle Hyrder, som saa ædel fører Troppen an i svingende Kredser, han som tvinger Iriſken til at tie, og at lyde paa hans Sang, han vil ikke see paa os; Ak at vi kunde hade ham, og at han var mindre deylig: men han skal ikke agte uden een. Saaledes min kiære Ingeld have mine Forældre berettet Nornernes Sang, og sandt er det, at intet vil lykkes for mig, al Arbeyd og Konst er forgiæves, mine Giedder vansmægte, og deres Mælk er som Vand. Hungeren vilde see mig ud af Ansigtet, dersom andres Yndest ey opholdt mit Liv. Men dog er jeg altid glad, og veed af ingen sorrigfuld Time at sige. Det lader ellers, at Nornerne eller dog en Guddom, hvem den endog er, misunder Menneskет en fuldkommen Lykſalighed, og derfore blander noget Bittert i hans Lykke.

Ing. Lykkelig er du midt i al din Ulykke. Men siden du taler om din Sang, og jeg haver hørt den meget berømme, og dog aldrig været tilstæde, naar du fornøyede dig med den, saa udvis mig den Tieneste, nu da vi have intet andet at bestille, at foresiunge mig et Stykke, hvilket du selv vil.

Fridl. Siden du sætter det i mit eget Val, saa vil jeg siunge for dig om en rig Mand, som Nornerne ogsaa have forudspaaet haus Skiæbne. Rigdom meddeler jeg dig, sang den første Norne, ved maadelig Flid skal alting lykkes for dig. Grøn seer jeg din Eng, med Blomster beprydet; Hvid- og Rød-Kol zire dine Marker; Dine Giærder bære Hinbær, og Multen groer allevegne paa Myren. Dine Faar føde mænde Lam, og hvorvel dine Hiorder mangfoldiggiøres utalligen, saa kunne de dog ikke fortære Græsset paa din Eng, eller Høet i din Lade. Dine Kiør malke tre Gange om Dagen, og alle Spande løbe over. Bækken opsvolmer af Fisk, og Myren frembær selv sin Virak. Der er ingen Ende paa din Ulv, og dine Fied dryppe af Honning. Ingen Sygdom

dom formindsker din Hiord, ingen Hagel afslaaer dine Blomster, ingen Hede forbrænder din Eng. Udi Søvne voxer din Rigdom. Hvert Aar, og dine Aar skulle blive mange, fordobbles din Formue, (her smilede Ingeld). Alvorligere, end sædvanlig, saae den mellemste Søster paa hende: Nu er han altsaa ret lykkelig, men hvad er Rigdom uden Fornøyelse, tænker du uden mig at giere lyksalig. Lad ham besidde Hugleiks Skatter, og endda skal han være ælendig. Hans Søvn skal være uroligere end andres Vaagen. Han skal stedse hige efter mere, og ey være fornøyet med det nærværende. Hans Naboes fede Hiord af ti Kalve skal smerte ham mere, end hans egen af hundrede skal glæde ham. Naar en andens Buk bræger, da skal han blegne, og alleene finde Glæde i sit Hierte, naar Haglen nedslaaer hans Søsters Eng, og skaaner hans egen. Han skal forvare den nygiordte Must, og den nylig bryggede Miød til næste Aar, for ey at lide Mangel; men det næste Aar skal aldrig komme. Han skal derfore hades af alle, men hans Stolthed skal ikke see det. Her skogger-

loe den tredie Søster; Og ingen skal elske ham, kiælent Spøg skal ey opkomme i hans Hue, og han skal ikke vide hvad det er at skiærtse; Ingen Hyrdinde skal derfore nogensinde flette Krands om hans Hoved, og Foraars Blomstret skal ey pryde hans Tinding. Den Ulykkelige! han skal ikke synes at det er Mangel, og det skal aldrig rinde ham i Sinde, at dele sin Rigdom med nogen; thi han skal frygte for, at fattes. Han skal ey drømme uden om Græs, Høe, Faar, Gieder, Kiør, Rigdom, Møye, Sinds Uroe; Aldrig skal den muntre Hyrdinde fremstille sig for ham i Søvne. Skeer det engang, og hun udrækker Haanden til Dands, strax trækker han sin tilbage; thi han tænker, at hun beder om noget. Konesløs, børnesløs, vennesløs, hadet, beleet og foragtet skal han døe.

Jng. Da jeg hverken har Kone eller Børn, og derhos besidder nogen Formue, saa passer denne Sang sig herudi paa mig.

Fridl.

Fridl. Men er du hadet af alle-
er du misfornøyet; hvorledes kan du til,
egne dig sligt?

Ing. Det gier jeg ikke heller,
men takker dig for din smukke Sang, og
naar jeg engang bliver rig, da skal jeg
forære dig = = = et = = = Ekhorn,
fanget i Skoven.

Fridl. Tak for din Gave, men
jeg frygter for, at den kunde hindre, en-
ten dig, eller nogen af dine Folk, fra at
oppasse dine Sager.

Amyntas og Chloris.

Amynt. Yndige Faar, smaae lille Dyr, hvilke Følelser opvækker eders Bræ-gen i mit Sind. Tilforn hørte jeg allene paa eder med Fornøyelse uden Uroe, men siden Chloris Stemme har trængt ind i min Siæl, synes mig i eders Brægen at høre hendes kiælne Sang. Nu er eders Lyd mere følerig for mig, men opvækker tilligemed en mig forhen ubekiendt Smerte. Jeg vil kaste mig ned paa Græsset, for-nøye mig over eders Uskyldighed, og tæn-ke paa Chloris; Maaskee hun imedens driver sine Lam her forbi.

Chlor. Uskyldig var mit Hierte, Glædde sig ved Lammets Syn, Naar det i klare Bække Fremviste sin Gestalt. Men nu er Lammet traurigt, Forsvunden er den Glæde, Som før beherskет mig. I kiølig Aftenluft Jeg her Amyntes saae; Udstrakt

han

han laae paa Græsset, Og Zephyr kysset ham; Med gule Lok den spilte Og sagte rused frem. Paa Brinken bag ved eene, Jeg stod og saae det an. For Munden Haand jeg holdte, At Blad ey skulde røres, Og vogne Hyrden op. Sligt Øyeblik af Glæde, Det hele Liv opveyer. Bort Faar, bort kiælne Lam; Amyntas eene hersker, Udi mit unge Bryst. Men mon jeg ham er værdig; Jo Bækken siger det; Mit Ansigt og har Tække, Gid kun ogsaa for ham, Med dig jeg eene vilde, I Hytten boe fornøyet; Med omkringslynget Arm, I Skoven vil jeg gaae; Da Lam saae Yndighed, Da Faaret kiælent bræger; Natur fornyer sig, Som uden dig er død. Ak, at du Smerten vidste, Og Glæden som bestorme, Mit unge Bryst tillige; Medynk du vilde have; Med yndig Haand du vilde, De Taare tørre af, Som strømmevis nedrinde. Men ak i mig ey her! Maaskee en anden Pige, Dit Hierte just nu rører; O uden lige Smerte, Jeg dør og segner hen. (Hun tier).

Amyntas, som imidlertiid har listet sig gandske sagte igiennem Buskene til hende,

om-

omfavner hendes Hals bag fra, og siger: For min Skyld skal du ikke dee, yndige Hyrdinde. Mit Hierte har længe været dit.

Chloris farer op, og siger: Forvovne! Amyntas, er det dig? Haver du hørt min Saug?

Amynt. Ja, deylige Chloris; Jeg har hørt og følt den.

Chlor. Saa har du og følt mit Hierte. See der, Elskværdige Amyntas, min Haand, leg nu din i min. Hvilken sød Fornemmelse.

Amynt. Som efter Torden-Veyr, Den blide Soel fremskinner, Saa muntrer Aasyn dit, Min bange Siæl til Glæde. Føel der, hvor Hiertet banker; Det døer af Glæde hen.

Chlor. Ney, lev Amyntas, lev, For mig du nu skal leve. O sød Henrykkelse, At elske og at elskes; At elske den, som elsker, Mit Liv begynder nu, For dig jeg kun vil leve.

Amynt. See Bækken rinder her, Lad saa vort Liv fremglide, O store Jupiter, Du Altings Hersker, Herre. Hvor klar er denne Bæk, Ursrt den stedse flyder; Vort Liv ret blive saa. Lad aldrig Sygdoms Vee

Min

Min Chloris Bryst bespænde. Elysium du vinker, Lad smilend begge dse, Udi hinandens Arme.

Chlor. Den Dag opkomme sildig. Reen Vellyst lad nu nydes; Ublandet Fryd skal hvile, Paa vore Læber her. Som Honnütg er dit Kys; Langt sødere end Mælken. Dit Syn mit Syn opliver; O Glæde uden lige!

Amynt. Stillitsen freidig qvidrer; Iriskén slaaer saa høyt. Hvo kunstig triller saa, Det Nattergalen er. Hver Fugl jo glædes ved, Min Chloris at beskue, Af Glæde sjunge de. De snable sig med Fryd, Vor Lyst de og vil følge.

Chlor. Tier I Fugle, Bliv taus du Nattergal; Amyntas taler, Lifligere end Bogfinken, Yndigere end Vagtlen. Holder op at sjunge, Min Kiæreste taler, Sød er haus Røst, I bersve mig hans Ord. I sjunge for Øret, Han sjunger ind i Hiertet. Hvilken Ild! hvilken Lue Giennemløber mine Aarer. Ret nu kan jeg ey bære min Lyksalighed, Lad mig samle Kræfter paa dine Læber; Ak du rører mit Hierte; Mit Bryst hopper mod dig af Glæde.

Amynt.

Amynt. Ey undres jeg, at Paris tog Helena; Bort Rigdom, bort Ære, Elskov er alt. Vel, at Paris ey saae dig, Chloris, du Deyligste blant Pigerne. Dine sorte Øyne have fængslet mit Hierte, med din Haand omslynger du mig. Ak, at vi kunde blive til een. At see dig, at elske dig, er eet; Paris vilde have glemt Helena, thi her er mere end Helena.

Chlor. Paris var Konge-Søn, Men du er min Hyrde. Ey var han saa deilig som du; Kunde han elske som du. Betragt dig i Bækken, og dem; Hvilke Haarlokker, brune Lokker! Yndig smile dine Øyne, ligesom Maanen i Bækken. See Fuglene snables, de sukke af Elskov. Skalkagtig leer din Mund, snable mig engang. Amyntas, min Amyntas, salig skulle Hyrderne prise mig, salig fordi jeg er din. Hyrdinderne falme, de have alle mistet dig. See Krandsen faldt af mit Hoved, du ruske mine Haar. Skalkagtige Amyntas, sæt dem igien til rette, og knyt dem i Knude.

Amynt. Hvor smukt flagre de sorte Haar om dine Kinder, Natten er ey sortere,

tere, og Dagen ey klarere end dit Aasyn. Lad mig kysse dem, de sorte, de krusede. Jeg vil knytte dem til mine, sønderriv da de Lænker, om du kan.

Chlor. Med langt stærkere Lænker er jeg bundet til dig, med Kiærligheds Lænker. Lad Knuden derfor los, knyt op, og kig i mine Øyne. Der, der staaer Amyntas malet, den skalkagtige, den blide Amyntas; Kiærlen er hans Smiil, og Elskov pryder hans Kinder.

Amynt. O Venus! lad vor Lyksalighed vare; Ey begiærer jeg, at den skal formeres; thi det er umueligt. Men lad alle Aar blive, som dette Øyeblik. Lad Chloris altid blive Chloris, og Amyntus den yndige Dreng, saa skal Granat-Æblet ey mangle paa dit Altar, og Faarets Blod udgydes til din Ære.

Chlor. De beste Lam skulle døe for dine Fødder, og Krandse pryde din Tinding, naar Chloris kun altid maae blive den samme for Amyntas. Ey beder jeg om, at elske den gamle Amyntas, som den unge, thi mit Siud er uforanderligt. Den unge, den gamle, den syge, den friske Amyntas, er altid Amyntas, altid liflig,

og

og boer i dette Bryst. (Hun trykker ham op til sig).

Amynt. Men Chloris, yndige Chloris, tillad mig at bede din Fader, at jeg altid maae kalde dig min, at Hymen maae svinge sin Fakkel over vore Isser. Intet ont Øye skal da mere adskille os, lad Kragen raabe paa høyre eller venstre Side, det anfægter mig ikke.

Chlor. Saa skal det være; Med Haand i Haand, med sammensnoede Arme, ville vi gaae til min Faber; Fader, vil jeg sige, lykkaliggior din Dotter, lad Amyntas blive min.

Amynt. Min Faders Knæe vil jeg omfavne; See her din Søn og hans Lykke. Lad Chloris blive min, og intet mangler. De omme Fædre see mildt ned paa os; Vor Lykke er Deres.

Amymone, eller den døende Moder.

Stille var det, og Maanen beskinnede Væggen i Hytten. Nær var jeg at indsove; Et Ønske herskede kun i mit Hierte: Guderne tage fra dine Dage, og legge til Amymones. Men i det samme hørte jeg en Stønnen, og en svag Stemme: Epicharis skynd dig, lad mig velsigne dig og døe. Hurtig sprang jeg op, og saae ved Maanens Skin den beste Moder bleeg, mat, døende. Den kolde Sved trillede ned af hendes Kinder. Med den høyre Haand understøttede jeg hendes Ryg, og med den venstre det kiære Bryst. Hun slyngede sine Arme om min Hals. Farvel min Dotter, sagde hun med en mild Mine, Guderne bevare dig. Ak Amymone, kiæreste Moder, ey tænkte jeg at opleve din Død, men Guderne kunne maaskee endnu skienke dig Livet paa nye til mig. Gudernes Villie skee, svarede den omme Moder; Dog best følges Naturens Orden, naar den Gamle

døer førend den Unge. Intet krænker mig, uden at efterlade dig, som en atten Aars Pige ugift; Derfore, saasnart du saaer brændt mit Legeme til Aske, saa tænk paa den unge Amyntæ Kiærlighed. Der ere mange langt rigere blant Hyrderne, men ingen tænker saa ædelt som han. Ney, Amymone, din Villie er mig vel en Lov, men hvorledes skulde jeg saa hastig kunne glemme dig? Kiære Epicharis, sagde den omme Moder, og trykte mig i det samme til sit Bryst med svage Hænder. Bedre ærer man de Afdøde ved et roligt Sind, end ved Sorrig. Best er det, at følge deres Spor. Jeg har været Hustrue og Moder, bliv du ogsaa Hustrue og Moder, det er din Pligt og Bestæmmelse. Om en Tid skulle vi og favnes i det liflige Elysio. Ak, min Siæl higer efter dig, o Elysium, og hvilken Glæde vil det da være, naar du forer til mig andre Aristodemer og Amymoner. O Epicharis! hvorledes kan du alleene sørge for min efterladte Hiord; men naar den stærke Amyntas kommer dig til Hielp, da vil Moyen forsvinde. Det kiælne Faar, som spiste og drak af min Haand, det anbefaler jeg dig.

Pley

Pley vel den Myrthe-Hække, som Aristodemus plantede med egen Haand. Nu min Dotter! Elysium kalder ad mig; Jeg seer allerede din Fader; Lev vel, lev fornøyet, elsk Amymtam, og tænk paa Amymone og den Glæde, hun nu nyder. Hun giorde ligesom et Forsøg for at ville reise sig, og give mig det sidste Kys, men hun sank tilbage, og hendes Aand veeg fra hende. Glæde smilte paa hendes Læber, og en sød Roe var udbredet paa hendes Ansigt. Guderne lade mig leve som hun, og siden dee som hun. Guderne lade mig blive lige saadan Moder og Ægtefælle, saafremt de værdige mig disse hæderlige Navne. O Amymone! Gid dit Liv og din Død aldrig gaae mig af Minde, og gid jeg stedse erindre mig den beste Moder.

Regner og Svanhvide.

(taget af Saxonis anden Bog, Pag. 22=24.)

Regn. Skammeligt er det, at jeg som Konge=Søn maae her ved min Sted=Moders Oudskab være dømt til denne lidet bersømmelige Haandtering, at vogte Qvæg. I Stedet for at behandle Sværd, Bue og Piil, maae jeg den hele Dag løbe om, for at opsøge Kiør og Stude. Andre Prindser ligge ude paa Krigsskibe, og vinde baade Ære og Bytte i Orlog og Ledingsfart, og jeg derimod hendriver min Tid i en nedrig Forretning. Men hvad skal jeg giøre? Sætte mig op imod min Fader? Dertil er jeg baade for svag, og om jeg end var stærk, saa var det dog ikke billigt. Derfore maae jeg oppebie Tiden, som Odin har bestæmt til at befrie sin Afkom. Dersom kun Svanhvide ikke saaer min Skiæbne at vide; thi jeg kiender denne smuntre Prindsesse, hun vil da

vist

vist ile, for at befrie mig, og o Skiændsel, om hun saae mig i saadan Tilstand. Men jeg hører nogen komme; jeg maae løbe at skiule mig, thi det kunde være een af mine gamle Bekiendtere.

Svanh. Bie gode Hyrde, bie; Du kan desuden ey undgaae min raske Hest. Veed du ikke, hvor Prinds Regner opholder sig? Thorildæ Ondskab skal have fordulgt ham.

Regn. (For sig selv) Ak det er Svanhvide selv .... Jeg kiender hverken Regner eller Thorilde; Hyrden bekymrer sig kun om sin Stav og Pose.

Svanh. De Svenske Hyrder pleye dog at kiende og elske deres Prindser. See, dette Guld-Armbaand skal være dit, om du vil sige mig Regners Opholds Sted.

Regn. Om Kiør og Stude kan jeg give dig Beskeed, men Regner kiender jeg ikke.

Svanh. (stirrende paa ham) Denne Stemme trænger ind i mit Hierte; Den ligner Regners. Du er jo selv Regner.

Regn. Jeg Regner! Naar blev Hyrden til Prinds? Uden Tvivl er Regner en modig Herre, og han skulde fornedre sig saa dybt?

Svanh. Ret; Heri kiender jeg ikke Regner. Den Regner, jeg gav mit Hierte til, havde Spyd i Hænde, og denne har en Stav. Hiin Regner bar Skiold paa sin Skulder, og denne bær en Pose. Min Regner jog tapre Mænd paa Flugt, og denne vogter Kiser. Men kast dette uværdige Redskab bort, og iser dig igien Helte-Dragt, strax kiender jeg min Regner. Samme Gang, samme Vext, samme Ansigt, samme Øyekast. Det nytter ikke, at du forstiller dig; Allene noget pynteligere var han, men her rinder klart Vand i Bækken, som snart kan astoe de Pletter.

Regn. Aldrig svingede min Haand noget Spyd, aldrig beklædde Brynje mit Bryst, aldrig var jeg i Herre-Sal, og endda skal jeg være Regner.

Svanh. Feige og frygtagtige Træl, skabt til at folge Koen, og at holde Botten for Pigen som malker; Du tør af Frygt ey være Regner.

Regn. Jeg vil ey være Regner, fordi jeg er ikke ham; Men hvorvel jeg er Træl, saa frygter jeg dog ikke for nogen ved Mands Aasyn, og jeg turde gaae i Kamp mod hvem det skulde være, undtagen mod Thor, for

hvil-

hvilken alle Guder selv skiælve; Og vel dig, at du er en Qvinde, thi ellers skulde din kaade Mund komme dig dyrt at staae.

Svanh. Saa taler Regner og Trællen ikke. Sæt dog al Forstillelse til Side, og vær ey længre undseelig for din Kiæreste. Gaae i Spidsen for vor Hær, og hævn dig paa din Stedmoder og hendes ugudelige Anhang ved deres Død.

Regn. Jeg hverken er, kan, eller vil være Regner?

Svanh. Nu vel; Uden dig skal jeg bestorme Sigtun; Dansk Blod rinder i mine Aarer, og aldrig har endnu nogen Dansk taalt Forhaanelse. Op I mine Mænd, I Kæmper, I Danske Helte; Afstraffer Thorilda, bader eder i hendes afskyelige Blod. Med dette Sværd skal jeg giennembore Hundings Bryst, og uden dig bestige det Upsalske Konge-Sæde.

Regn. Ak spar Hunding, min Fader! . . . Nu nytter det ikke længer, at fordølge mit Navn. Jeg er Regner, men uværdig at være den stolte Danske Prindsesses Beyler.

Svanh. Værdig, saasnart du viser dig i din forrige Gestalt.

Regn. Men en Fæehyrde omfavne Skioldungers Afkom?

Svanh. Skioldunger og Freyrs Æt passe sig vel sammen.

Regn. Jeg er pialtet, og bær sønderrevne Klæder.

Svanh. Et ædelt Hierte kiendes og under dem.

Regn. Jeg er sort og skiden.

Svanh. Vandet gior reent.

Regn. Jeg har vanæret min høye Byrd ved at adlyde en ond Qvinde, og at paatage en Træls Skikkelse.

Svanh. Følg mig, tvæt dig i dine Fienders Blod, og den Skiændsel er strax afvoet.

Regn. Gierne giorde jeg det, om Spyd ey skulde løftes imod min Fader. Hvorledes skulde jeg møde ham i Strid, og beholde Farve.

Svanh. Nu har jeg min Regner igien; Hyrde-Dragten har dog ikke qvalt det Kongelige hos ham. Du skal drage med os, du skal stride, men ey paa den Fløy, hvor din Fader er. Overlad ham til mig, og jeg skal skaane hans Liv, ligesom det var dit eget.

Regn.

Regn. Men jeg sidde paa Thronen, imedens han lever.

Svanh. Det skal du ikke heller, thi naar vi have vundet, og Seyeren ere vi visse paa; Thi Danske stride. Da ville vi lade ham blive paa Konge-Sædet, og alleene forsikre dig Thronfolgen efter ham, thi den tilkommer jo dig, og ey Thorildæ Unger.

Regn. Svensk er jeg, og dog figte mod Svenske. For hvem er ogsaa min Faders Tapperhed ubekiendt; at overvindes og at dse, er eet for ham.

Svanh. Forurettelser bør hævnes. Alle ærlige Svenske ønske den retmæssige Arving paa Thronen. Meget maae overlades til Skiæbnen. Strid, dse, Svanhvide døer ved din Side; Strid, vind, Svanhvide ligger i dine Arme; Strid ikke, Svanhvide bliver aldrig din.

Regn. (Han rækker hende Haanden) Fader, Fæderneland, Guder forsvinde, Svanhvide 'er alt.

Den goddædige Hyrde.

Lycon, Damoetas og Cimon.

Lyc. Vee mig Ælendige, hvad skal jeg svare min Herre, naar han tæller Faarene, og savner de tvende. Siger jeg Sandhed, at Ulven har taget dem, saa enten troer han mig ikke, og meener, at jeg føyer Løgn til Tyverie, eller og beskylder mig i det mindste for Efterladenhed, og den kan jeg ikke gandske friekiende mig selv for. (Han græder).

Dam. Kiære Lycon, hvorfor græder du? Andres Taare udlokke mine.

Lyc. Ædle Damoetas; Ulven har borttaget tvende Faar af vor Hiord, og Menalcas er min Husbonde.

Dam. Det vil sige saa meget, at Mollen bliver din visse Løn. Arme Lycon, mig ynkes over dig; Gaae til mine Hiorde,

de, og udseg to Faar af samme Størrelse og Farve, som dem du haver mistet.

Lyc. Min Tunge formaaer ey at fremføre den Tak, som mit Hierte er fuldt af; Men Guderne, der lønne fromme Gierninger, skulle lønne dig.

Dam. At hielpe en Ulyksalig, er Velgierning imod sig selv; Derfore er al Tak overflødig.

Lyc. Tillad mig at spørge: Hvorhen du agter dig med den store Spand Mælk, da det ikke endnu er ved den Tid at Arbeyds-Folkene i Marken spise?

Dam. Mælken er gaaet fra den Stakkels Thestylis, og som hun er fattig, saa ere hun og Barn nær ved at omkomme af Hunger. Jeg bærer derfore dette lidet Mælk til hende, at hun dermed kan vedergvæge sig og Søn. Men tie stille hermed, at ikke andre faae dette at vide. Thi ingen uden Vedkommende bør vide Velgierninger, saasom Fornøyelsen er ellers borte. Dig kunde jeg ikke afslaae dette, siden du har skaffet mig saa stor Vellyst i Dag. Men jeg maae ile; thi medens jeg her taler, forsmægter Thestylis.

Lyc.

Lyc. Den guddommelige Mand! han gior Godt, og vil ikke at andre skulle vide det; han ligesom undseer sig ved sin Gavmildhed. Andre kunne aldrig nok udbasune det mindste Gode de giøre, og denne søger med al Flid at skiule det. Hvilken Mand! Men see! der kommer Cimon; Han er nøye kiendt med Damoetas. Jeg maae give mig i Tale med ham, forret at udforske Damoetæ Goddædighed; thi større Fornøyelse kan ikke være, end at høre tale vel om sine Venner. See hid, kiære Cimon! til een, som længes efter at tale med dig.

Cim. Er det dig Lycon? Du er ret en god Dreng, men jeg beklager ofte din Skiæbne, at du har saa haard en Herre. Vil du maaskee søge Raad hos mig?

Lyc. Ney Cimon; Din Ven Damoetas, har nylig bevist mig en ulignelig Velgierning, derfore brænder jeg af Attraae efter, at høre denne goddædige Hyrdes øvrige Velgierninger.

Cim. Den Attraae er priselig; Men at opregne alle Damoetæ ædle Gierninger, er umuelig. Thi alle Dage be-

tegnes

tegnes ved dem. Det vil vare længe nok, at fortælle de fornemste, og derfore ville vi imidlertid sætte os under denne Ceder.

Lyc. Ligesom du vil. Gid hans Navn og Gierninger stode udgravede i Cederer.!

Cim. Hans Fader efterlod ham anseelige Hiorde af Æsler, Kiver, Faar, Giedder; Efter Lovene hørte alting ham til, og han var ikkun forbundet at underholde sine tvende Søstre, og naar de giftede sig, da at deele Huus-Geraadet med dem. Men han lod sig ikke nøye med, selv at udsøge værdige Mænd til dem; han gav dem endog Frihed paa Bryllups-Dagen, hver at udlede 200 Stykker Qvæg af hans Hiorde, hvilke de selv vilde, og da de, saavel som deres Mænd, vare undseelige over, at modtage saa stor en Gave, og sagde, at han forarmede sig selv, svarede han: Man beriges altid, ved at giøre Vel imod andre. En Gang traf han Alphoesiboeum i Begreb med at stiæle et Lam fra sig, og som han tiltalede ham haardt, thi jeg kan ingen Uret lide, sagde han, og den anden undskyldte sig med, at den yderste Nød og Hunger havde drevet ham hertil,

saa

saa forespurgte han sig hos Naboerne, om det forholdt sig saaledes, og da de bevidnede Sagens Rigtighed, da lod han ham ikke alleene gaae, og beholde Lammet; men sagde endog: Tag Moderen med, thi de ville ellers længes efter hinanden. Kort efter bebreydede en ham, at han havde været utidig god imod en Tyv; Den er ikke Tyv, svarede han, som i yderste Trang tager kun til Livets nødvendigste Ophold, thi alle Mennesker have Ret til at leve og til at spise; Men den Rige er Barbar og Tyv, i hvis Egn nogen omkommer af Hunger. Hans Bord staaer aabent for alle Fattige; Frugterne i hans Hauge tilhører enhver Forbigaaende; Utallige Syge og Nødlidende saae tilsendte jævnligen Mad, uden at vide, fra hvem den kommer; Dette eene roser ham, at enhver nu veed, at ingen paa ti Mile rundt her omkring, tænker som Damoetas.

Lyc. Den godhjertige Mand!

Cim. Siig og den Lykkelige. Midt i sin Hauge har han oprettet et lidet Tempel til den godgiørende Zeus, og der aflegger han sin Bøn til ham to Gange om Dagen, ved Solens Opgang og ved dens Nedgang, og hvad mener du vel, at han da beder om?

Lyc.

Lyc. Om Sundhed, et langt Liv, at det maae gaae ham og hans vel. Om Formerelse af sine Hiorder, for at kunne giøre Godt imod andre.

Cim. Ney, han beder saaledes: Du store og du gode Zeus, hvis Magt og Godhed have ingen Grændser, du giør vel imod Menneskene, uden derfor at vente nogen Belønning. Lad mig herudi ligne dig, og alleene vente den af din Haand i det yndige Elysio; Lad mig elske alle Mennesker, som mine Brødre; Viis din Naade mod mig i Dag, ved at give mig Leylighed til at lade dem faae det som er deres, og skiænk mig og Mine intet Got, uden for saa vidt, at jeg lader mine Brødre nyde Deel i den Velsignelse, som du giver mig. Lad mine Naboers Enge, Hauger og Hiorde trives, og lad dem bære dobbelt mere end mine. Saa bad den ypperlige Mand, og jeg stial mig til at høre denne Bøn bag Citron-Busken.

Lyc. Den ulignelige Mand! Glæde og stille Roe maae stedse boe i hans Hierte.

Cim. Dersom du haver Tiid dertil, saa vil jeg foresiunge dig den Sang, som

Mycon

Mycon har giort til hans Ære, thi min svage Tunge formaaer ey værdig at prise ham.

Lyc. Hvorvel jeg skulde efter given Tilladelse af Damoeta hente to Faar i hans Hiord i Stædet for de tvende, som Ulven haver revet ihiel af min Herres Hiord, saa vil jeg dog bie; Thi jeg haver det Haab til den Algode Zeus, at han bevogter mig for Ulæmpe, da jeg sætter mig i Fare, for at høre tale om en Mand, som i Dyder slægter ham paa.

Cim. Hør da Mycons Sang: Zeus saae paa Jorden, Mørkhed herskede allevegne, thi Medlidenhed, Godhædighed og alle godgiørende Dyder vare bortvegne; Jeg vil skabe Damoet, sagde han, og Gudsfrygt smilte. Lyst blev det paa Jorden; Hunger, Mangel, Armod forsvunde; Muntre Drenge og glade Piger svunge sig nu i Kreds; Fryderaab hørtes, hvor før alting var tyst. Himmelske Godgiørenhed, Du binder Menneske-Slægten sammen; Du giør, at de føle deres Broderskab. Ubekiendte, behagelige Fornemmelser groe i deres Sieele; De finde, at det er saligere at give, end at tage. Damoet viser sig: De Smaae omfavne hans

Knæe;

Knæe; De Mindre række Hænderne ud imod ham; Pigerne strøe Blomster for hans Fødder; Karlene behænge ham med Krandser; Fra Mødres Bryster opstige utalte og hemmelige Sukke og Velsignelser til Himlen: Mægtige Zeus! lad vor Fader overleve os, thi hvo skulde ellers sørge for vore Børn; Mændene raabe høyt: Zeus lykksaliggiøre dine Trin, du vor Beskytter og Hielper; Den Gamle humper hastig frem paa Krykken: Lad mig nyde det rare Syn, stønner han ud, at see den som giør Got, for at giøre got. Damoetas gaaer med nedslagne Øyne, løfter dem undertiden op til Himlen, og siger: Fader Zeus, hvi belønner du saa overflødigen, da jeg dog giør intet uden min Pligt, og har altid Fornøyelsen og Fordelen deraf i mit Hierte. Elskværdige Damoet! Dit Navn, din Hukommelse skulle ævig vedblive; Achilles var tapper, men grum. Agamemnon stridbar, men stolt. Ulysses klog, men undersundig. Du derimod er Godheden, Oprigtigheden selv, Du synes ey allene at være god, men er virkelig god, Dit Hierte viser sig aabenbare. Eftertiden skal prise Dig salig: Men hvad er vor Roes? Zeus skal tage Dig til Regel, naar han veyer Fortieneste, og ligesom nogen i Dyder kommer Dig

nær, saa skal han og nærme sig Zeuses Throne, men du skal sidde nærmest op til ham.

Lyc. Hvormed skal jeg giengiælde din Sang; Min Øyne er ringe; Hiertet maae bøde paa Mangelen. Men der kommer Damoet tilbage; Hvilken Rolighed i hans Ansigt; Ak Zeus, giv mig ikke hans Formue, men hans Glæde.

Dam. Kiære Lycon, endnu her? Jeg vil haste hiem, for selv at sende dig Faarene.

Lyc. Cimon og jeg have her behageligen fordrevet Tiden, med at tale om den beste Mand, om Damoet.

Dam. Om mig? At opfylde sine Pligter, er let; Dette Bryst føler idel Glæde derved. Egennytte driver mig dertil.

Cim. Gid alle vare da egennyttige som Du.

Dam. Solens Hede paaminder os om at søge Skygge. Du Lycon, følg

med

med og annam Faarene; Jeg vil skiænke dig en smuk Hyrde-Stav for den Angest, som du haver udstaaet; og du, min kiære Ven, tag til Takke med et tarveligt Maaltid.

Cim. Men hvor Glæde hersker, hvor Frihed og Fortroelighed oplive alle, hvor Saften, trykket af de friske Druer, paaminder os om at yde Tak til Zeus, den Mægtige og Store.

Hrolf og Einar.

Hrolf. Intet er dog lykſaligere, end at være ſin egen Herre, at ſtaae under ingen, at ſmage Frihedens Sødhed, da arbeyder man med Lyſt, thi eens Børn nyde Godt deraf, og Efterſlægten høſter Frugten af Forfædrenes Møye.

Ein. Det kan jeg desværre ey ſige, thi endſkiønt Thorgrim ikke er den værſte Herre, ſaa falder det dog meget tungt at arbeyde for andre, og at være overbeviiſt om, at vore Børn ſkulle friſte ſamme Skiæbne ſom vi ſelv, og alt hvad man ſlæber for, at være ſpildt.

Hrolf. Derfore har jeg heller ingen Trælle til at dyrke mine Jorder, thi jeg bær Afſkye for at ſee min Broder i Trældom. Daglønnere, frie og muntre Folk, ſtræbe for mig. Hvor frydefuld gaaer jeg til min Hvile, fordi jeg er overbeviiſt om, at mit Arbeyde er bleven forrettet, uden at nogen ſukker over mig.

Ein.

Ein. Ak, at alle tænkte som du; Landet vilde da snart sees dyrket allevegne; Veyene vrimle af Menneſker. Men nu betager Mangel endog den Tanke, at see blid paa den yndige Møe, og hvorfore ſkulde man avle Odelsbaarne til Elendighed.

Hrolf. Derſom Tiden tillader det, saa vil jeg fremſætte den Sang, ſom jeg haver giort om Frihedens Fordele og Trældoms Ynkværdighed, og imidlertid ville vi hvile os under denne greenede og tætte Furre.

Ein. Med Fornøyelſe vil jeg høre paa dig, og for en Tid glemme min Jammer; Desuden kan jeg ikke blive elendigere end jeg er, om end min Herre blev vred paa mig, da saavel Ønſke ſom Haab ere mig betagne.

Hrolf. Ædle Frihed, Du Odins Gave, Nedſtig fra Alfaders Sæde, Og opliv min Sang. Du giver Sixlene Kraft At tænke og at handle. Ved dig beſeyles Havet, Ved dig opgraves Jordens Ryg, Helte opklækkes ved dig. Fienden kom, Trællen saae ham og flyede; Thi han havde intet Fæderneland. Den

Frie satte sit Bryst til en Værn; Her igiennem maae du bryde, Om du vil sætte Fod paa mit Land; Den Stolte saae ham, Og veeg tilbage. Grøn seer jeg Marken, Gult, hvidt og blaat prunke i den. Straaene kunne ey bære deres Byrde, Og Hænderne forslaae ey til At afmeye Freyrs Gave. Lyden af Buer og Piber Tone allevegne i mine Øren. Den zitrende Luft Fører den glade Og frie Sang til mig. Med egen Sved Bedugges min egen Jord, For mig arbeyde mine Hænder, Hustrue og Børn skulle Engang glæde sig derved, Og sige: Sødt hvile dine Been! Ingen myndig Herre skal Nyde Frugten af min Møye; Ey skal han udjage min Afkom, Og hovmodeligen sige: For mig have I arbeydet, Eders Sveed, Eders Nattevagt, Eders Bekostning, Det altsammen er mit; Ney, Frihed omgiærder mine Egne, Og jeg træder paa egen Jord. Disse Ord giennemtrængte min Siæl, Og den blev stor ved Frihed. I det samme forblindedes mine Øyne Ved et klart skinnende Lys, Men efter nogen Tid Saae jeg en herlig Skabning Staae for mig, iført Hvide glim-

rende

rende Klæder; Majestæt lyste af hendes Pande, Ædel Stolthed af Øynene, Hver Smiil forkyndte Lyksalighed. Enten er du Freya, Eller Frihed, sagde jeg; Men det Mod, som fremskinner Af dine Øyne, viser, At du er den sidste. Ja, svarede hun, jeg er Frihed, Som saa mange af dine Landsmænd miskiende; De holde deres Medbrødre I en skammelig Trældom, Kiende ey Menneskets Værd, Og sætte samme Priis paa ham, Som paa Last-Dyret. Stokken skal udrette, Hvad de ikke ville ved Fornuften. Jo usleere, mere gusten, Nedslaget, bøyet til Jorden Deres Medborger seer ud, Jo større synes de sig at være. Men Tiden kommer, Den kommer snart, Da Norge med rette Skal kaldes frie, Og ingen Trælle mere findes; Da skal Normanden Blive virkelig stor, Ædle Følelser opkomme I hans Siæl, og Frihed Udvide hans Hierte. Men det Folk, som Skioldunge ætten behersker, Skal under et nyt Og hæderligt Navn Sukke under Trældoms svare Byrde, Og smaaesiælede Herrer Skulle agte deres Jagthunde Og de ædle Mennesker, Som føde dem, lige meget. Vold, og Tyrannie Ville da beraabe sig Paa Hævd, og den Herre, Der meest plager sine Brødre,

Vil anſee ſig for klogeſt. Hytten ſkal forfalde, Træet fortørres, Barnet vantrives, Ageren begroes med Ukrud, Qvæget vanſlægte, Engen viſne, men Herren ſkal fedes Ved andres Ulykke, Trives ved Jammer, Glædes ved Sørgeſkrig, Og mene Uret at ſkee, Naar man troer, At den Uſle Ogſaa haver Rettigheder. Forbandet være Dagen, Som drog Hovmod af ſit Mørke, Som ſatte Pris paa Menneſket, Ligeſom paa Fæet; Et ævigt Mørke ſkiule den. Og mørkt blev det, Og Friheden forſvandt, Og min Sang forvirres; Døſighed betager mit Hoved; Let udſlukker Trældom Siælens Gniſt.

Ein. Ja, vel kan den udſlukke. Da Friheden beſiungedes af dig, da glemte jeg min Tilſtand, men nu, nu føler jeg Trællen i ſin gandſke Vidde; Mod, Lyſt og Sands forgaae ved at betænke, at jeg og Afkom i tuſinde Leed ere dømte til Jammer og Nød. Jeg ſaaer, en anden høſter; Jeg planter, en anden ſpiſer Frugten; Andres Høſt er mit Arbeyde. Intet nyder jeg frit uden Luften. Hvo derfor arbeyde mere end yderſte Trang udfordrer. Ney, æd og drik min Siæl, og

døe.

dee. Ak maatte mine Børn i det mindste opleve den glade Dag, da alle Normænd skulle vorde frie. Thor, hvis Guddom du tiener, paa hvis Altar du som Præst daglig bringer Offer, har vel aabenbaret dig denne Dag.

Hrolf. Guders Hemmeligheder tør jeg ikke røbe. Vær imidlertid ved saa freydigt Mod, som mueligt, og betænk, at Nornerne tildele enhver sin Skiæbne. Utaalmodigheden laster jeg dog ikke hos dig, thi Grunden dertil er alt for retmæssig, og hvo maae ey segne under Byrden af ævig Trældom, Armod og Jammer for sig og sine. Men Tiden er nu at ofre til Thor; Annam derfore denne Trøst tilsidst: Alfader skal engang domme den gandske Jord, Den fromme Træl skal indgaae til Gimles Glæde, men den ubarmhiertige Herre til Nastronds Qval, og Forskiæl imellem Herre og Træl skal ey findes mere.

Bacchi Fæst.

Tvende Bacchanter, Silenus og Ægon.

(Scenen er i Sicilien, da Hiero den Anden regierede.)

1. Bacch. Lader os hoppe og raabe, Thi Bacchus kommer; Glæde og Letsindighed følge ham.

2. Bacch. Bort Sorg, bort Bekymring, Vor Lyæus kommer; Vinkilder springe op Ved hvert Trin han gaaer; Satyrer og Fauner dandse for ham.

1. Bacch. Menneskет gik eene, Misnøyet og traurig; Bacchus lod Den frydefulde Saft flyde i Beggeret: Drikker og bliver drukne, Tumler af Glæde, sagde han, Og Verden blive snever for eder.

2. Bacch. Liflige Drik, Nectar bliver Vand, naar du smages; Den Fattige sidder paa Konge-Thronen, Naar dine

yndige

yndige Dunster fylde hans Hoved; Beyleren naaer sine Ønsker, Hyrden besidder tusinde Hiorder, Haabet slaaer aldrig feyl For Agerdyrkeren, Saa længe du Ey seyler i Kruset.

1. Bacch. Hisset seer jeg Silen komme, Krandsen faldet er af Hoved, Tværs sidder han paa Æslet, Og alle Miner vise, At han er fuld af Baccho.

2. Bacch. Lyksalige Mand, som glemmer Verden og sig selv; Som stedse bortjager den gamle Tummel ved en nye; Dine Dage forsvinde, uden at du tæller dem, og dig fattes intet, naar kun Kanden altid er for din Mund.

Sil. Søde Bacchus, jeg dig priser, Vinen giør mig altid glad, Brune Piger andre elske, Men jeg Vinen kun har kiær, Jupiter han Nectar valgte, Thi han Vinen kiendte ey, Naar kun Kanden aldrig tømmes, Hele Verden maae da falde, Jeg dog freidig sunge vil. Fuld i Gaar, fuld i Dag, Aldrig jeg mig ædrue mindes; Tanker jages bort ved dig, O du søde Druesaft, Dyr at ligne Attraae er, Og Bekymringsløs at leve, Det er Deel og Lodden min, Tosser gruble kun paa det, Som de ikke kan begribe, For at kiende

Livet

Livet ret, Glemme de at leve her. Ney frisk Mod, Lad Cithar høres, Og den brummende Trompet, Skalmey skal mit Sind fornøye, Men o Kande du er best, I din Bug reen Vellyst findes, Throner, Piger, Klogskab viig, Vinen er den største Glæde, Vinen er mit Lives Lyst.

1. Bacch. Som en Klog du taler her, Daarer laste kun dit Væsen, Nid paa deres Tunge sidder, Avind udi deres Bryst. O, at Saften engang maatte, Kildre deres barket Gaue, Strax de Kanden vilde krydse, Op til brændend Bryst og sige: Ak, at vi saa længe have, Savnet dig vor Glæde, Fryd; Gid vi døe med dig for Mund, Og i Lovsang til vor Bacchus.

2. Bacch. Men see engang, just paa denne store Dag, indviet den godgiørende Baccho til Ære, paa hans Fæst, just da vanærer denne Hyrde saa frydefuld en Stund, og drikker Vand, der rinder ud af Klippen. Hør! hvad heder du?

Æg. Ægon er mit Navn.

1. Bacch. Det passer sig ret paa dig. Men hvorfore drikker du pure Vand paa Bacchi Fæst?

Æg. Fordi jeg haver intet andet.

Sil.

Sil. See, Kanden jeg dig rækker, Med klareſt Drueſaft, Det rene Vand af Bækken, Al Værd mod den viſt taber, Drik een, ja tvende Gange, Og tre, om du saa vil, Ved Guddoms Kraft vor Bacchus, Han magte, at den ikke, Af nogen tømmes kan. Vær fattig, Rig du bliver, Vær syg, du bliver friſk, De muntre Sange lalle Paa før uvante Tunge, Lad Kierlighed kun vige, Ey Møe, om hun er brun, Ey de med hvide Kinder, Dit Hierte rore ſkulle, Thi Vinen alting er. Om end ſortøyet Pige, Engang dit Sind bevægte, En ſøye Tid lad vare, Til Kanden ſtrax du vende, Der, der, du Elſkov drukne, Og alle Sorger med, Nye Verden du dig ſkabe, Og nu ad Hiorden lee.

2. Bacch. Men bær du ikke mere Agt for Silen, end at lade ham række dig Kanden saa længe; Fort, tag den af hans Haand, og deel Glæde med os.

Æg. Ney, Vandet er ſundere, og eders Glæde forekommer mig heel ſælſom; I ville, at jeg ſkal glemme min Phyllis, min Hiord, mig ſelv og den gandſke Verden. Hav mange Tak, jeg vil føle min Glæde, og Phyllis bytter jeg ikke bort for al Bacchi Viin.

Sil.

Sil. Jeg gierne dig tillader, Med Phyllis Spøg at drive, Naar hun dig ey besidder, Lad andre Piger nyde, Deel i dit muntre Sind; Men ingen bor dit Hierte, Til Eyendom indtage, Det Vinen hører til; Med Krus i høyre Haand, Den venstre om din Phyllis, I Morgen om en anden, Og saa hver Dag paa Rad, Det Livet ret forsøder, Og gior al Møye let. Dog uden Pige, Nymphe, Er best hver Dag at drive, Ved Vinens søde Kluk. O Kande, søde Kande, Du meer end Livet er.

Æg. Nok mærker jeg, at I ikke kiende de rolige, de stille, de indtagende Fornøyelser. Vel smager Vinen god, men kun til Maade; Den Syge bør vederqvæge sit Hierte ved den. Men da jeg ikke kan sjunge som I, saa vil jeg sige eder en Sang, som Bion har giort om langt andre Følelser: Skyggefulde Lunde, hellige Stæder, I med Mos begroede Stene, Rindende Vande og faldende Bække, I med Granater og Figen tildækte Huler, I røre mit Hierte, Liflig lyder Faarets Brægen i mine Ørne, Yndig er

det

det at see Giedden paa Klippen. Koe, din Brølen er angenem, og Hestens Vrinsken er ey uden Følelse; See Natten beklædes med Mørkhed, Lynild iler slangevis frem over Marken, Torden bröler med sin Røst, Dog skiælver dette Hierte ikke, Thi Uskyldighed boer i det, Nu fornyer Naturen sig, Solen fremtræder, og Stierne-ne svinde bort, Fuglene qviddre i Skoven, Fiskene springe i Vandet, Perledraaber hænge paa hvert Blad, og Sole vise sig i hver Draabe. Atter fremvælter Søen Maaner i hver Bølge, Og Nattergalen slaaer Triller for sin Mage. Hvilket Syn, at staae i Dalen, Og see op til de optaarnede Bierge, At være øverst paa Fiældet, Og see ned i den dybe Afgrund; Synet taber sig over det store Hav, Og Verden er uden Grændser. Rolig, henrykt er jeg, Men dog kan Glæden voxe. Galatea kommer, Og al Skionhed med hende. Yndighed flagrer om hendes Læber, Og Kydskhed sidder paa hendes Kinder. Undseelig seer hun paa mig, Men dog seer hun, Med en mild Unseelse seer hun. En sagte Ild løber giennem mine

Aarer;

Aarer; Tale vil jeg, Men Elskov hæmmer Tungen. Øynene tale, Kinderne blusse, Af Elskov og Ærbødighed. Saa megen Glæde ved eet Øyekast, Eet Haandtryk vilde giøre fuldkommen lykkalig. Det skeer, og de Ord legges til: Bion, jeg er din. Fra den Tid veyer Galatea Op mod den hele Natur; To Galateer vilde røve min Lykkalighed. Jævnt flyde nu mine Dage, Smaae hoppe om mig, I dem seer jeg mig hoppe, Derfore elsker jeg dem. Ak, at jeg en Lovsang kunde, Værdig nok din Magt og Ære Siunge for dig store Gud, Du al Verdens Herskér, Styrer, Du, du store Jupiter; Du det bød, Og Verdner løbe, Udi fast bestæmte Kredse; Du det bød, Og Siæle fløde Fra dit store Almagts Hav. Tanker spændes, Geisten flyver; Gierning din vi deri kiende; Jorden grønnes, Frugter bær; Liv og Aande alting fylder; Prægtig Bolig vi besidde; Det jo og din Gierning er. Evig vil jeg derfor prise, Denne Majestæt og Magt, Naar Elysisk Mark mig favner, Knæler jeg for Thronen ned. Vise Plato, Du min Leder, Du Almagtens egen Tolk, Der alt

Dun-

Dunkelt du forklarer; Socrates, din store Lærer, Maaskee større end du selv, Herlig der afmaler Dyden, Og dens Løn indsamler vist. Bort I vilde, ækle Lyster, Som af Dumhed kun tilbedes; Støy, og Stimen, Viin og Utugt; I som Glæde kalde Jer; I som Elskovs hellig Navn, Tør vanære og paatage; Kom du Elskov, sande Lyst, Kom Naturs Betragtning, Hvile For min matte Siæl og Geist, Kom Goddædighed, du Moder Til al sand Fornøyelse; Kom du Gudsfrygt, idel Glæde, Kom du Læsning, Sindets Trøst; Da Lykksaligheden voxer, Og sin rette Høyde naaer. Uvis Vellyst andre elske; Jeg den sande attraaer kun, Og vil Dyden stedse favne, Op til Himlen svinge mig.

1. Bacch. Vel var det denne lange Snak engang fik Ende; Længe siden havde jeg løbet bort, dersom ey Bacchi prægtige Optog skulde just gaae her forbi.

2. Bacch. See der han kommer, Med Cimbler og Harper, Tigre drage hans Vogn, Selv spiller Pan paa Floyte,

Og den sande Glæde Tindrer i hvert Ansigt.

Sil. Ey springer og dandser Philosophen som de, Altid er Glæde paa hans Læber, Og Sorrig udi hans Hierte. Ney, Vinen den fryder, Og drikke ville vi; Kander skulle tømmes Vor Bacchо til Ære, Og Karle og Piger Springe om i Dands, Til de liflige Dunster Betage Hiernen, Og Fødderne falde Bort under dem.

Æg. Alle tænke ikke paa een Maade. Jeg vil imedens gaae hiem til min Phyllis, passe paa den Hiord, som Jupiter har betroet mig, see til mine Huusfolk, og glæde mig over den Sundhed, den Lykke, den Stilhed i Sindet, som han, den store Olympi Beherster haver givet mig.

Noe,

Roe og Grythe.

Roe. Lykſalig Dag, du Foraars første Dag, idel Glæde indgyder du i mit Hierte, thi den lange Vinter har nu Ende, og Grythe gaaer nu ud. Ak, hvor længselfuld haver jeg seet hen til den Kant, hvor din Vaaning ligger. Paa Skie har jeg gaaet, og svævet om dit Huus: Men altsammen forgiæves; Ey kunde jeg faae et Blink af dig. Kiælne Forældre holdte dig indsluttet, at ey Vinterens Kulde skulde skade din Hud. Ved Rokken maatte du hendrive de lange Aftner. Mon du og haver tænkt paa mig? Ey maatte jeg besøge dig: Anstændighed forbød det, men hvi tøver du. Her saae jeg første Gang dit Ansigt, lig den blide Himmels. Ved disse Enebærbuske oplivede du mit nedslagne Sind. Lev, lev, jeg elsker dig; Disse søde Ord vare Honning for min Siæl. Men Giedderne bræge: Grythe kommer: Mon de, som elske, bedrage sig selv? Ney,

hun kommer; Hvilken Morgenrøde i min Siæl. Grythe, Elskværdige, er du Roes Grythe?

Gryt. Ja Grythe er din, ligesaa kiælen, ligesaa øm som fordum. Hvilke sex Maaneder. Roe, min Glæde; Lad mig omfavne dig. Søde Belønning —— Glæde —— Vinter —— Længsel —— Jeg døer.

Roe. Grythe, du blegner! Skræk —— Angest —— Vand —— (Han tier noget, løber endelig til en Kilde, samler Vand i begge sine Hænder, og stænker hende i Ansigtet).

Gryth. (Slaaer Øynene op) Min Roe, hvilken Glæde, at see dig; thi du var endog forsvundet i eet Øyeblik.

Roe. Nu bliver jeg lyksalig paa nye, da Sundhed staaer atter malet i dine Kinder, og dine Øyne brænde af Kiærlighed. Føel mit Hierte, det slaaer for dig. Men hvorledes har du fordrevet denne Vinter, og levet uden mig; Dog jeg har ogsaa maat undvære dig, og endda levet; Haab om Foraar opholdt mig.

Gryth. Forud tænkte jeg, at det ikke var mueligt, ey at see dig, og dog leve.

leve. Men du var saa dybt indprentet i mit Sind, at mig syntes stedse at see dig, at tale med dig; Vaagende tænkte jeg paa dig, og i Drømme stod du for mig, og da var jeg mere frie, end jeg nogensinde har turdt være i din Nærværelse. Ligesom Hiulet gik om paa Rokken, saa vankede Tankerne i mit urolige Sind. Tusinde Gange vilde jeg nedkaste mig for mine Forældres Fødder, og sige: Lad Roe blive min. Deres høye Mod holdt mig tilbage, thi ingen agte de mig værdig, uden han haver seet den blaae Bølge, og det skummende Hav, og ført Rov hiem fra fremmed Strand. Gid sligt ey ansaaes for Helte-Gierning, eller gid jeg være mindre vm; Dog ney, ikke vil jeg bersves min Lykksalighed. Ved hver Gang Hiulet dreyede sig om, nævnte jeg Roe, og du var stedse paa min Tunge. I min troe Ammes Barm nedlagde jeg min Bekymring. Hun biefaldt min Kiærlighed; Gid Solen snart sees over hine Biergetoppe, sagde hun; Et venligt Smil kastede hun til mig, naar jeg giorde Forslag at faae dig i Tale. Timerne glede, og det var langt over Midnat; Endda var jeg

ikke træt at tale om min Roe, og den Gamle nikkede dertil, og blundede.

Roe. O sød Fornøyelse, at elskes af Grythe; Om nogen vilde tilbyde mig, at herske over den hele Dal, og at forlade dig, saa vilde jeg svare: Et Kys af Grythe er mere. Og at see dig i en andens Arm, det vilde overstige Nastrands Plager.

Grythe. Men Allerkiæreste, hvorledes har Roe hendrevet denne Vinter, har du saa ofte tænkt paa mig, som jeg paa dig?

Roe. Utallige Gange tænkte jeg paa dig; Skovene gave Gienlyd af Grythe; I Træernes Bark staaer Grythe udgravet; Grythe svævede for mig om Dagen og om Natten, men med ingen kunde jeg tale om Grythe. Priset være Freya, at hun heri haver giort din Skiæbne lykkeligere end min; hun tage stedse fra min Fornøyelse, lade mig allene føle Elskovens Byrder, og dig ikke, uden dens Vellyst, saa er jeg lykkelig, fordi du er lykkelig. Stundom bedede jeg Dyr, Stundom fangede jeg Fuglen i Garnet, men alting var tomt for Glæde, thi Grythe var ikke hos;

At

At see Grythe, at tale med Grythe, at savne Grythe, det giør Aar til Dage, men uden dig blive Dage til Aar. Ofte vilde jeg omfavne dine Forældres Knæe, og sige: Grythe elsker mig, men jeg fandt mig uden Fortieneſter. Om din Bolig sværmede jeg, kaſtede Lokkeſpiſe ud for Fuglene, og raabte: Lader jer fange ved Grythes Bolig: Elſkerens Stæmme, tænkte jeg, trænger maaſkee til Grythes Sicel. Men intet vilde høre mig. Ak, hvilken Belønning vilde da ikke et Glimt af dig have været. Engang fangede jeg Haren i Sneen. Driſtig gik jeg til din Faders Dør, bankede paa, den ærværdige Gamle kom ud; Støttrende sagde jeg: En Gave —— mit Hierte —— Fader —— Haren fanget i Snee; Ikke vidſte jeg hvad jeg sagde, thi Grythes Fader stod for mig. Blodet ſkiød mig i Kinderne, ligeſom da jeg første Gang saae dig. Min Søn, svarede din Fader venligen, jeg har ingen Gave forſkyldt af dig, men dog vil jeg tage imod den, at det ey ſkal synes, at jeg forſmaaer din Gave. Han bad mig ſidde ned, han iſkiænkede den klare Miød, og drak mig til; Ikke frydedes mit

Hierte, thi Grythe var borte; Saa nær hende, og dog ikke see Grythe. Hvert Øyeblik laae dit Navn paa min Tunge, men Frygten overvandt Haabet.

Gryth. Elskelige, saa nær, og ey sees. Usædvanlig Bekymring omspændte engang mit Hierte; Det var ligesom det vilde springe af Livet. Uden Tvivl var min Kiæreste mig da nær. Ak, at jeg havde havt Kundskab herom, Kiærlighed skulde selv have givet mig Anslag at komme ind i Stuen, men nu er alting glemt, thi jeg sidder ved min Roes Side.

Roe. Ey kurrer Duen saa sødt i Skoven, som din Stemme henrykker min Siæl. Tusinde Fornøyelser indsamler jeg paa dine Læber, Honningens Sødhed maae vige for deres. Røde ere de, røde som Tyttebæret. Ey blomstrer Myren af Multer saa skiøn, som dine Kinder farves af Lue og Mælk. Hvidere ere dine Tænder end den hvide Uld, og din Hud er blødere end Æderfuglens Dun. Din Aande lugter af Virak, og dine Trin ere som Freyas. Fuldkommen er du, og min er du, og jeg er din; Giv mig tusinde Kys. Ak kunde alle Norges unge Karle

see min Lykkesalighed; De vilde beundre dig, og glemme min Lykke ved at skue dig.

Gryth. Som Dugen lædsker den tørstige Jord, og Rømmen glæder Krams-Fuglen; Som Mos fryder Renen, og Tadderen klukker for sin Mage; Saa trøstes min Siæl ved Roe. Han er min Glæde, Elskov brænder i mit Bryst. Forhen tænkte jeg at være lykkesalig; Blomsteret fornøyede mig paa Marken, naar jeg saae Giedde-Mælken i Spanden, da takkede jeg Alfader for hans Gave. Mine Forældres Aasyn overgydede mig med en stille Fryd, og jeg priste mig salig, at være deres Dotter. Men jeg saae Roe, og min Siæl blev henrykt; Glæde, Hvile, Fryd, Liv, Lyst og Fornøyelse er nu alleene hos ham. Du taler, og mit Hierte bæver; Dine Øyne møde mine, og min Siæl forvirres; Uroe og Længsel forøge min Fryd, og jeg finder Behag i Smerte. —— Men Roe, min Roe, du, ved hvilken jeg lever, paa det yndige Foraar følger den grumme Vinter; Lad Glæde ey vugge os i Søvn. Du gaaer nu i dit attende Aar, Tiden er forhaanden at Ære bør søges. Mit Hierte føler hele Vægten

af det Raad, jeg nu vil give. I mine Øyne er du mere end værdig min Elskov, men Fædres Skikke sige ney. Gaae derfore paa den med Blod besprængte Vey, træd de Norske Heltes Fodspoer, og sæl, at du er Normand. Tænk paa Belønningen, Grythe er Belønningen, og hviler da i alles Paasyn i dine Arme, thi Helten er da, efter Folkets Tanker, hende værdig.

Roe. Jeg skilles fra Grythe, langt fra hende vanke paa det vilde Hav; hun imedens sukke, og forgaae af Sorrig. Maaskee mine Øyne aldrig see hende meere, og hendes tomme Skygge alleene svæver om mig paa hendes Høy.

Gryth. Ney Allerkiæreste, Haabet skal give mig Kræfter, og paa onde Dage skulle de glade følge, og Julen skal oprette, hvad Sommeren haver tabt. Freya har forsikret mig herom, thi da jeg for nogle Dage var nedsænket i Bedrøvelse, og kunde ey tænke for Sorrig, aabenbarede sig en mere end menneskelig Skabning for mig; Aldrig havde jeg forhen seet Freya, og dog kiendte jeg hende strax. Med Mildhed sang hun: Dit Sorg beklæmte Bryst,

Mit

Mit Sind til Medynk rører; Fra Guders Bolig steeg jeg ned, Og Kiærlighed vil troste; Ey anden Vey lykſalig giør, End den med Blod er tegnet; Strax Roe Seylet hidſer, Og hen til fremmed Land, Med Rovbegiærlig Aand, Sin kiække Krigshær bringer, Strax Grythe Løn ſkal være, Af elſket Fader legges, I ſeyerrige Arm. Tael kun, han strax ſkal fare, Og Freya Borgen er, At han med Ære kronet, Skal lande i sin Havn. Jeg selv vil ham beſkytte, Og fiendtlig Piil afvende; Ey Sværd ſkal hannem ſkade, Thi Hugget jeg optager. Vel tungt at ſkilles ad, Naar fælles Elſkov brænder, Men Klogſkab byder det, Naar Maalet opnaaes kan.

Roe. Gudinden befaler, forſikrer ſin Skyts, derfore maae jeg ikke tøve længer; Jeg vil strax give mine Forældre mit Forſæt tilkiende, reiſe om i Dalen, ſamle Folk, nedſtige til Strand-Bredden; ſkyde Snekken fra Landet, hugge ned for Fode, ſanke Rov, komme hiem, nedlegge det for dine Fødder, og nyde Belønning paa din Mund.

Gryth. Elſkværdigſte, iil, ſkynd dig, lad mig favne dig førend Vinteren kom-

kommer, Julen vil da blive dobbelt Jul, og intet skal mere adskille os. Men en Bøn haver jeg til dig: Gudindens Løfte er vel vis, hendes Beskyttelse mægtig, men styrt dig dog ikke i for megen Fare, tænk paa din arme Grythe, og overvey, at Elskov gior frygtsom.

Roe. Elskov skal baade tæmme og oplive mit Mod; Jeg vil tænke paa Belønningen, og Grythes Erindring skal giøre det saa, at jeg hverken ved Feighed eller en overdreven Tapperhed skal miste hendes Person. Men jo længere jeg nu er hos dig, jo længere bliver jeg siden borte fra dig. Farvel —— sidste Kys —— elsk Roe —— glem Frygt —— I Striden skal du svæve for mig.

Gryth. Mit Hierte sønderrives —— Glade Sammenkomst —— Sørgelige Skilsmisse —— Adskilt ved Havet —— Fiendens Pile —— Skræk —— Haab —— Min Roe, Roe, min Bekymring, elsk Grythe, Grythes Siæl higer efter din —— Nu er han borte, den elskværdigste er borte, og du staaer her, hvi løber du ikke efter ham? Hvilken Pine! af Kiærlighed maae jeg være grum; Naadige Freya, til-

giv

giv en elskende Pige en uskyldig List, tilgiv, at hun har misbrugt dit Navn; Selv haver du jo elsket; Du er idel Elskov; Du er de Elskendes Beskytterinde; Bevar min Roe, Lad ham uskad komme tilbage, med Hæder og Seyer. Dog du Grumme, hvad haver du giort; Du haver skuffet din Kiæreste, jeg vil kalde ham tilbage, med Graad vil jeg omfavne ham; Jeg haver digtet om Gudinden, det var mit eget Paafund, vil jeg sige. Men, hvad, paa anden Maade kunne vi ey naae vort Ønske; Hierte tie, bær din egen Byrde, haab, og —— da skal jeg vel finde Vey at komme snart til Roe, thi der er ikkun en Haandbred imellem Døden og Livet.

Stærkodder og Isleif.

(Anledningen er taget af Saxonis 6te Bog, Pag. 104 og 105. 116, 117 og 118).

Stærko. Signet være du elskte Land, hvor Frode før herskede; Hvi maatte denne gode Konge saa tilig sætte Livet til. Nu længes jeg efter at tale med hans Søn, thi ikke vil jeg haabe, at han er saa vanslægtet som Rygtet siger. Men hisset seer jeg, min gamle Stald-Broder, med hvilken jeg ofte haver drukket Øl af Horn, og fældet Kiæmper til Fode i at brydes ved Frodes Hof. Vær velkommen Isleif; Thor formere din Styrke! Er Ingeld saa blødagtig, som han udraabes for?

Isl. Ey beskrives han saa ilde; at han jo fortiener værre. Tapperhed er foragtet, og tapre Mænd ansees for rasende. Hans Faders Mordere holder han for sine beste Venner, og deres Søster hviler i hans Skiød.

Udi

Udi Sange prise de Tiderne lykkalige, og afmale Frode som Tyran. Han hører det, og tier, og drikker dem til, og Skamfuldhed blusser ey paa hans Kinder. Bænken er for haard, og Hynde legges paa den; Skammeligt er det at sove paa Straae, og Bolstere dække Legemet. Solen maae ey skinne paa Issen, og noget de kalde Hat, skal afværge dens Straaler. Miød er hver Dags Drik, og neppe vil Trællen smage Øl, reent Vand overlades til Hundene. Salt Mad hæmmer Fordøyelsen, og Fleskeskinker lugte ilde i Næsen. Tydske Kokke tillave stegt og sødet, og Sodden gior Maden ukiendelig. En Kok agtes mere end en Kiæmpe, og Alvorlighed er forsvundet. Jeg er den sidste af hans Faders Venner, som forlader Hoffet; Thi Kramsfugle smage ey min Gane, og det ækler mig, at see Mænd vende Gumpen af en gildet Hane i Munden, at see Skiøge-Fagter i Stædet for kiælen Bluefærdighed, at see Fruentimmer overgaae Mandfolk i Dristighed, at see dem oftere selv frie end blive befriet.

Stærko. Jeg ulykkalige Mand. Blødagtighed drev mig fra Hugleiks Hof, og her finder jeg Liderlighed; Frodes Søn liderlig. Jil, skynd dig til Lethra, og for-

driv

driv det skamløse Pak. Giv Landet igien sin Reenhed og Styrke, og red Sønnen af din Vей.

Isl. Du vil kun høste Foragt og Fortræd; O hvor ont vil min Vens Forhaanelse giøre mig!

Stærko. Ey kan qvindagtig Mand, Ey skamløs Horeskare, Den tapre Helt forhaane; Han deres Dom beleer, Hans Aasyn fælder Dom. Til Kongens Borg jeg haster: Uværdig Konge-Søn, Uværdig den, som elsker Sin Faders Mordere; Som Pligt og Guder glemmer; Som Narren høyre skatter, End Heltens store Mod. Vær Konge, elsk Dit Folk, Hvis ey, da stig af Thronen, Og lad en bedre sidde der. Ey glemmer jeg de Dage, Da Frode Spiret holdt, Retviished herskte da, Og Fred var udi Landet; Men Fienden skiælvede; I Klæder, Mad og Drikke Var Kongen tarvelig, Saa stort et Mynster fulgtes, Af Hyrde, Helt og Bonde. Ey blev i Miødden druknet, Den Styrke Landet værger, Den Klogskab Landet styrer, Man elskte Kiønnet, men, Ey faldt man det til Fode. De Danske, Danske vare, For dem tog Fienden Flugt, Og fremmed Mand ey herskte, Blant Skiolds Afkom og Æt.

Isl.

Isl. Forgiæves mærker jeg det er, at ville bringe dig fra dit Forsæt, men tænk paa Isleif, naar du vænnes ved at see Frodes Søn. Nu haster jeg fra dette ulykkelige Land; men fortæl mig dog, hvordan det gik dig i Upsal?

Stærko. Der Hugleik herskede, Af gammel Konge-Stamme, Men ung udi sit Sind Fra Sigtun Sædet flottes; Thi Kongers Grav og Høye, Bebreydelse udbredte. I Upsal Lyst kun hersker, Man Guder tiener der, Med Cimbler, Trommer, Bielder, Lætfærdig udi Dandsen, Man Møer svinger om. Kiød-Gryder altid færdig, Staae udi Rad og Orden; Ey mandigt Ord der høres, Men kun en Lefle-Sang. I Munden Miødden gydes, Man neppe Forskiel kiender, Imellem Mand og Qvinde. Blødagtig udi Fagter, Den første nærmer sig, Den sidstes kiælne Lader. En Gøgler mere agtes, End kiække Stridsmands Mod; Den sidste Hunger lider, Naar Dandseren fuldt op, Af Kongens Naade nyder. Forvorpne Land og Tid, Naar lette Spring de sættes, For Heltens tunge Gang, Naar

Skiøgens Smiil og Latter, Langt over Viisdom skattes, Naar Kongen Gnier er, Imod fortiente Helte, Men Skatter øses ud, Til Sangere og Daarer: Naar Kongen som en Qvinde, I fineſt Klædning gaaer, Med pene Skridt fremtriner, Og taler leſpende. Mit Mod afſkyer det Land, Min Krop vil ſig ey bukke, For Vellyſtaandend Qvinde, Og Mand, der Møe vil være, Og ændre Landets Skik. Beſt styres Riger, naar En Kiæk ved Roret ſidder, Og Helte er ham næſt; Naar Qvinde bliver Qvinde, Og Dandſeren ey ſtædes, I Raadet ind at komme. Men ubekiendt Lyd, Mit Øre treffer, Hiſſet hopper Hugleik, Kongen han hopper, Landets Gavn borthoppes, I bløde Klæder han fremgaaer, Mon Kongen det er? Viſt er det ham; Søglere, Narre og Qvinder Omringe ham jo, Paa ſligt bør Konger kiendes.

Isl. Heraf mærker jeg, at Sverrige ey bliver det Land, hvorhen jeg bør haſte. Imidlertid, naar Regenten ey forſømmer ſin Pligt, indſeer jeg ikke, hvorfor

han

han ey undertiden maae fornøye sig, uagtet vore stræng Sæder.

Stærko. Hvad Fornøyelse? Pligt er Fornøyelse. At beherske sine Undersaatter, at skifte Retten til dem, at giøre dem lykkelige, det er Glæde og Hvile for Siælen. Og naar han vil have Vellyst, tilladelig Vellyst, da har han sin Dronning. Men min Hu staaer til Lethra, Farvel Ven, enten skal jeg forandre Ingeld, eller og døe.

Lycoris, Daphnis,

en Najade.

Lyc. Iblant disse Citron-Buske vil jeg sætte mig, og tænke paa min Daphnis; thi næst ham er intet behageligere end Landets Yndigheder. Hvilken sød Lugt dunste disse Blomster ey ud? Hvor prægtig prunker det Gule iblant det Grønne. Mange smukke Træer findes her, men intet som Citron-Træet. Paa det hænge modne og umodne Frugter, udbrudte, nys skabte og falmende Blomster iblant hinanden. Fornemst er det iblant Træerne, ligesom min Daphnis iblant Hyrderne. Hvor sødt triller Nattergalen, men Daphnis Stemme er dog sødere. Hvoraf mon det komme? Ikke veed jeg det, men det veed jeg, at i hans Selskab er jeg best fornøyet, og at mig ligesom fattes noget,

naar

naar han er borte. Længe kiendte jeg ikke Aarsagen hertil, men tilsidst mærkede jeg, at Traurigheden altid forsvandt ved hans Komme. Men jeg hører en Sang, det er Daphnidis Sang.

Daphn. Naar andre gaae til Hvile, Mit Hierte Attraae finder, At naae den yndig Møe. En stille Glæde boer, Ved hendes faure Side. Et viist jeg ikke kiender, Giør hendes Sælskab sød. Hos lystig Sælskabs Broder, Mig Tiden falder lang. Jeg kiedes ved at dandse, Og vexelviis at svinge, Vor Dals udvalgte Møer. Min Lyst det forhen var. Men nu at sidde, tie, Og Jomfrue-Haand at holde, Lycoris at beskue; Det eene Vellyst er.

Lyc. Daphnis!

Daphn. Lycoris!

Lyc. Sæt dig ved min Side, thi da tænker jeg alleene paa dig.

Daphn. Det er al min Længsel. Men deylige Lycoris, hvoraf kommer det, at Arachne, Chloris, Telesilla ere nu ey mere skiønne i mine Øyne, og at du allene er skiøn? Ingen Sygdom har dog forandret

dem, og forhen kunde jeg see paa deres Skionhed, og mit Sind blev dog lige roligt. Nu gider jeg ikke engang see paa dem; Og jeg seer ingen uden dig, og det glæder mig, men dog er jeg betaget med en Slags Banghed derved.

Lyc. Ey bedre gaaer det mig Daphnis. At dandse med Mycon, Amyntas, Tityrus, Menalcas, er nu en Pine. Men at sidde stille hos dig, er idel Fryd. Jeg er gandske forandret, og synes ey at kunne leve uden dig. Dit Aasyn glæder mig, men der er dog noget, jeg veed ikke hvad, som foruroliger mig derhos, og gior mig frygtagtig. Maaskee vi gisre vore Forældre imod? Men hvorledes kan det være dem imod, at vi fornoye os? Imidlertid tør jeg dog ikke sige dem, at din Nærværelse glæder mig mere end deres, og altid maae jeg slaae Øynene ned, naar de ere hos, og du kommer til. Mon der skulde være noget Ondt deri, at vi trykke hinanden i Hænderne?

Daphn. Det kan ikke være; Thi jeg har ofte trykket Pigers Hænder i Dands, men jeg har hverken følet Fornøyelse eller Smerte derved. At vore Forældre skulde for-

fortryde herpaa, er ikke mueligt, da jeg ofte har seet min Fader trykke min Moders Haand; ja kysse den, og Munden med. Vil du tillade mig, at giøre ligesaa; Thi herudi maae være noget Got, ellers havde mine Forældre ey giort det.

Lyc. Kan jeg negte dig noget? Forleden Dag saae jeg og Turtel-Duerne giøre ligesaa.

Daphn. Ak, hvilken Vellyst! Hvilke bløde og behagelige Læber. Mælk er min beste Mad, den smager liflig, men dette er liftigere, gierne vil jeg lade andre beholde min Part af Mælken, om det end var i otte Dage, naar jeg kun imedens maatte stedse hefte paa dine Læber.

Lyc. Hvilke Fornemmelser! Dine Kys ere behageligere end Druen. Men jeg bliver saa urolig derved; Mig synes at have tabt noget; Forhen var jeg mere stille fornøyet: Nu er min Glæde heftigere, men blandet med en vis Uroe. Mon vi og handle ret; Dog vor Fryd skader jo ingen, og hvor kan det være Uret, min lille Daphnis, at holde af dig.

Daphn. Ret eller uret, saa er jeg overbeviist om, at det er sand Glæde, at kysse Lycoris Mund. Vel sandt, der feyler mig endda noget; Min Glæde voxer, og tillige min Uroe; Hvordan dette kan være, begriber jeg ikke. Men jeg vil søge at slukke denne Attraae, ved at føye Mund til Mund, Bryst til Bryst, Øye til Øye; Maaskee det da kan blive got; Kunde jeg kun blive Lycoris, da vilde jeg først være fornøyet, thi da var jeg stedse hos dig.

Lyc. Ak Daphnis! bliv den du er; Thi jeg fornemmer, at det vilde være mig utaaleligt, at miste dig. Men mit Hierte betynges, mine Øyne briste i Graad; Mon det og skulde være uret, at kysse dig. Dertil ere de Kys alt for søde. Kan det og være uret at fornøye sig, uden at fornærme nogen. Men Daphnis, hvad mon det kaldes, som vi føle for hinanden; thi alting har jo dog et Navn. Om jeg uskyldige Pige ey veed det, saa kan det dog ikke feyle, at du jo maae vide det; Du som veed alle Ting, som dandser saa net, som spiller saa liflig paa Fløyte, som sjunger saa yndig, som kysser saa indtagende.

Daphn.

Daphn. Hvad jeg veed, det haver du lært mig. Lidet var det bevendt med min Sang og med mit Spil, førend jeg første Gang saae dig paa hin Høy ved Cereris Fæst. Nye Styrke og Behændighed fik jeg til at dandse, naar du holdt mig ved Haanden. Og naar du ikke er i Dandsen, da kan jeg neppe slæbe Fødderne frem. At kysse, har du lært mig; Thi Længsel derefter, fandt jeg aldrig ved at see paa anden Hyrdinde. Ak lad din Aande besiæle mig, den Aande, som lugter bedre end Balsom; Hæft dine Læber til mine.

Lyc. Min Frygt voxer, og tillige min Attraae. At negte dig noget, var kun at giøre mig selv ulykkelig; Thi min Siel higer efter din. Mon Maanen skulde have nogen Følelse, ved at skinne i Floden? De see begge blidt paa hinanden, ret ligesom du paa mig, og jeg paa dig; Hvo veed? Levende Væsener boe i Floderne, i Træerne, i Maanen, i Stiernerne; Maaskee de og ville være sammen, ligesom vi? Maaskee Solen derfor løber saa rundt om Jorden? Du smiler, og seer stedse paa mig.

Daphn. Forhen saae jeg ofte med Fornøyelse paa Maanen, og dens milde Skin i Vandet; Men nu er hvert Øyeblik tabt, hvorudi jeg ikke seer paa dig. Mine Ord ere for svage, til at udtrykke hvad jeg føler; Thi min gandske Siel forestiller sig intet andet end dig. Hestigheden af min Attraae forvirrer mit Sind; Gierne vilde jeg flye, men jeg kan ikke, og hvorhen flye? Dit Billede staaer indgravet i mit Sind.

Lyc. Daphnis min Glæde! Min Smerte er ey mindre; Dog kan jeg ikke tænke paa at flye fra dig. Ak, at Guderne vilde stille den Ild, som brænder i min Siel, og give mig igien den liden Fornemmelse af Uroe, og den søde Bekymring, som jeg fandt i Begyndelsen, da jeg lærte at kiende dig. Mine Kræfter forsvinde, og jeg synker under Byrden af Glæde, Uroe, Sorg, Frygt, Længsel, Begierlighed. Men Himmel, hvad seer jeg? Vandet røres; See did; Noget opstiger deraf; Monne ey Guderne see saa ud? Maaskee det Væsen, den Nymphe, som boer deri?

Nuj.

Nuj. Uskyldig Hyrde, Mse, Det kielne Sprog mig glæder, Og den Natur, som findes I Elskovs rene Lue, Der brænder i Jer Bryst. Gaaer til Forældre hen, Og siger frilig ud, Den Geist I ledes af, Strax Hymens Baand skal knytte De unge Hierter sammen; Uroe skal da forsvinde, Utalte Glæder samles, Og tage Sielen ind. Fast Guder skal misunde, Lykksaligheden nydt I ægte Fryd og Vellyst. Men vil I ey adlyde, Da Fryd skal reent forsvinde, Og Sorrig Hiertet klemme, Og Elskov traurig endes; Thi ægte Elskov kun I Hymens Arme findes. Vanartig Elskov ene I Stæder søges maae, Som bramme af stor Pragt; I stille Hyrde-Bolig, Reen Elskov, ægte Fryd, Naturens egne Gaver, Sit Sæde derimod, Har uden Tvist opslaget. Gaae nu lykksalig Par! Og nyd den sande Glæde, I Dyden eene findes. Fornøyet her at leve, Giør og fornøyet der, Hvor Dyden skal belønnes.

Daphn. Saa var det da Elskov, som forurolige vore Hierter; Den Elskov

skov jeg stundom har hørt tale om, og aldrig kunnet satte.

Lyc. Min Amme har undertiden fortaalt mig om Elskov, men altid har hun forestillet mig den, som kielen og fornøyet; Dog dette Hierte har fundet dens Uroe, hvorvel den er meget bortganget ved Nymphens Tale. O hvor inderlig længes jeg efter reent at fordrive den ved Hymens Hielp, endskiønt dette er en gandske mørk Tale for mig.

Daphn. Ja klogere er jeg ikke heller paa den. Imidlertid ville vi haste hiem, og aabenbare vore Forældre den hele Sag, og da vente Virkningen af Nymphens Løfter.

Skaldans Sang ved Regnalds Grav.

Mørkt blev det, Og Dagen bortveg, Stierner funklede ikke, Maanen svøbte sig i Skye, Solen er borte, Naturen tier, Stille er det, Fælt stille. Helten er død, Regnald er død. Til Guders Bolig han opsteg; Ved Sværd sig Vey did banet; I eget Sværd han faldt. Høymodighed det voldte; De store Siele ey Kan for de Smaae sig bukke. Før Døden vælger jeg, End Skambesudlet Liv. Hvad Død, ved Døden han Et ævigt Navn opnaaer. Valhalla, rette Liv! Paa Bænk med Odin sidde! Valkyrier iskiænke Den klare, liflig Miød. Einherjar de grues, Fra Sædet springe op: At figte, før var Lyst; Men Regnald ene gielder Meer end Valhallas Helte. Ja Odin

selv

selv han skielver, Regnald meer tapper er; Ved lange Hævd sig trøster, Og Norners assagt Dom. Meer ædelt dog det var For Helte-Haand at falde End Fenris Ulven tiene Til grusom Hævn og Føde. Hvad Skin mit Øye blinder? Regnald i Herlighed. En majestætisk Mine Krigs-Guden viser frem; I Øye Odin tindrer, Som Tyr han Sværdet svinger. Taagefulde, mørke Skyer Dæmper den Ild, det Skin, Som opfylder Luften; Min Siel forgaaer: Dødelige kunne ey skue den Glands. Suser I Vinde, Hvisler I Træer, Springer I Bierge, Dands du Jord, Udbasuner hans Ære, Aander Fryd ud; Thi Helten Seyer har fanget, Syvald ligger for hans Fødder, I Valhalla ligger han, Lethræ Throne viig, Hans Throne er større. Hvi vil du græde Aslaug, Evig Ære beklæder din Mand, Hyl ey Hiordys, Guder misunde din Søn, Thorgils see din Ven, Og mærk paa hans Spor, Othar bliv stor ved ham. Evig Ære skal dig krone, Du ophøyet yndig Møe, Lidt er Konge-Datters Rang, Men at føle Heltens Værd, Det dig ene

stor

stor skal gjøre, Og paa Tidens flygtig Vinge, Sigrids Navn vist voxe vil. Den som vandrer forbi hine Store Stene og den Høy, Som vor Heltes Aske skiuler, Modet reise vil i Bryst. Ædle Aske, du uddunster Uforfærdet Sind og Roe; Helte skabes, ved at skue Mindesmærket af din Grav. Ædle Danske, Verdens Under, I vil stedse Priis erholde, Hvis I Helten altid følge, Stor i Død og stor i Live, Helten ene ubetvunget, Da enhver for Syvald knælte. Kiære Land og Fødested, Gid utalte Leed maae flyde, Og en Regnald aldrig fattes, At betegne hvert af dem. Forfængelige Ønsker, Helten er for stor, Ingen opnaaer Hans sande Værd, Rose skal du dig, O Fæderneland! At have besiddet En Regnald.

Leonidas og Ismenias.

Leon. Den Thebanske Feldtherre er her bleven sat Stævne af mig. Ey skulde jeg troe, at han indbilder sig at overtale mig til sit Partie; Thi han kiender vist, hvordan en Spartansk Borger tænker. Men kan jeg derimod haabe, at bringe ham paa rette Vey igien. Ønske vil jeg det, men vanskeligt er det at blive dydig, naar Laster engang have indtaget vort Sind. Dog han kommer, jeg maae søge at skiule den Fortrydelse, som hans slette Opførsel har opvakt i mit Bryst, for derved, om mueligt, at vinde ham.

Ismen. Store Konge, du Grækerlands eeneste Stette, du som alleene tør møde den mægtige Xerxes, da alle andre flye, stor ved den Tanke, men langt større, dersom du forskaffer Fædernelandet Fred.

Leon.

Leon. Hvorledes skal jeg gjøre det?

Ismen. Det er let; Thi Perserne forlange intet uden lidet Jord og Vand, til Tegn paa vort Venskab.

Leon. Siig Underdanighed.

Ismen. Ligesom du vil, men kun en Underdanighed i Ord; thi det Persiske Rige er en uhyre Stat, hvor Stadtholderne i Jonien, Lydien gjøre allerede hvad de ville. Hvor meget mere vilde det skee med os længere bortliggende Græker?

Leon. Men Græker kalde sig underdanige af et fremmed Folk? Græker krybe for Barbarer?

Ismen. Det er kun et Navn, opfundet af Hovmod. Tænk Leonidas, du kan leve; Du kan blive ved at regiere, du kan faae større Regimente, du kan blive overvældet med Rigdom; Alleene at du giver den Persiske Konge et forfængeligt Navn af Herre, og engang seer ham, og beviser ham den sædvanlige Ære.

Leon. Det er falde ned for ham, og tilbede ham som en Gud. O Ismenius, er du en Græker? Forgiæves smigrede jeg mig med det Haab, at oppuste den sande Ære paa nye i dit Hierte; Thi nu mærker jeg, at hvor Æren engang er uddød, der kommer den aldrig mere til Live.

Ismen. Hvad kalder du Ære? Er det ey Ære at være fornem, mægtig, anseet, riig, at have mange Slaver, mange at herske over.

Leon. Ney, det er Ære, at opfylde sin Pligt, at føle Menneskets og Borgerens sande Høyhed, at elske sit Fæderneland, at stride, at døe for det, at være Herre over sig selv, at agte Æren mere end Livet, og Skam værre end Døden. Hvo ey tænker saa, er ingen Græker, ingen Spartaner, men god nok til at bære gyldene Lænker i Persepolis, til at opvarte i Fruerstuen udi Susa.

Ismen. Hvad nu? Vil du giøre mig til en Bagoas? En Thebansk Polemarch oppeyer vel en Spartaner.

Leon.

Leon. Skal Rang og Værdighed afgiøre det, da bliver vel en Konge mere end en Polemarch.

Ismen. Ja, en Konge under Ephorers Opsigt, og som altid staaer under Formynderskab.

Leon. Altid skal det være min Ros, at adlyde Lovene, og at glæde mig over, at de bestemme mine Gierninger.

Ismen. Ja, de bestemme og, hvor tynd den sorte Suppe skal være. Evers Tapperhed er derfore virkelig Raserie og Kiede til Livet, o I Spartaner.

Leon. Den er ey feig, som modig kan døe. Men lader os sætte Bebreydelser til Side, og sig reent ud, om du ey vil formaae dine Thebaner til at føye deres Folk til de andre Grækers, og med dem møde Xerxi i Marken.

Ismen. Det lader jeg vel blive. Har Raserie betaget eder, at I endeligen

ville døe, og figte imod den Mand, der anfører Millioner, da tænker jeg ikke saaledes, men vil redde mig og mine Landsmænd.

Leon. Nedrige Siel. Er det at redde, naar man lever som Træl. Døer jeg, da døer jeg dog frie, og seer mit Fæderneland endda frit. Tusinde Perser, Trælle vilde jeg sige, skulle først falde for min Haand; Hvo veed, om dette ey afskrækker dem fra at drage videre frem, og bære Skiold imod et Folk, der har besluttet enten at vinde eller døe.

Jsmen. Evig klinger Frihed for vore Øren, et intet betydende Navn, og Velstand, Rolighed, Fred, Kongens Venskab, magelige og gode Dage, lutter sande og virkelige Fornøyelser, agtes for intet.

Leon. Er Frihed intet? Er det da intet, at være en Stat, at være et Folk, at have sit eget Sprog, sine egne Sæder, Skikke, Love? Er det da intet, at beherskes, regieres, styres af og ved Mænd, fødte iblant os selv, underviste i vore

vore Love, Skikke og Sprog? Er det da intet, at have sine egne Guder, og at dyrke dem paa den Maade, man vil? Er det da intet, at naae ævigt Navn, og at ophøye det Græckiske over alle andre Folks? Er det da intet, at regieres alleene ved Love, og ey ved Lune; at ikke ære andet end sande Fortieneſter, at ey krybe for den nedrige Hofmand og den stolte Yndling, at ey tilbetle sig hans Smil, at kiende, at føle, at smage Menneskets sande Værd, at ophøye Menneskets Natur, at kunne frit tale til sit Fædernelands Beste? Er dette intet, da sig qvindagtige og af Konge-Naade svimlende Mand, hvad du kalder noget?

Ismen. Saadan Vrede var best, at giemme til Fienden. Noget kalder jeg: at beherskes af een Konge, at ære Konge-Stammen i ham, at see Befalinger hastigen i Værk satte, at finde Orden og Fred allevegne, at give de Store den tilborlige Ære, at bukke for Majestæten, at føye sig i Tiden, at dæmpe sin Stolthed, at agte Liv og Rolighed høyere end alle

Ting, at lade andre have Byrden og selv nyde Nytten, at hverken tale, tænke eller skrive om det man ikke er sat til; Men intet kalder jeg: at brumle i Forsamlinger, at gribe efter Skygger, at miskiende sig selv af Hovmod, at ansee dem for Trælle, der dog ey bære Lænker, at svelte ved Frihed, og dog holde sig for lykkeligere, end de, som i Eenevolds Lande fedes ved god Føde, at . . . .

Leon. Nok; Lev længe, lev vanæret, lev Barbar, bliv efter Døden kaldet Forræder; Ey misunder jeg dig saadan Lykke. Lad Xerxes fylde dine Kamre med Guld, lad Joniske Tæpper bredes paa dine Gulve, Lydiske Piger dandse i dine Sale; Alt saadant undværer jeg gierne, men derhos skikker jeg ikke det Støv Xerxes træder paa, ey har jeg nødig angestfuld at see paa de syv Persiske Fyrsters Fagter, og at daane af Skræk, naar en Rynke sidder i deres Pande. Fattig, men frie; forhungret, om du vil, men Græker, træder jeg din Vellyst og Trældom under Fod. Nu gaaer jeg hen at figte for

Græ-

Grækenlands Beste, for Verdens Beste imod Tyrannie og Overmod, og hvad enten jeg lever eller doer, da skal ingen rive Friheden fra mig, et ævigt Navn bier mig, men ævig Skiændsel vogter paa Dig.

Adolphi

Drøm.

Kiøbenhavn, 1773.

Trykt og faaes til Kiøbs hos Aug. Frider. Stein,
boende i Skidenstrædet No. 171.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Efterat jeg længe havde læst i Nicolai's Journal, faldt jeg endelig i Søvn, og som Hovedet var fuldt af bidende, overdrevne og skarpe Critiqver, saa havde jeg og en Drøm, der fuldkommen svarede hertil. Mig syntes at være i et stort Gemak, hvor rundt om var indrettet ligesom Boghylder, hvorpaa stode Bøger, nogle af Guld, nogle af Sølv, andre af Blik, malede med adskillige Farver; og atter andre af Pap, som saae meget slette ud. Jeg nærmede mig dem, og saae med Forundring skrevne paa dem: Virgilius, Montesquieu, Plato, Henriade, Zaire &c. Just som jeg var i Begreb med at spørge om, hvad dette skulde betyde, stod en lang, bister Karl for mig, fuld af Rynker udi Panden, og vendende der Hvide af Øynene

ud. Han havde en lang sid Kiortel paa, som gik lige ned til Jorden, og underforet med Ulveskind. Jeg er Critiqvens Forvalter, sagde han; Efter Befaling af min Dronning, som altid sidder i et mørkt Kammer, og hvortil ingen har Adgang uden jeg, lader jeg alle Skrifter gaae igiennem den critiske Hegl, og beskiær dem med Critiqvens Pennekniv. De, eller den Deel af dem, som da bliver Evigheden værdige, forvarer jeg i disse Børser. O lad mig da see, raabte jeg, Virgilii egen Original, for at komme i Forvisning om visse tvistige Steder. Nej god Karl, svarede han med en barsk Stæmme, vi have ikke Skrifterne selv, men vi have de Penne, hvormed de ere skrevne; og i det samme tog han en guld Pen ud af en prægtig Guld-Børse, hvorpaa Virgilius stod skrevet. See denne Pen, sagde han, have vi først ladet gaae igiennem den critiske Hegl, for at faae visse Ujævnheder og Støv bort, og siden have vi beskaaret den med den critiske Pennekniv. See en Gang, hvor den Deel af Pennen, hvormed han skrev Idyllen: Siceliides Musæ er reent bortskaaret. Jeg kunde uden Møye see det grandgiveligen; men hvorfore skede det, sagde jeg. Jo, fordi den ingen Idylle var, blev svaret. Men den er jo dog kiøn? Hielper ikke, enhver Ting maae nøye svare til sin Titul. Den 9de Idylle var og reent bortskaaret, fordi den bestod af lutter sammen-

menſlikkede Lapper. Udi hans Helte-Digt var det Stykke om Turni Død reent borte. Men de ere jo dog blevne ævige, ſagde jeg, ſiden de ere komne til os. Sandt nok, ſvarede han, men Kiendere vrage dem dog, og de fortiente ey at blive ved; Vankundige Tider have ofte bevaret ſlette Stykker, og bortkaſtet de gode. Men viis mig nu Pennen af den udødelige Voltaire. —— Ja, ſaa dømme I Stakler, ſagde han med en ſkogger Latter, men af denne eders Tiders Helt, vil kun lidet komme til Efterkommerne. Her ere kun de Penne, hvormed han har ſkrevet Henriaden, hvorfra dog er bortſkaaret alt det Matte, og den hele Epiſode om Ludvig den Hellige. Jeg mærkede kun at et Par af hans Tragoedier, og deriblant *Alziere*, havde ſtaaet ſig for Critiqven. Af *Rouſſeau* vare ikkun nogle Stumper tilovers, og meeſt af hans *Emile*. De vare forvarede i en prægtig Borſe af Guld, men Pennen var en Ravne-Fiær. Af *Heloiſſe* var ſnart intet tilbage; den dumme *Wolmar* var reent bortſkaaret, og det meſte af den tvetydige *Heloiſſe* ſelv. Af *Montesquieu* var det Halve borte, ſaaſom det befandtes urigtigt. Af *Homero* var neppe den femte Deel af *Odyſſeen* til overs, og alt hvad *Ulyſſes* fortaalte til de dumme *Phæacer*, bortſkaaret. Den guddommelige *Ilias* ſelv havde lidet en ſtærk Beſkaarelſe; Mangen Kamp, mange Saar vare borte. De komme alt for

ofte fore, sagde min Forer, og de ligne hinanden for meget. De fleste af de uendelige Tilnavne, som stedse ere de samme, vare og bortheglede. Men ingen havde lidet stærkere Beskiæring end *Dantes*, thi af alle hans Værker, var kun en liden Deel af Skiærsild til overs. *Milton* var og noget beskaaret, men dog med Maade; thi saare Lidet var borte, uden det Stæd, hvor Aanderne canonere. Men viis mig engang de Danske, bad jeg om. O de Stakler, svarede min Anforer, og loe haant. Her seer Du en Stump af *Holbergs* Pen; Den er af Kobber, og Huset af Sølv. Lidet af *Peer Paars* er tilbage, og den hele sidste Bog bortskaaret; Alle Tvetydigheder og Grovheder ligeledes. Af hans Comoedier og Klim ere endnu mindre tilbage. Men trost dig, det er ey gaaet den Engellænder *Hudibras* bedre. Men hvor ere de Tydske Penne? Her; Saa saa; De have dog brav arbeydet med dem. Mig synes ey at see flere end *Wielands Musarion*, nogle faa af *Gellerts* Fabler, og alle *Gesners* Skrifter, som vare aldeles ubeskaarne.

Men nu have vi længe nok opholdt os ved de skionne Aander, sagde min Forer; thi skulde Du see alle Engelske, Franske, Italienske, saa vilde Tiden ey forslaae, og vi ikke komme til de andre Penne.

See her Philosopherne; *Plato* har lidet temmelig Skaar, hans ævige *Idéer*, Fælles Qvinder ere reent borte; *Aristoteles* har skrevet med en fort Pen i et Blye-Foderal: Han er saa mørk, at jeg ikke har dristet mig til at beskiære ham, allerheldst han er god, hvor jeg forstaaer ham. Derpaa fremdrog han af en nanseelig Træe-Børse en kostelig Guld-Pen, som gav ret et Skin fra sig. Med denne skrev den virkelig udødelige *Baco*, og oplyste baade sin egen Tiid og Efterslægten; Men han fremførte alting i en slet og ubehøvlet Stiil. *Carteſius* havde lidet et stærk Snit; hans Hvirvler, Dyre-Machiner vare reent borte, og *Burnet* og *Whiston* fandtes her slet ikke. I *Newton* var hist og her indskaaret noget, og Attractionen gaaet i Løbet. Men med Forundring saae jeg *Leibnitzes Theodicée* og *Monadologie* ubeskaarne; hvorimod hans store Værk mod *Lokke* var indknebet til nogle faae Blade. Af *Wolf* vare kun en Snees Blade tilbage; hans store *Jus naturæ*, og hans mathematiske Skrifter vare reent bortskaarne. Af de nyeste Philosopher, sagde min Fører med et ærbart Ansigt, ere her snart ingen; De give kun Philosophien nye Klædninger, den ene naragtigere end den anden.

Men hvor ere *Medici*? Alle her. Ikke flere? Ney, naar det virkelig Nyttige skal kun

beholdes, da bliver saare Lidet til overs. Af *Hippocrate*, saae jeg den største og mindst beskaarne Pen.

Nu skal jeg vise Dig Historieskriverne. De fleste Gamle vare i smukke Børser af Guld og Sølv; *Polybius* alene i Blye. Man havde fraskaaret alle Orationer, og for Resten kun lidet. Visse, som *Curtius*, *Florus* saaes her ikke. *Tacitus* stod øverst. Af de nyere stod *Thuanus* foran, men alle de vidtløftige Forhandlinger og Taler med Gesandterne vare fraskaarne. *Guicciardin*, *Davila*, *Sleidanus*, *Comines* havde og deres Plads. Men *J. Magnum* og Broder, *Messenium*, *Vorburg*, *Larrey*, *P. Daniel*, *Jovium* og flere saae jeg ikke. Udi en meget mørk Krog laae iblant hinanden Pennene af Middel-Alderens Historieskrivere. Nødvendigheden haver giort, at man haver maat beholde dem; Men nu skal jeg vise Dig de tunge og store Penne af Kirke-Fædre og Theologi, hvor de ere blevne smaae. Jeg saae da med Skræk en *Chrysostomus*, en *Augustinus*, en *Hieronymus*, en *Clemens*, en *Origines*, en *Eusebius*, en *Theodoretus*, en *Theophylactus* indknebne til gandske smaae Penne. Hielp Himmel, raabte jeg ud af mig selv, hvor handler Critiqven ubarmhiertig mod disse Kirke-Sole. Ingen Under, svarede min Leder, da en *Cicero* i det Skiønne, en *Plato* i Moralen, en

Aristo-

Aristoteles i Philosophien, og en *Strabo* og *Dionysius* i Critiqven veye meere end alle disse Lys. Men nu skal Du see meer: Tag nu denne *Lutheri* Pen, og tilstaae da, om den ey veyer let; men det som er til overs, er got; *Melanchthon* veyer derimod langt mere; *Chemnitz* er ey uden Fortieneste; *Calvini* Pen er af Sølv; *Saurins* glimrer meget, men veyer dog ikke ret stort; *Tillotsons* er kun en god, stærk almindelig Pen; men den giør rene Træk, og er af stor Vægt. Men hvor ere, faldt jeg ham ind i Talen, de udødelige Penne af en *Calov*, en *Scherzer*, en *Löscher*, en *Danhaver*, en —— Hvad? brølede han ud, mener du at —— og med det samme skeede et stort Bulder, alting forsvandt, og jeg befandt mig alene paa en stor grøn Slette, ved hvis Ende laae en liden Bygning. Ligesom jeg kom den nærmere, syntes den mig uanseeligere og hæsligere, men da jeg kom den gandske nær, var den en gandske stor Bygning, og ved nøye Betragtning fandt jeg, at den var prægtig i en stolt og ædel Eenfoldighed. Opgangen var herlig med mange Marmor Trin, og den gandske Bygning var af hugne firkantede Stene. Porten var aaben, og man kom strax ind i en smuk Sal, to Loft høy, og rundt omkring besat med Billeder. Jeg havde ey længe været der, førend en gammel ærværdig Mand kom mig i Møde, tog mig i Haanden, og sagde med en venlig

Mine: Du forundrer Dig vel over, hvad dette skal betyde, men læs Skriften over den Port, Du kom ind af. Jeg slog Øynene i Veyret, og saae med store forgyldte Bogstaver paa en sort Marmor-Steen at staae disse Ord: Heltenes Sal. Læs nu, hvad der staaer lige over for. Jeg læste: Ingen uden de Gode og Retfærdige ere Helte. Paa denne Maade, sagde jeg, findes vel neppe *Alexander* den Store her. Ney, min Ven, han og flere saadanne det menneskelige Kiøns Bødler, finde ey Sted iblant de saude Helte; men nu ville vi see os noget om. Vi ginge derpaa til første Billede, paa hvis Grund stod skrevet *Socrates*, og saaledes Navnene paa dem alle. Han drak med en mild Mine et Gift-Bæger ud med den ene Haand, og den anden bredte han ud, som for at lære andre. Dyden kronede ham, og Eftertiden tilbad ham. Den næste kiendte jeg strax at være *Cimon*, thi han øsede Penge ud med den ene Haand, og med den anden rakte han en Kiortel til en Nøgen. Over *Thrasybulus* stod skrevet: Fædernelandets Befrier, og over *Pelopidas* og *Conon* ligeledes. *Aristides* saae alvorlig ud, og af *Themistoclis* Ansigt fremskinnede Klogskab. *Epaminondas* havde en modig Mine, og over ham stod skrevet: Stor i at befale, end større i, at adlyde. *Pluto* og *Aristoteles* havde hver en Bog i Haanden, og Overskrift: Verdens Lærere. *Numa* havde en sagtmodig

modig og hellig Mine, og lagde Lænke paa en Løve. *Brutus* saae bister ud. Over ham stod skrevet: Frihed og Fæderneland ere mere end Børn. *Curius* stegte Roer i en Pande; At eye Guld er intet, men at herske over dem som eye Guld er meget, var hans Overskrift. Den ældre *Scipio* havde en stolt og ædel Stilling; Hos ham stod: I Dag overvandt jeg Carthago. *Cato* stødte Dolken i sit Bryst, og udtalede disse Ord: At dee, er Frihed. Den næste havde veltalende Lemmer, hvo kiender ey *Cicero*, med sin høyre Haand holdt han en Rasende, og hvo kiender ey *Catilina*. Over ham stod skrevet: *Cicero* erklæres af det frie Rom for Fædernelandets Fader. Den følgende havde en sm Mine; man havde kun nødig at see paa ham, for at kiende *Titum*. Næst efter ham stod een, som med et Stykke af sit sønderrevne Klædebaand forbandt Saarene af en Soldat, der laae for hans Fødder. Strax kiendte jeg *Trajanum*, og mine Øyne løbe over ved at læse: Dette er mere end *Daciens* og *Parthiens* Erobring. En ærværdig gammel Mand af et stille og roligt Udseende, faldt mig derpaa i Øynene, og strax tænkte jeg paa *Antoninus pius*. Men den næste opfyldte min Siæl med al den Høyagtelse, som det er mueligt at bære for en Dødelig. Med den ene Haand uddelede han sine Keyserlige Smykker til sine Undersaatter, med den anden brændte han mange Papirer, paa

hvilke

hvilke stod skrevet: Skatter udrøddes. Overskriften var: Den Vise paa Thronen. At sætte hans Navn er ufornødent; thi den som nu ikke kiender ham, maae ey kige ind i Heltenes Sal. Den følgende havde en Pengepose i sin Haand, og Flittighed stod ved hans Side. Hans Overskrift var: Skatkammerets vise Bestyring er Statens Styrke. Jeg tænkte, mon denne ey være *Vespasianus*, og Underskriften viste mig, at jeg ikke havde feylet. Hans Sidemand røbede en ophøyet Sixl; Af Overskriften: Verden skal snart undvære Krige, kiendte jeg *Probum*. Men hvor faldt jeg ikke i Forundring ved at see *Diocletianum* her; Med den ene Haand grov han med en Spadde, og med den anden trykte han et Monstrum med mange Hoveder til Jorden. Over ham stod skrevet: Lige stor paa Thronen, og i Haugen. Hvad er denne Tyran her, raabte jeg ud af mig selv, denne Forfølger af de Christne; Jeg vil ikke haabe, at der sigtes til dem ved det Monstrum. Ney, dermed forstaaes de mangfoldige Rebellere, som han undertrykte i det Romerske Herredom, svarede min Fører med en smilende Mine; Lad dig ellers ikke af de slette Historieskrivere forføre til at dømme ilde om denne Keyser, thi faa ere blevne mere mishandlede end han. Over det næste Billede stod den sande Vise, og saae jeg af Underskriften med Forundring, at det var *Epicurus*. Han holdt en Rose i venstre Haand,

og

og i høyre en Bog, hvorudi stod skrevet: Fornøyelse er alt. Efterat *Diocletianus*, sagde jeg da, er blevet her til en god Keyser, saa forundrer jeg mig over intet mere, men saaer troe, at *Epicurus* har været en sand Philosoph. Jeg saae mange flere, men har glemt de fleste, undtagen *Gustav Adolph*, hvis Overskrift var: Lige stor i Fred og i Krig; Dog husker jeg, at af berømte Folk, som have levet i vort Seculo, saae jeg her: *Stanislaus*, Konge i Polen; *Franciscus Leopold*, *Joseph* Hertug i Lothringen; *Friderik* den Fierde, Konge af Dannemark; *Carl Emanuel* af Sardinien; Prinds *Eugenius*, *Locke*, *Spener &c.* Over den sidste forundrede jeg mig høyligen. Men min Forer sagde: Høre der ey Mod til at gaae indgroede Fordomme i Møde; Er det ey en Fortieneste, at lære Theologerne, at Beskedenhed og Sagtmodighed ere Dyder, og at Gudsfrygt er mere end Lærdom; Husker Du ey, hvad som stod skrevet over *Lutheri* Billede: Den største af Heltene. Jeg taug, thi jeg havde intet at indvende, men dog syntes mig at det ikke var ret. Efter Tænkemaaden paa dette Slot, sagde jeg, undrer det mig ikke, at *Carl* den Tolvte og *Ludvig* den Fiortende ey findes her; Vi have en anden Sael, faldt min Leder mig i Talen, hvor Du skal faae Dem at see; Men blev jeg ved, at *Peter* den Store ikke er her, og at en vis levende Konge, som er Europæ Forundring og

Skræk,

Skræk, ey findes her; det kan jeg ikke fatte. Hvad den første angaaer, fik jeg til Gienſvar, da har han Plads i den tredie Sal, hvor de staae, der have været nyttige og paa en vis Maade store, men ikke gode, og hvad den anden anbelanger, da opreises her intet Billede uden for Døde, og da skal han faae sin Plads efter Fortieneste. Nu ginge vi til den anden Sal, over hvis Indgang stod skrevet: Her ere alle de samlede, som have giort sig berømte ved Misgierninger og Daarligheder. Her fandt jeg: *Auguſtus*, som omfavnede sin egen Dotter, og traadde paa sit Fædrenelaud. *Cæſar*, siddende i Skiødet af *Nicomedes*, og trampende paa Verden. *Sulla*, dryppende af Borger-Blod. *Demetrius Poliorcetes*, kastende sine Undersaatteres Memorialer i en Flod; *Nero* med Fakkel i den ene Haand, og Dolk, som han støder i Moders Bryst, udi den anden. Jeg væmmedes ved at see længere herpaa, og bad min Fører, at ledsage mig til dem, der vare berømte ved Daarligheder; Dog mærkede jeg ved at kaste et flygtigt Øyekast, før jeg gik bort, at *Heroſtratus*, *Cartouche*, *Mahomet*, *Tamerlan*, vare og i den samme Bande. Iblant de andre fandt jeg til min største Forundring: *Carl* den Femte, og ved Overskriften: Verdens Postmester, maatte jeg lee. Hvorfor kaldes han saa, spurgte jeg; Jo, han havde ingensteds Roe, og vankede om allevegne, ligesom der var

een efter ham. *Ludvig* den Fiortende havde denne Ære-Titul: Forfængelighed giorde mig liden. Over *Carl* den Anden stod: En kiøn Pige veyer mere end gandske Engeland. Een, hvis Navn jeg har glemt, havde til Overskrift: Lad Staten kun forgaae, naar jeg har mine Capuner. *Carl* den Tolvte havde skrækkelige store Støvler paa, og en stor Støvle holdt han med begge Hænder. Hans Motto var: En Støvle vilde regiere ligesaa vel som jeg. *Alexander* den Store, havende Lynild i den høyre Haand, et Viin-Bæger i den venstre, med Overskrift: Macedoniens galne Dreng. Canzler *Ludwig* i Halle stod med en spodsk Mine, havde en lang Roulle i Haanden med disse Ord: Schöne Raritäten, og Overskrift: Ich bin der große *Ludwig*. *Maier* saae bister og streng ud; en Haand var knyttet, hvormed han slog *Horbius* i Hovedet, og stod skrevet paa hans Arm: Kiettere bør omvendes; med den anden favnede han en deylig Pige; og paa den Arm stod: Horerie er Synd. Jeg kunde ey bare mig for at lee heraf.

Min Fører sagde: Du leer af disses Daarligheder, men alle Menneskér begaaer Daarligheder, og jeg er vis paa, at saasnart Du vaagner, vil Du skrive denne Drøm op, og give den i Trykken; Thi Du eyer den Daarlighed, at Du altid maae besudle Papiret.

Hastig

Hastig svarede jeg: En Drom —— giorde en stærk Bevægelse, vaagnede, og fandt mig liggende med Næsen paa Nicolai's Journal.

Abu Taleb.

En

Fortælling

ved

Forfatteren

af

Sigrid.

Hic murus aeneus aeſto
Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.

Kiøbenhavn, 1774.

Trykt og faaes til Kiøbs hos Auguſt Friderich Stein, boende i Skidenſtrædet No. 171.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fortale.

Naar Tiden fra mosommeligere Forretninger udi mit langt fraliggende Fæderneland tillader det, prøver jeg undertiden mine Kræfter udi smaae Afhandlinger, heldst i det Skiønne, og fornemmelig i saadanne Slags, hvoraf vi forhen ingen eller faae Prøver have udi vort Sprog. I det Aar 1771 skrev jeg om Sommeren Sigrid, som dog ikke er bleven trykt, førend langt ude paa

Sommeren 1773. Først i Aaret 1772 udgav jeg: Tilstanden af den Danske og Norske Handel; Og sidst paa Aaret Idyller, Og 1773 Samtaler i de Dødes Rige, Lov-Tale over Erik Eyegod, Adolphi Drøm, og denne nærværende Fortælling; Og ere de alle, undtagen Sigrid, skrevne kort forend de blevne trykte. Af alle disse Afhandlinger har jeg Aarsag at anseе Sigrid for den beste, siden den af et oplyst Sælskab er bleven erkiendt Prisen værdig; Og derfore haver jeg ogsaa kaldt mig efter den, og agter fremdeles at giore det, saa længe jeg vil skiule mit Navn. Og da dette synes mig at være en bequæm Leylighed, saa vil jeg anmærke de Trykfeyl, som udi benævnte Skrifter have ved min Fraværelse indsneget sig, og tillige anføre, hvilke betydelige Forandringer Sælskabet haver giort udi Sigrid. Allerførst havde jeg sat en

Liste

Liſte over alle de Perſoner, ſom forekomme udi den, tilligemed deres Characterer, for derved at viſe, at den var en Character-Fortælling. De øvrige betydelige Forandringer vil jeg anføre imod hinanden.

I Manuſcriptet.	I det Trykte.
Malet de Træk paa hendes Anſigt, udviklet de Miner, der bringe Yndighed og Mildhed til veye, ſom	Pag. 6. frembragt den Yndighed og Mildhed, ſom viſte ſig i hendes Miner, og
ung, uerfaren, ſkrøbelig paa den ene Side, høymodig Syvalds Datter paa den anden.	Pag. 14. ung, uerfaren, ſkrøbelig = høymodig, Syvalds Datter.

(Hvor Sælſkabet uden Tvivl har giort meget vel i at udelade diſſe ſlæbende Ord: Paa den eene Side ꝛc.)

Pige	Pigen.

I Manuscriptet.	I det Trykte.
Underlivet . .	Pag. 24. Underlivet paa den venstre Side.
	Pag. 26. De Ord: Freya —— Bolig, staae i Manuscriptet strax efter disse: Sigrid er borte, den Elskværdigste er borte. Sælskabet har uden Tvivl forandret deres Plads, for at lade Othars Sorg voxe, men jeg troer næsten, at Sorg ey tager saadan Gradation udi Ord i Agt.
	Pag. 31. Lin. 6 og 7 er sat 3 Gange ham i Stædet for han, der stod i Manuscriptet.
Heltens . . .	Pag. 32. Heltenes.
Selv Odin, har Du jo været Fader.	Pag. 33. Selv Odin, Du har jo været Fader.
Hungeren tvinger mig, have I intet at give mig at æde?	Pag. 40. Jeg forgaaer af Hunger, have I intet at give mig?
Men hvad hielper Deylighed, naar den ey bliver brugt?	Pag. 45. Men hvad hielper Deylighed, naar ingen har Gavn af den?

(Her er det Trykte langt mere beskedent.)

Mau

I Manuscriptet.	I det Trykte.
Man kalder dem Skiold-møer.	Pag. 52. For at faae Navn af Skiold-møer.
Da maatte han arme Mand selv rede hans Seng.	Pag. 53. Da maatte en anden rede hans Seng.
Men dydige Folk have antaget sig mig.	Pag. 59. Men dydige Folk have optaget, og huset mig.

(Vel at dette ildeklingende: Sig mig, blev udeladt).

Ey havde taget sig mig an.	. . . Ey havde reddet mig.

(Ligeledes).

Efter de Ord Pag. 75. Hvem haver du forgrebet dig imod; stod i det Skrevne: Hvem? Sigrid. Med det samme rakte hun ham sin Haand og sagde. Derimod staaer i det Trykte, som ey fandtes i det Skrevne: Lagde hun til med en bevægelig Røst; Du kunde føre saadan Tale til mig?

I Manuscriptet.	I det Trykte.
Taarene trillede ned af haus Kinder.	Pag. 73. Taarene stode i hans Øyne.
Og jeg vil ogsaa leve for Dig.	Pag. 74. Om og Du ey vilde leve for mig.
Mange Ord bleve endda vexlede iblant Dem, og Tideu forsvandt ligesom Regen; Inden De vidste deraf, begyndde det at aftnes.	Derpaa ginge De et Stykke Vey stiltiende sammen. Sigrid, som mærkede paa sin Elsker, at en Levning af Forbrydelse giorde ham tankefuld, brød først denne Taushed, og talede venligen til ham om alt, hvad kunde give Anledning dertil. Hans Svar vare sømmelige og korte. Imidlertid begyndte det at aftnes.
Med megen Umag.	. . . Med Umag.
Hendes revne Klæder.	. . . Hendes Klæder.

Disse Ord Pag. 75. Og at leve os —. nu fuldbyrdes dette Løfte, fattes i Manuscriptet.

Hun

I Manuscriptet.	I det Trykte.
Hun kom i en Hast af Klæderne, kastede sig i Sengen, og raabte: Othir! jeg bier efter Dig.	Pag. 87. Hun kom i en Hast af Klæderne, og kastede sig i Sengen. Hun længtes.

(Det Trykte er anstændigere.)

Følte jeg Smerte.	Pag. 99. Følte jeg en lønlig Smerte.
Meer end lykkelig.	. . . Endda lykkelig.
Minder mig om min Tapperhed.	Pag. 103. bringer min Tapperhed i Minde.

(Noten Pag. 103. fattes i det Skrevne.)

Efter de Ord Pag. 104. men for din Utroeskab, stode i Manuscriptet: Mon Othar? Insegundis Deylighed er mig Borgen for hans Bestandighed. Han saae hende, og tænkte dog paa mig.

Efter de Ord Pag. 110. faae min egen Regnhild igien, stod i Manuscriptet; Og hun aflegge dette fremmede Væsen.

Efter de Ord Pag. 114. Kone for Thorgrim, stod i Manuscriptet: Og nogle Mænd, der skulde bære deres Mad.

I Manuscriptet.	I det Trykte.
Og at han sender Dig velsmagende Mad.	Pag. 115. og sørger for Din sømmelige Underholdning.
Kongen . . .	Pag. 119. Syvald.

(Regnald burde efter sin Charaeter ey kalde Syvald Konge).

Sagde hun, vendende sig til denne Mands Minde.	Pag. 121. hviskede hun til Thorgrim denne Sorg.

Efter de Ord Pag. 122. vise ham Naade, stod i Manuscriptet: Hver Velgierning mod mig er Misgierning.

Efter de Ord Pag. 124. rakte sin Haand til hver, er udeladt i det Trykte, undtagen til Insegunde.

Afbryde . . .	Pag. 125. indbryde.

Efter de Ord Pag. 127. Hun havde for Øyne, er udeladt i det Trykte: Hun var uhrmæssig dydig, thi hun tænkte for lidt til at være udydig.

I Manuscriptet.	I det Trykte.
I ham fandt hun heller ingen Savn, dog klagede hun iblandt over, at hun maatte ligge allene.	Pag. 129. I ham fandt hun end mindre Savn.

Følgende Trykfeyl haver jeg mærket at være indlobne:

Pag. 9. Agirs . læs . Ægirs.
= 11. Agirs . = . Ægirs.
= 16. Lin. 13. frem med Gebærder. som Frode, læs frem, med Gebærder som Frode.
Lin. 14. Hunniske, læs Huniske.
= 28. Midgars . læs Midgards.
= 67. Lin. 9. Gaarde, læs Gaarder.
= 86. Lin. 12. Qvættir, læs Qvættir.
= 89. Lin. 19. Taler, læs Tale.
= 107. Klidskialf . . læs Hlidskialf.
= 124. Lin. 7. Regnald; læs Regnald.
= 132. Qvættir . . læs Qvættir.

Udi

Udi Lovtalen over Erik Eyegod er kun følgende at rette:

Pag.	5.	Lin. 5.	Lovtalere	læs Lovtalere,
"	22.	Lin. 9.	herſket.	læs herſket,
"	23.	Lin. 7.	gruelige	læs grueligen
		Lin. 12.	maatte	læs maat.
		Lin. 17.	noget	læs nogen.

Udi den Afhandling om den Danſke og Norſke Handel findes diſſe Trykfeyl:

Pag.	4.	Lin. 1.	og er det,	læs og om det er.
"	11.	Lin. 19.	en ubetydelig,	læs en ikke ubetydelig.
"	15.	Lin. 19.	Brandholm,	læs Bandholm.
"	25.	Lin. penult.	ingen,	læs faae.
"	42.	Lin. 17.	ſynets,	læs ſyntes.

Udi

Udi Idyllerne forekomme disse Trykfeyl:

Pag. 46. Lin. 7. see . læs sue
= 86. Lin. 8. Buer . læs Lur
= 90. Lin. 9. Lymus . læs Lyæus
= 114. Lin. 15. ubekiendt . læs uventet
= 117. Lin. 8. En . læs Thi
= 125. Lin. 1. Skaldans . læs Skaldens.

I Samtalerne i de Dødes Rige ere kun disse tvende Trykfeyl.

Pag. 14. Lin. 11. Hvi derimod Kongens, læs Hvis derimod Kongen.
Pag. 16. Lin. 5. skulve . . læs skulde.

Endelig møde udi Adolphi Drøm disse Trykfeyl:

Pag. 5. Lin. 17. *Alziere* . læs *Alzire*
= 8. Lin. 12. *Sleidunus* . læs *Sleidanus*
= 10. Lin. 28. *Pluto* . . læs *Plato*.
= 13. Lin. 10. *Franciscus* (udslettes).
Lin. 11. *Lerpold*, . læs *Leopold*
= 14. Lin. 19. vømmedes . læs gruedes.

Saa-

Saafremt nye Udgaver skulde engang udkomme af disse Skrifter, enten enkelte eller samlede, da skal jeg betiene mig af de Paamindelser jeg har faaet, Deels i vore Journaler, og Deels ellers enten mundtlig eller skriftlig, for at gjøre dem saa gode, som det er mig mueligt, og da vil jeg maaskee og kalde Lovtalen en Levnets Beskrivelse.

Abu

Abu Taleb.

En Fortælling.

Abu Taleb var en riig Kiøbmands Søn udi Bagdad. Den store Formue, som han arvede efter sin Fader, forførte ham til at overlade sig til Vellyst, og at skye alt Arbeyd. Han levede herligen, og udi Glæde hver Dag; havde stedse en Mængde af Giæster og Venner omkring sig, og forlystede sig ideligen med al Slags Strengeleeg, Dandsere og Dandserinder. Han nød alle muelige Ar-

ter

ter af Vellyst, allene det smukke Kiøn havde han en ugemen Afskye for, hvorfore og Dandserinderne maatte dandse for ham med bedækte Ansigter. Hans Fader havde været ilde gift, og dog havde Skiønheden af Ajesha, hans Moder, været saa stor, at Othman derover aldrig kunde gribe til at forskyde hende. Efter hende dømte Abu Taleb det hele Kiøn, og besluttede derfore at flye det ved alle Leyligheder.

Efter nogle Aars Liv i saadan Overflodighed begyndte hans Midler at formindskes, og tilsidst var han gandske fattig; Da forsvunde alle Giesterne, Hyklerne forstukke sig, Vennerne bleve borte, og Abu Taleb befandt sig alene. Fuld af Fortvivlelse udbrød han derover med disse Ord: Før reed jeg paa 1000de Cameler, nu er endog den skabbede Mule usynlig. Hvor ere Vennerne? De søde Ord qvæles; Piberne tie; Strengeleeg er borte; Maanen viser sig ikke i Dandsernes Sving; Fæle Ørk! og Bagdad omkring mig! Eene blant tusinde. See Stiernerne falde af Himmelen: jeg meente at være grundfæstet som China Muur, men Støtterne falde, Huset er borte. Dødens Engel skriver i sin

Bog;

Bog; Asrael seer suurt: See han udsletter; Mit Liv forsvinder; Skiæbnens Dom er fældet! Hvi tøver du Ulyksalige; Abu Taleb — hast, skynd dig, Fiskene lure paa dig. — I eet Øyeblik var han ved Tiger-Floden. Tag o Asrael, dit Bytte! raabte han; og langt ud i Floden kastede han sig, men til sin Forundring fandt han sig siddende fast tværs over en Stok, og blev med en ubegribelig Fart ført ned af Floden, og i eet Øyeblik ud i det store Hav; hvorhen det kan være mig ligesaa let at lade ham komme i eet Øyeblik, som i eet Aar; og finder jeg desuden best min Regning ved det første, thi derved sparer jeg mig den Umag, at opfinde Hændelser for at fylde dette Tidsrum, og mine Læsere befrier jeg for den Kiædsommelighed at læse alt dette. Tilsidst standsede Stokken paa en ubeboet Ø, hvis Navn er mig ubekiendt, og som maaskee heller ingen skiøtter om at vide; og foer denne forunderlige Stok frem med saadan Fart, at den kastede den gode Abu Taleb langt op paa Landet. Mine Læsere vente maaskee nu, at han anden Gang skal gaae hen og kaste sig i Vandet, men det lod han vel blive. Hvor hastig end hans Fart havde været, saa havde

han dog saaet Tiid til at giøre denne alvorlige Betragtning, at Livet er ikke at skiæmte med, og Døden ey saa let som man bilder sig ind: Han saae sig derover allevegne om paa Øen, men blev til sin største Skræk intet andet vaer end bare Sand. Herover faldt han i Graad, og udbrød med disse Ord: Skal jeg nu døe her af Hunger; mon Forsynet derfore have ført mig hid? En Røst svarede ham: Grav. Jeg har intet at grave med, svarede han, og fik til Giensvar: Grav Jorden op med dine Hænder. Jeg Elændige, sagde da Abu Taleb, jeg grave med mine Hænder, som aldrig forhen har brugt dem; Andre klædede mig paa, andre klædede mig af, andre skare Maden for mig, andre lukte Dørre op for mig; jeg være saa ulykksalig at grave; jeg som ikke engang veed hvorledes jeg skal bruge mine Hænder, og hvorledes jeg skal sange dette Arbeyd an. Nu vel da, raabte Røsten, vend dig om. Abu Taleb var ikke seen, og see et Træe, fuldt af de deyligste Abricoser, stod bag ham. Han indbød sig strax til Giæst, men o Forundring, af hver Abricossteen, som han kastede fra sig, blev strax et heelt Træe fuldt af de skiønneste Abricoser, og inden en kort Tiid befandt

han

han sig midt i en Abricosskov, saa stor, at han var nær ved at forvildes i den. Nu glædede Abu Taleb sig overmaade, og han ansaae sig som særdeles yndet og beskyttet af Himlen frem for alle Mennesker, fordi den gav ham saa herlig en Føde uden Møye, og han altsaa uden Bekymring kunde forneye sig. Men det varede ey længe, førend han kiædedes over altid at nyde samme Kost, og knurrede høyt, sigende: I Bagdad levede du dog langt bedre, mange foranderlige Spiser dækkede der hver Dag dit Bord, men her altid den samme; mig væmmes nu ved disse Abricoser. Nu vel, sagde samme Røst: ønsk dig hvad Spise du vil have, og strax skal du faae den. Han ønskede sig da Dadler, Ris, Lammekiød, Pistagier, og hver Time nye Forandringer. Abu Taleb levede nu herlig; ved hver nye Spise raabte han over sig af Glæde, og ansaae sig for lykkelig. Men en ulidelig Tørst begyndte at plage ham; Han vreed sine Hænder, og utaalmodig udbrød: Monne Gud have ført mig hid for at forsmægte af Tørst, og udi sin Misforneyelse stampede han tvende Gange paa Jorden, og saae til sin Forundring tvende Kilder flyde, den ene med Vand, og den anden med Mælk.

Utaknemmelige, sagde Røsten, den Gud som forskaffede dig Maden, maatte han ey ogsaa kunne forskaffe dig Drikke; Ønsk dig hvad du vil, dog ey fra denne Ø, og du skal faae det uden Umage og Arbeyde, og da blive ligesaa lykkelig som du var i Bagdad. Abu Taleb vidste af Glæde ikke, hvilken Fod han vilde staae paa, og nu løbe Tankerne ham kun om i Hovedet, hvad han skulde først ønske; Det ene Ønske fordrev det andet; Han var ikke tilfreds med noget, og det varede længe inden han kunde indrette sit Liv som han vilde, thi jeg vil, sagde han, leve det lyksaligste Liv, langt lyksaligere end det i Bagdad, uden Bekymring, uden Arbeyde, uden Fruentimmer, og det, som er det fornemste, uden Hyklere og uden Venner. Hver Time opfandt han noget nyt Ønske; nu byggede han sig høye Huse, nu lave, nu Marmorpalladser, nu Træehytter, nu saae han sig omgivet af en Mængde Opvartere, hvoraf dog ingen talede eet Ord for ey at hykle, nu spiste han ti Retter, nu hundrede. Gangene i hans Hauger vare nu bedækte, nu aabne; Vandspringene fløde med lutter Rosenvand; Honning dryppede af Træerne, og stegte Vagteler fløye ham i Munden. Og det glædeligste

ligste ved alt dette var, at det ikke bestod i blot Indbildning, men at alle hans Ønsker strax bleve virkelige.

Dog uagtet alt dette fornam han alt mere og mere en Slags Uroe hos sig, han kiædedes ved at ønske, ham fattedes Ønsker tilsidst, og det æklede ham at see dem strax opfyldte. En Tid havde det vel fornøyet ham at mangfoldiggiøre og forandre sine Ønsker, men nu kiædedes han herved. Menneskket er dog født til Ulykkalighed, brød han melancholisk ud, thi naar det væmmes ved et Liv uden Bekymring og uden Arbeyde, og fuldt af Forandring, hvorlunde er det da mueligt at det kan blive lykkaligt. I det samme saae han tvende Turteldver at sidde paa et Træe og snables. Monne det være mueligt, sagde han med et Slags Eftertanke, at et Fruentimmer skulde fattes dig, at saadant Dyr behøvedes til din Lykkalighed: Alting kommer an paa et Forsøg; Gid da den deyligste, den yndigste, den meest belevne, og fornemmelig den frommeste Pige, staae for mine Øyne. Hvilken Houris er det jeg seer: Aldrig har Guds Prophete kunnet være saa indtaget af sin Ayesha. Elskeligste,

hvad er dit Navn, hvor er du fød, og mon du og elske mig? —— Zainab er mit Navn, Mosul min Fødeby, Abdollah min Fader, Gabriel, som flyttede mig hid, har befalet mig at elske dig, og hertil behøves ingen Befaling. —— Lifligste, mere end Adam elskte Eva, elsker jeg nu dig, mine Ønsker ere nu fyldte, ey kan Himlen forøge min Glæde, min Siæl søger ud af sit Legeme og hæfter paa dine Læber. —— Strax hævede Jorden sig noget under dem, Roser voxede under deres Leye, Caprifolier overskyggede dem, at intet Levende skulde forstyrre deres Henrykkelser, Nattergaler sunge Brudesange, og Vindene bleve tause. Abu-Taleb svor ævig Troskab, ævig, bestandig vil jeg elske dig, du haver forsonet mig med dit hele Kiøn. Men denne Evighed varede to Timer. Hvorledes er denne brunn, som nyelig var saa hvid, hendes Læber vare bløde som Silke, men nu haarde som Flint, nyelig en Houris, nu en Vanddragerske i Bagdad. Himmel! skil mig ved Zainab, og giv mig en anden Pige; De sorte Haar ere hæslige, men de lyse skinne som Solen. Endnu seer jeg Zainab, og Himlen hører ey mit Ønske. Uværdige, brølede Røsten, Zainab forsvinder, men vid, at du har ønsket for første Gang, og at dette Stæd bliver til sin

natur-

naturlige Ørk. En stærk Hvirvelvind kom, Zainab foer op i den, Pallads, Hauge, Opvartere forsvunde, og Abu Taleb var alene i en sand Ørk. Af Skræk segnede han til Jorden. Da han kom sig igien, løb han i første Fortvivlelse til Havet, for at styrte sig i det, men det blev haardt under hans Fødder; I Førstningen agtede han det ikke, thi han tænkte at løbe paa det faste Land; men da han saae sig noget ude paa Havet, og temmelig langt fra Landet, blev han i Begyndelsen forskrækket, og følte Lyst til Livet; Dog siden trøstede dette Underværk ham, og han blev ved at gaae med dristige Skridt. Himlen maae dog have besluttet at redde dig, sagde han til sig selv, men den tugter tillige; Uden Tvivl for Zainab! Ak gid hun nu var min. Alene med hende i en Ørk vilde jeg være fornøyet med daglig Føde. Men der seer jeg Land. Han fordoblede sine Skridt, og da han kom did, fandt han en lystig Lund, hvor igiennem slangeviis snoede sig en raslende Bæk. Med Bugen til Jorden kastede han sig ned, og drak; Dette smager bedre, udraabte han, end Viin fra Schiras, dog Zainab er borte. Han saae i Veyret, og see Zainab stod øverst paa et Cocostræe. Strax skar han sine Klæder i Strimler, knyttede dem sammen, og bandt dem om sig og Træet, og ved deres Hielp

klyngede sig op i det; Efterat han længe havde giort dette, saae han ned, og blev vaer en skrækkelig Dybde under sig; Han saae op, og det syntes ham, at Zainab var end længere borte. Utaalmodig udbrød han: Til Trods for Himlen skal jeg dog naae Zainab. En mørk Taage omgav ham, et Knald skeede, han blev hovedsvimlet, faldt i Afmagt, og fandt sig efter nogen Tid vaagende paa sin gamle Sand-Øe. Retfærdige Himmel, klagede han, du veed at tugte; Abu Taleb haver syndet, ustadig var han, men hos dig er ingen Forandring; Ey beder jeg om min forrige Velstand, mindre om mine forlorne Ønsker; giv mig Rørsomhed og Zainab, og lad din Villie blive min. Men hvad er jeg Usle, at du skulde see ned fra din Herligheds Throne paa en Maddike, et Støv, en besiælet Jord-Klimp. At! hvor jeg seer hen, skrækker mig din Magt, din Storhed; Du boer i Sandet, Du boer i Himlen; Ingenstæds kan jeg flye fra Dig: Ak! at jeg kunde undflye mig selv. Synd, Død, Angest, Smerter, Helvede —— alt bespænder mig. En stærk Rusen, som af tusinde Vinger, opvakte ham af hans dybe Betragtning; Et hvidt glimrende Skimt foer forbi ham, og en Røst hørtes: Abu Taleb staae op, vandre og haab. Godgiørende Geist, raabte han, Du opliver mit

svage

svage Hierte. Strax var han paa Benene, og begyndte at gaae. Langt borte viste sig en grøn Plads, og tvende Træer, det ene et Nødde- og det andet et Palmetræe. Ak, hvi vare de ey Abricos- eller Viintræer, saa kunde jeg have lædsket mig paa Frugten, og bedre naaet den. I Øyeblikket forsvunde de, og see tvende Tornebuske stode i Stædet. Lad af Abu Taleb at ønske, sagde han til sig selv, og underkast dig gandske Himlens Villie; Forsættet har du; Vynen fattes: Vanen er mægtig; Endnu tænker du, at Ønsker ere i din Magt Paa disse Tornebuske sadde nogle smaae sorte Bær. De vare søde. Himlen være lovet, som gav mig denne Føde, udbrød Abu Taleb med; Strax bleve Tornebuskene til Persikker, og der sagdes: De Nøysomme lønnes af Gud. Nu giorde Abu Taleb et høytideligt Løfte, stedse at være fornøyet med den Skiæbne, som Himlen tilsendte ham; og som hans Sind nu var mere roligt, og han desuden var mat af udstandne Besværligheder, faldt han i Søvn. Da syntes ham, at han trættede med en om Veyen til Lyksalighed, han satte den i Rolighed og Vellyst, og den anden i Arbeyde og Møye; hvilken ogsaa tilsidst blev saa hæftig, at han i Vrede kastede en Spade til ham, og sagde: Denne forhverver Lyksalighed. Men hvor

stor var ikke hans Forundring, da han vaagnende fandt en Spade ved Siden af sig. Uden Tvivl vil Himlen, sagde han, at du til Straf for dine Synder skal grave. Han stod op, tog Spaden fat, grov noget, stønnede, tørrede Sveden af sig: Ak hvor tungt er det at arbeyde, sagde han, men det er Himlens Villie, og du faaer at troe, at dette er Veyen til Lykkalighed. Længe grov han, førend han lærte at holde Spaden ret, at stikke den dybt i Jorden, og at opkaste en Mængde Jord med den. Men efter nogen Tid mærkede han, at han blev sundere, stærkere, smidigere, at Arbeydet blev lettere for ham, at han nu havde roligere Søvn end nogen Tid forhen, at Rødder, Frugter smagte bedre end de fordum allerherligst tillavede Retter af Kokkene.

Engang traf han ved en Hændelse paa en Urt, som bar et modent Frøe; han tog noget deraf og saaede i sin opspadede Jord, hvilket nogen Tid derefter frembragte en stor Mængde af samme Frøe, som han ved at kaage i varmt Vand, mærkede paa Smagen at være Hirse. Nu syntes ham aldrig at have smagt noget saa behageligt. Nogen vil vel spørge, hvor han kom til at kaage denne Hirse? Det forstaaer sig, at han hertil behøvede Træe, og deraf voxede adskillige

lige Torne hist og her; Han behøvede og Ild, og den bragte han ved Flintestene tilveye. Kilde var der ogsaa. Men hvori kaagte han da, ville vel nogle utaalmodige Læsere spørge. Spørsmaal, da Aander og Genier staae baade mig og ham til Tieneste; saadan en bragte ham engang en Steenskaal. Hvorledes gaaer det til med sligt i tusinde og een Nat? Dersom enten jeg eller Abu Taleb holdte et Dagregister, da skulde alt dette have været meldet først, men nu da vi skrive en ordentlig, sandfærdig, pragmatisk Historie, saa er det en anden Sag. Jeg seer vel, at nogle af mine Læsere smile og mumle ved sig selv: En sandfærdig Historie, ja Uglspil. Men jeg kan forsikre Dem paa min Ære, at denne er udskrevet af Staden Basra dens Archiv, og at den er ligesaa tilforladelig, som Carl den Tolvtes og Peter den Stores Levnets Beskrivelser ved Voltaire.

Nu levede den gode Abu Taleb ligesom en Herremand, som man pleyer at sige for et gammelt, og maaskee urigtigt Ordsprog, og han vidste ikke hvad han vilde giøre for Glæde. Han spiste, og foraad sig ikke; Hans mange Netter afbrøde ikke hans Søvn; Han var frisk, fornøyet, Maden smagte ham vel, thi han aad ikke

uden

uden naar han var sulten. Alene Zainab sattedes ham, baade en Zainab i Almindelighed, saa og en vis Zainab; Han var nu i samme Tilstand, som vor første Fader Adam. Men jeg seer en høylærd Criticus med Rynker i Panden sige: Dette er ikke Østerlandsk, men plat Siellandsk. Om Forladelse, Høyvise Doctor, det er tungt, altid at have Buen spændt, Armene trættes, men hør nu til: Neppe havde den gyldene Soel bebudet Dagens Komme, før Abu Taleb opreyst fra det moderlige Leye (herved mener jeg Jorden, thi Siellandsfarerne bør og forstaae det) gik Dagens Fader i Møde; liig Sultan Adam, Jordens Monark, udstrakte han sin Magt (det er sin høyre Haand, thi deri sidder vor Magt og Styrke), og ønskede sig den, som forsøder Livet, der som en Perleduug befugter alting, hvis Aande er Virak, og hvis Hovedprydelser trætte med Solens Søster om Glands, hvis Elphenbeens Taarne beskiæmme Ceylons Stridsmænd udi Hvidhed, og hvis hvælvede store Æbler bævner mere end Sneemosen (see Reiskes Proben orientalischer Poesie), hvis —— men nok, jeg haaber, at de allerede allesammen forstaae, at jeg beskriver et Fruentimmers Skionhed; og dette Fruentimmer var Zainab for Abu Taleb. Kortelig, denne sidste

var

var lykkelig, undtagen at hans Zainab fattedes ham. Tiden faldt ham nu ikke mere lang, thi han havde lært at arbeyde og forrette noget. Skade, at han ey forstod Latin, thi ellers havde han sagt: Dii posuerunt sudorem ante virturem. Nu sagde han det paa Arabisk, hvilket jeg baade for min egen, og for mine Læseres Skyld ikke anfører.

Men maaskee mine Læsere, eller Læser, længes ligesaa meget efter Slutningen af denne Tildragelse, som jeg selv. Kun Taalmodighed eet Øyeblik. Engang Abu Taleb gik paa Marken, alene, det forstaaer sig, skeede et stærkt Lynild; En Mand i skinnende Klæder lod sig see i Lynilden. En Tordenrøst hørtes: Du Søn af Othman, hvi smelter Din Siæl for Zainab, den utroe Zainab vælter sig i Machmuds Arme. I det samme forestiltes dette for Abu Taleb. Han vendte Øynene bort, og raabte: Mægtige Aand, skil mig ved Livet. Ney, ikke skal du døe, Du Bagdads Indvaaner, hundrede Zainaber skulle være Dine i Stædet for den eene. Strax befandt han sig i en Pallads, opbygt af pure Guld (thi det koster mig ikke at bygge); der laae paa Senge af Elphenbeen og Sølv, bedækte med Purpurtepper, de skiønneste Piger, ligesom

Aepples

Apollis tegnede dem med Farver, og Polycletus udhug dem i Marmor, men disse vare levende, og deres spæde Hud og bløde Kiød vigede for og blev rød ved mindste Fingers Indtryk; De vare fuldkommen deylige, og intet Skiul hersvede Abu Taleb den Fornøyelse, at betragte alle deres Yndigheder. Bordene vare af Perlemor, beklædde med Silkeduge, og —— Dog maaskee mine Læsere skiotte ikke om at høre det mindre Skiønne beskrive, efterat De have hørt det Større. Saa gik det Abu Taleb; han var lutter Øye for disse Skiønheder, og jordiske Gudinder. Forsætter, Standhaftighed, Viisdom, Dyd, alt blev nu borte. Bløde Senge, kostelige Retter, Viin, Lediggang, Piger bragte Abu Taleb til at glemme alt, Verden, ja sig selv. I nogle Dage levede han i al Vellyst; men da begyndte Væmmelse, Kiedsommelighed, Fortrydelse, at indtage hans Sind. Alt hvad der var hændet ham, randt ham nu i Sinde; Han ønskede sin forrige Sand-Øe, Arbeyde, Sinds Rolighed, tilbage, og Zainab troe. Den mægtige og gode Genius lod sig da tilsyne: Abu Taleb! Du har feylet, sagde den, men Du har feylet menneskelig; Du troede Zainab at være utroe, Dine gamle Lyster forestilte sig for Dig, Zainab havde lært Dig at elske Kiønnet, det er let at falde tilbage

bage til gamle Vaner; Men jeg seer Din Anger, Du blev kun henrevet, men ey undertrykt; Vil Du komme herfra? Af Hiertet ønsker jeg dette, svarede Abu Taleb. Strax satte Aanden ham paa sin ene Vinge, og førte ham i eet Øyeblik til Mosul i Zainabs Kammer. Denne Deylige laae næsegruus og bad med mange Taarer om sin Abu Talebs Kiærlighed og Tilbagekomst. Uformodentlig omfavnede han hende; Denne Glæde kan kun føles, men ey beskrives. Aanden forklarede ham, at hun langt i fra at give Machmud Bifald, havde tvertimod stedse viset sig streng imod ham. Aander bør troes; Abu Taleb troede af gandske Hierte, og var derfore lykkelig. Men det er ikke nok, sagde Aanden, at Du har faaet Zainab igien; jeg har og vundet Dit Pallads og Dine Midler i Bagdad tilbage. Utroe Tienere, skiælmskagtige Giældnere havde mere ødelagt Dig, end Din Overdaad. Jeg har paataget mig en Procurators Skikkelse, og jeg forlanger intet derfor, uden at Du stedse vil følge Dyden, og det er jeg overbeviist om at Du vil giøre, thi Din Dyd er prøvet. Ak, at nogen Aand vilde og hos os forestille en Procurator, thi da var man dog engang vis paa at have en ærlig Procurator. Aanden førte derpaa baade Abu Taleb og Zainab til hans Pallads i Bagdad,

hvor

hvor han forefandt alting i den gamle Stand. De levede begge fornøyede sammen, thi De havde havt Umag for hinanden, og De troede hinanden. Og Abu Taleb blev ved at leve dydig, efter at have prøvet Lasterne, og erfaret, at de ingen sand Fornøyelse give; og han havde ved egen Overbeviisning lært, at intet er bedre end Arbeyde, og nogen Modgang, og intet farligere og værre, end Lediggang og lutter Medgang. Dog forurolige de Lasterne, som han havde begaaet, ham undertiden, og han prisede dem lykkelige, der aldrig havde viget fra Dydens Vey.

Frode.

En

Fortælling

ved

Forfatteren

af

Sigrid.

Nunc Dea, (Concordia) regnorum numen commune duorum.

Anledningen er taget af Saxonis 5te Bog, Pag. 81 = 84, og 86.

Kiøbenhavn, 1774.
Trykt og faaes til Kiøbs hos Auauſt Friderich Stein, boende i Skidenſtrædet No. 171.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Imellem Frode, den Fredegode kaldet, som regierede i Sielland, og Gothar, Konge paa Jedderen i Norge, havde været et langvarigt Fiendskab, foraarsaget derved, at den første havde bortsnappet den sidstes Dotter Alvilda, og endskiønt han derpaa havde giftet sig med Hende, saa kunde det dog ikke stille den Norske Konges Vrede; thi en vis Asbiørn, Thors Præst, og en berømt Skald paa de Tider, opvarmede den ved sine Sange, og opflammede jævnligen det Had, som da blussede imellem

de Danske og Norske over de idelige Formrettelser, som de giorde hinanden. Nordmanden, stolt af sine Fiælde, af sine Kræfter, af de sikre Befæstninger, som Naturen havde givet ham, foragtede den Danske, hvis aabne Marker, og vidtstrakte Søekyster gave enhver Fiende let Adgang til at overile ham. Cyvind, en Dansk Skald hævnede sine Landsmænds Ære ved at giøre Nid-Viser over de Norske. I en af dem sagde han:

Bag Fiælde Nordmand boer,
Han der sig sikker tænker,
Paa denne Formur traadser,
Og Fienderne beleer;
Paa aaben Mark han ikke
Tør vred Mands Øye see,
Han ikke overveyer,
At Død blant Klipper lurer,
Naar han adspredet der
Ved Danskes Hænder falder.

Op,

Op, op, I Danske Mænd,
I Frodes Hofmænd stolte,
De Silke Seyl opvinder
Høyt i forgyldte Raae,
Til Norge lader stande,
Og viser Klippemand,
At mod de Danske Helte
Slet intet Skiul for Døden
Og for de blanke Sværde
Frygtagtig Nordmand hielper.

Denne Sang blev optaget med saadant Bifald, at de fleste Danske lærte den uden ad, og siunge den ved alle Leyligheder. Herpaa fortrød Erik, en tapper Norsk Herre, som da opholdte sig ved Frodes Hof, og havde ægtet hans Syster Gunvara. Han gik til Kongen, og besværgede sig. Kongen meente, at de Danske kunde have Føye til at giøre Nid-Viser over de Norske, siden de Norske havde giort lige saadanne over de Danske, og siden den Norske Konge paa Jedderen var da deres Fiende; men Erik forestillede,

restillede, at de som nu vare Fiender, kunde om føye Tid blive Venner, at saadanne forargelige Sange tiente ikkun til at vedligeholde det gamle og ubillige Had imellem begge Folk; at man skyldede endog sine Fiender en vis Høyagtelse, at Kongen dog havde en Norsk Prindsesse til Ægte, at der altsaa vilde rinde Norsk Blod i den Danske Tronfølgers Aarer, og endeligen, at Erik selv og de flere Norske Misfornøyede, som opholdte sig ved hans Hof, og der ey lidet vilde bidrage til den Seyer man haabede at erlange, maatte over saadan Haanhed man udviste imod deres Landsmænd, nødes til at forlade Danmark, og at vende tilbage til deres Fæderneland. Herved formaaede han Kongen til at give sin Mishag tilkiende udi saadanne Viser og mod de Personer, som sjunge dem; hvorover de da ey heller bleve mere aabenbare sjungne, men aleene i Løndom.

Da Tidende kom til Norge om den Danske Flodes Udrustning, besjælede en nye Iver Asbiorns Blod; han søgte ved sin Sang at opmuntre sine Landsmænd til at stride, som han dog ikke havde nødig, og som han ogsaa kunde have giort uden at tale for-

foragtelig om deres Fiende, en betænkende, at han derved forringede sit Folks Tapperhed; Thi det er ingen Kunst at overvinde den Feige, og den som flyer, men at fælde den Tapre, at drive den tilbage som staaer, det kan ingen uden en Heldt. Dog Asbiørn fulgte sin Alders Fordomme, og sang:

Fra Sønden Hær fremskrider
Udaf det bløde Folk,
Det Folk paa Sletter boer;
Formasteligt det tænker
Steengiærdet Land at vinde,
Den kiække Nordmand kue,
Til Lethræ Rige foye
Gors seyerrige Trop.
Saa tænker Myg at jage,
Den vrede fnysend Biørn;
Mon brummend Giedehams
Forjage rivend Varg?

Ney Vargen stolt gaaer frem,
Og frygtsomt Faar opæder;
Den seyerrisse Bamse
Ey tusind Fluer agter.
Langt bedre var det hiemme
I Fruer-Stuer sidde,
Med Møe paa kiælent Knæe;
Langt bedre var det hiemme
I Dands paa Slet at gange,
Og Miød af Hornet tømme;
Langt bedre var det hiemme
For Jer, I feige Danske
Paa Bænk at strække Eder,
End staalsat Nordmand møde
I Hilders Leeg den haarde;
At komme, see og flye.

Gothar, som brændte af Begiærlighed efter Hævn, som ansaae Frode for en Ransmand, en nedrig Ransmand, og som maalte Folket efter Kongen, gav denne Vise sit Bifald, og tænkte derved des sikrere at oppuste Tap-

Tapperheds Glød i sine Undersaatters Hierter, og at blive altsaa des vissere paa Seyeren. Han erindrede ikke, at Foragt giør sikker, og Sikkerhed Seyeren uvis.

Frode derimod, oplært af Erik, besøgte sine Folk, at stride med samme Mod som deres Fiender, at være grumme i Slaget, men milde efter Seyeren, at bruge Forsigtighed, saasom de havde med tapre og kloge Mænd at giøre.

Ved Rennesøe kom det til en haard Sammenstødning, Seyeren var længe tvivlraadig, og Gøthar begegnede de Danske med al muelig Haanhed, kaldende dem bløde og frygtagtige Folk, uvandte til at see Geirsodde vendte mod Brystet, og blinke for Øynene; Mere skikkede til at knytte Kiærligheds Knuder af Elskerinders Haar, end at staae hvor Pilehagelen forduukler Solen. Da Erik med sine Skibe fulde af misfornøyede Norske lagde imod ham, sagde han: Nu begynder Striden, thi Nordmænd figte imod Nordmænd. Ved Slagets Begyndelse tog Asbiørn med skiælvende Haand sine Vaaben, og ved første Vaabenbrag, som skeede, saldt han afmægtig

paa Dækket, og blev der liggende, indtil alting var forbi. Eyvind gik det ikke bedre, thi han bad ved Slagets Begyndelse at maatte blive sat i Land, eftersom han havde noget nødvendigt der at forrette. Frode, som gierne vilde skaane sin Skald, lod ham ved en Baad bringe did. Disse tvende Helte vare altsaa tapre i Munden, men feige i Gierningen.

Slaget varede saa længe, at fast alle Pile og Stene bleve bortskudte; Vandet flød fuldt af Skiolde og af døde Kroppe, og alle Arme vare trætte. Man syntes at see Odin stride for de Danske, og Thor for de Norske. Midt i denne Uvished blev Gothar ved en Piil dødeligen saaret, og var det i den Tummel ikke mueligt at sige, hvo der havde udskudt den; hvorover det Rygte udkom, at han var bleven fældet af Odin selv. Ved dette Fald komme Krigsfolkene paa hans Skib i Uorden; deres Mod svandt ey, men de figtede nu uden Anfører, og derfore og uden Orden. Da de nu mærkede, at Modstand var forgiæves, og de frygtede for at blive indklemte imellem Skioldene og tagne til Fanger, saa gave de paa eengang

et

et Raab fra sig, holdte sig i Hænderne, og sprunge over Bord; De skiøde deres Skiolde over sig, siunke derved hastig ned, og bleve saaledes uovervundne i Døden, og vedligeholdte det Norske Navn og Troeskab imod deres Konge indtil det sidste. De øvrige Norske Skibe bleve deels borttagne, deels skudte i Siunk, og nogle faa reddede sig med Flugten. Dog fulde de Norske ey uhævnede, thi Frode mistede de Ædelste og Tapperste af sin Hær, og ingen var usaaret i den, undtagen Eyvind.

Esterat Asbiørn var kommet til sig selv igien, og havde faaet at vide hvordan det var tilgaaet, udbrød han i disse Ord: Den forvorpne Daanelse; havde jeg kunnet bruge mine Arme, de Danske skulde ey have vundet. Eyvind var ey mindre tapper ved Tilbagekomsten; Havde jeg ikkun været tilstæde, da skulde det ey have været uvis, hvo der fældte Norges Konge.

Frode vidste ey aleene at vinde Seyer, men og at benytte sig af sin Seyer. Ufortsvet seylede han til Jedderen, og som Gothar havde ingen Søn efterladt sig, og de

Norske

Norske saae udi Frode Deres Prindsesses Mand, og han desuden lovede ey at ville beholde Riget aleene for sig, men at overlade det paa en vis Maade til Roller Erics Broder, som var en fød Normand, saa bleve de saa meget des villigere til at overgive sig.

Nu voxte Modet paa den Danske Hær; Den meente ved egen Styrke aleene at have undertvunget Jedderen, og i Jedderen saae den gandske Norge. Nu begegnede den derover de Norske haanligen, og talede om at giøre dem til Trælle. Frode, som viseligen vilde foreene begge Folk sammen, kunde med al sin venlige Tiltale ey formaae den til anden Opførsel. Lykkeligen kom Religionen ham til Hielp, thi Guden Ballder aabenbarede sig i Drømme for sin Præst Asgaut, og befalede ham at føre sit Ærinde til begge Folk, hvilket og Asgaut giorde ved følgende Sang:

I tvende Første Helte-Folk
I Nordens vidtstrakt Snee,
Hvi hade og bekrige I

Med

Med gruſomt Mod hinanden.
See Tiden nærmer ſig,
Hvorvel med langſom Skridt,
Da Fælles Styrer, Troe
Og Fælles Kiærlighed
Med eenigt Baand ſkal knytte
Adſkildte Folkeſlag
Fra Elvens vide Mund
Til Grønlands ævig Snee,
Til Dofres høye Top,
Til Finnens flygtig Boe.
Da Danſk og Norſk ſkal være
Eet Sælſkab og eet Folk,
Og ævig Forbund ſkrives
Paa Fienders blodig Ryg.
Men ævig Venſkab, Fred
Skal herſke iblandt dem;
Da Danſken Fortrin giver
Til Fiældets ædle Søn,
Og Fiældets ædle Søn

Til Dansken Fortrin giver;
Da kiæppes kun om Dyd,
Om Ære udi Troskab,
Om Kiærlighed til Land,
Til Kongen og sit Folk.
Da fælles Sværd kun hvæsses
Mod hint det mægtig Folk,
Ved Mælers Strander boer,
Af Gothisk Herkomst brammer.
Dog da det sielden drages,
Da Folk meer fredelig
I sidste Tider tænker,
End nu da Jernet hersker.
O at en ævig Fred
Lyksalig giorde Verden;
Dog det kun Ønske bliver.
I Haab af kommend Fred,
Af Fryd, Samdrægtighed,
Saa lader Avind fare;
Spot sømmer ikke Helte;

I ere begge Helte,
Og ædelt Blod mon flyde
I eders svolne Aarer;
At boe paa Bierg og Slette
Ey Mod og Manddoms gir,
Ey heller dem bortjager.
En god Opdragelse,
Et fast og modigt Øye,
Som uden Frygt paa Døden seer,
Uskyldigt, henbragt Liv
Det Dyden bringer frem,
Og Dyden elsker op
Den sande Tapperhed.
Derfor I Danske, Norske,
Udstrækker Samfunds Hænder,
Og tager broderlig
Hinanden udi Favn!

Bulder blev i begge Forsamlinger; Glædes Bulder; De omfavnede og kyste hinanden. Saa længe Frode levede, var al Tvedragt imellem dem aflagt, og de elskede hverandre

andre, som tvende Folk; tvende Riger, der havde fælles Konge. Dog Fred og Eenighed bleve lagde med ham i Graven, og det blev efter Spaadommen forbeholdet de senere Tider, at tilvejebringe et stadigt Venskab imellem disse tvende ædle Folk, som vi ville ønske, at maatte vedvare indtil Verdens Ende, og aldrig at spildes ved nogen Misforstaaelse.

Mine Hændelser.

Ved

Forfatteren

af

Sigrid.

Quantum eſt in rebus inane!

Kiøbenhavn, 1775.
Trykt og faaes til Kiøbs hos Auguſt Friderich Steiu,
boende i Skidenſtrædet No. 171.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Ensom gik jeg i de tyk begroede Skove; Tankefuld blev jeg staaende ved en af de ærværdige Høye, opkastet til vore Forfædres Minde. Hellige og med Mos bedækkede Stene! udbrød jeg, I vidne om denne Gravs ukiendte Alder, I skiule den Jord, som forvarer ukiendte Bene, nu ukiendte, men engang noksom kiendte; I ere Tidens Grændsestene, Maal for dens Flugt, og Evighedens Vidner; Ak, hvad nytter det, at trodse Skyerne med Pyramider, at opreise Obeliskér! Dunst, Forsængelighed! En mørk Taage skiuler Hukommelsen; Aarene føre Navnet bort med sig til Forglemmelsens Land. Her hviler maaskee den modige Kriger, den

stolte Erobrer, Friderik lig: Han lagde Land til Land, dyngede Seyervinding op paa Seyervinding, gik giennem blinkende Sværde til Ærens Tempel; Tusinde Øxer med Krandser kronede fulde paa hans Dag; baaret paa Folkenes Hænder til Alterets Fod; den Udødelige, Guderne lig, selv Gud, Thor i Styrke, Odin i Strid. Herligt var hans Endeligt: Folkene strømmede til, Luer favnede ham; dyrebare Skatter nedlagde, Skaldens Sang, Evigheds Forvisning, Kiæmpernes Hylen, Underdanernes Modløshed; alt giorde hans Liigfærd prægtig. Staten ryster, dens Forsvarer er borte, ingen beskytter mere; hvo skal nu værge Riget? See, Skaldens Sang er forsvundet; Heltens Navn forglemt; baade Skald og Helt ere ufødde. Søg Ære i rasende Krige, tær Kræfter, lev søvnløse Nætter, lad Enkers Taare rinde, hæm dine egne, lid Smerter, Saar, Uroe, haab Udødelighed; og annam Forglemmelse til Belønning, Forglemmelse haardere end ont Rygte, de Ærekiæres Pine, Ærgiærigheds Søvn. Men! — Signild sover maaskee her. Hvide Arme, funklende Øyne, runde Bryster, gule Haar, Yndigheder, Smiil, Elskov, hvad ere I nu? Støv, Damp, komne til

eders

eders forrige Intet. Mon den Lærde hviler her? Sig, har du maalet Himlen? har du givet Helten Evighed? Hvor er da din Sang? Alting er stille. Den talende Mund tier, det klare Øye slumrer. Tal! jeg besværger dig; lad Høyen op; gaae frem af din Bolig, og lær Dødelige hvo du haver været. Hvilket Syn! Høyen hæver sig; Hvilken Fornemmelse! Jorden ryster. Blege Skygge vig! —— Fremkaldet vil jeg tale. Ey viser sig Lærd, Skiøn, Helt, eller Konge, men den Ukiendte blant Sine, den Ubekymrede om at være kiendt i Livet og efter Livet. Staae Dødelige! tal med mig, og frygt ey Skygger. —— Kold Sved flød ned paa mine Kinder; bange havde Grønland været mig Eden, kun langt borte herfra; Dette eene var mit Ønske; men Frygt naglede den flygtige Fod. Mægtige Aand! stammede jeg ud, Lyst at kiende din Person er nu forsvundet; giv kun Evne at gaae. —— Ney bie, og bliv viis. —— Han rørte ved mine Øyne, og de mindste Ting bleve synlige, de mørkeste lyse, og de tætteste giennemsigtige. Jeg saae igiennem Høyene: Hisset laae Helge's Aske blandet med Sigrun's; de kiære Asker laae blandede sammen: Her sov den

mægtige Konge Ivar Vidfadme; Utællelige Seyervindinger, Lande dyngede op paa Lande, vare nu forsvundne; een Urne fattede dem alle. Hvilket Syn! Er det Signe? den Signe, for hvilken Hagbard lod sig aflive? usle Levninger af Signe! Jeg ledte efter den rosenrøde Mund, efter de glimrende Øyne, efter de milde Øyekast, efter de dreyede Hænder; men hvad fandt jeg? Støv og Aske. Mit Syn udvidedes, det blev næsten grændseløst. Monarker paa Thronen, truende Krigere i Marken, Elskere under skyggefulde Træer, Søemanden trodsende de rasende Bølger, den Grublende bleg over sin Bog, viste sig for mig. Allevegne saae jeg Hovmod, Forfængelighed, Ærgierighed, Sorrig, Smerte, Latter, Giærighed, Vellyst, Omsorg, Sygdom; men ingensteds Fornøyelse. Jeg saae Bekymring nage Kongers Hierter, Frygt bestorme Elskerens Bryst, Angest blande Vellyst med Bitterhed, Vellyst føde Smerte, Slaven have flere glade Øyeblikke end Monarken; men ingen saae jeg nyde uafbrudt Glæde. Jeg vendte mine Øyne til en anden Side: Herlige Stæder viste sig; Taarne trodsede Skyerne; Palladser saaes, Konstens Mesterstykker; nylig Palladser, nu Gruus;

Taarne

Taarne falde, den herlige Stad er nu en Steenhob. Luer opstige; og Magt, Herlighed, alle Konstens Vidunder, blive til Dunst. Apellis Farver, Scopæ Marmor, Lysippi Kobber, Menanders Vid, Sappho's kiælne Elskov, Heracliti Dybhed, Democriti Naturkyndighed, Timæi Statskonst; alt bliver til Røg, og intet uden Røg bliver tilovers af dem.

Melankoliske Skygger! sagde jeg, hvorledes vil Kiød haabe Udødelighed, naar Marmor forgaaer? Min Ven, er da ingen sand Glæde i Verden? —— Jo, men der, hvor den mindst søges. Jeg har levet ubekymret, ukiendt; Min Glæde var at giøre Godt, og hvor Gierning ey havde Stæd, der havde dog Ønske, der havde Suk; Letteligen fløde mine Dage, og nu hvile sødt mine Been.

Lad Guld og Demant dig ey blinde,
Fæst ey til Sølv og Glands dit Hierte,
Ey Smiger troe, ey Ære, Vind og Dunst.
Betyng ey Siæl med lærde Tanker;
Eet Øyeblik i Fryd henlevet,

I Fred og Roe og sande Glæder,
Langt meer end tusind Sæcler veyer
Paa Throne udi Krig og Purpur.
Den Lærde Navn og Ære kiøber,
Og Sundhed, Roe og Hvile, taber,
For lutter Klygt og Tankers Hiernespind.
Han Godt og Ret at giøre glemmer,
Og mister Hvile, Liv og Glæde,
I det han derom tænker, taler.
Dit eget Hiertes Vidne,
At du dig har beflittet
Paa Menneſker at elſke,
Det eene Glæde giver.
Bort Høyhed, Purpur, Throne,
Ved jer jeg ey blev daaret,
En ſommerblide Aften,
En Lærkes muntre Qvæde,
En Bækkes yndig Suſen,
Et Suk i Signes Arme,
Et Blink af klare Maane,

Og, mere end alt dette,
En Ulykſaligs Taare
Med kiærlig Haand aftørret,
Mig mere Glæde ſkiænked,
End da ſig Norge bøyed
For Haralds tapre Kaarde,
For lykkelige Voldsmand,
Stor ved udøvet Uret,
Ved Blod og Mord fornøyet,
Som tuſind Taarer voldte,
Og ey een Taare ſtilte.

Men du tier, tviler du? Velan, med hvem af Nordens gamle Helte vil du tale, med Ivar Vidfadme, med Harald Hilldetann, med Knud den Store, med —— Lad mig faae Ivar i Tale; Han var ſaa mægtig, ſaa riig, ſaa lykkelig i ſin Tid. —— See did! —— Høyen aabnede ſig, Luer ſtege op af den, Jorden ſkiælvede, et ſneehvidt Hoved med funklende Øyne reiſte ſig op af Graven; og jeg hørte denne Sang:

Hvo Dødning Uroe giør,
Hvo vækker Konger op,
Ham Nastrond plage skal,
Hvergelmer stikke blodig.
Urolig vel jeg sov,
Men dog en Søvn det var;
Nu atter Plage finder,
Lig den jeg fandt i Live.

En Poetisk Henrykkelse kom da over mig, og jeg svarede ham i Sang:

Du Plage fandt i Live?
Boer Plager da paa Throner?
Kan Ære Smerte finde?
De stolte Danskes Lande,
Det tapre Gothisk Rige,
Hint mægtigt Folk ved Mæler,
Ja Angler, Saxer, Vender,
Dig jo til Føde fulde.
Du vinked, strax kom Seyren;

Du stamped, Throner sunke;
Du taelte, Folk tilbade;
Du bed, og alting skeede;
Hvor kan da Plage findes?

Ivar svarede:

Jeg alt kom til at skiælve,
Men selv dog skiælvede;
De stolte Danske tvang,
Men ey mit eget Hierte;
Ved Mord, Forræderie,
Jeg dem i Aaget spændte;
Min egen Dotter sveeg,
Min Svigerson aflivte,
Den tapre Helge dræbte
Ved kiære Broders Haand.
Mig Rygtet giorde stor,
Mit Mod Ja dertil sagde;
Men Sindet andet sandt.
Jeg Folk paa Flugten jog,
Men ey mit eget Hierte.

Til Rusland skibed' jeg;
Mig Plage didhen fulgte,
Ombord med mig den gik;
I Seylet Angest sad,
Ved Styren Smerte stod,
Og Uroe Skibet drev.
Frygt mig Erobrer giorde,
Oval mig blant Helte satte;
Ved Seyers Raab og Skrig
Jeg for mig selv bortflyede;
Men Helvedes Gudinde
Paa Thronen pinte mig.
Hvor ofte har jeg ønsket
En Træl ved Led at være,
Og ubemærkt for Verden,
For Gud, og for mig selv,
I Mørke have levet.
Nu Odin selv er borte,
Kamp, Strid og Nederlag,
Jeg ikke mere nyder,
Den Glæde jeg vist haabed;

Nu ingen Liſe findes;
Uroe mit Alt er blevet.
Ad Død forgiæves vinker,
For at til intet gjøres;
Naar Verden reent henfalder,
Da først min Plage vaagner.

Mit Hierte ynkedes, mine Knæe stødte sammen, Taare runde, og jeg tiltalede Ivar saaledes:

Ak, at du ey var fød,
Du ulykſalig Konge!
For alle andre stor,
Men liden for dig selv!
I Verden stor og mægtig,
I Graven ussel, ringe!
Jeg ikke med dig bytter;
Land, Rige, Trælle, Seyer,
Jeg ikke eftertragter;
Naar jeg kun Fred maae nyde.

Ulykkelige Store!
Stor i Usalighed!
Af Plage, Smerter, stor!
Med Konst og Meye du
Dig Hær af Plager skabte;
Du fik alt til at græde,
For selv at sælde Taare.
Ulykkelige Store!
Stor i Usalighed!
Jeg Prunk og Pragt nu skyer,
Min Lykke satter nu.
Sig, om ved Ingiallds Død
Du Glæde fandt i Hierte?
Om Helges Drab Dig glædte?
Om Sielaand undertvunget
Fra Angst og Smerte friede?

Ivar sang ynkeligen:

Et Øyeblik af Glæde,
Med Galde, Malurt, blandet,

Ey

Ey Sæclers Smerter dæmper. ——
Dog Alfader ad mig vinker,
Evig Taushed mig paalægger.
Sorg og Angst og Smerte qvæle.
Ey nogen Pinsel lignes kan
Med en oprørt Samvittigheds.
I Øret Myrdte skrige nu,
I Deres Graad jeg sunker ned,
For mig det til et Ild-Hav blir.
Slug Jord, slug mig strax op!
Men Jorden paa mig veyer,
Trøst, Lise, Haab, forsvinde.
Jeg synker hen i Pine;
Dog ey til intet bliver.

Ivar sank ned; græsseligen brølede han; Jorden rystede, da han snoede sig i den: Tre Gange hævede han sig, tre Gange sank han ned igien; Flammer stege i Veyret, de cirklede sig op til Skyerne; Torden lod sig høre, og Biergene gave et dumt Gienlyd. Næsegrus faldt jeg paa Jorden, og laae længe af-

afmægtig. Endeligen rørte een ved mig, og sagde: Stat op! Saa modnes ulykkalig Glæde, saa endes Storhed bygget paa Menneskers Elendighed. Jeg saae min Ledsager stivt an: Har da ingen været lykkelig uden du? eller dine Lige? —— Ney, sand, bestandig Glæde, saa megen Verden giver, finder ingen, uden han lever saaledes. Vil du overbevises, vil du høre den Viise, den Lærde, den Kloge, tale? —— Jeg gav mit Samtykke hertil. Han slog med sin Kiæp paa en prægtig Grav; Marmoren aabnede sig, en Graaeskiægget stod op, og sagde:

Sødeligen jeg nu sov,
Og fra al Møye hvilte;
Men en mægtig Arm mig vækker,
Og til Live kalder frem;
Livet, som mig Møye voldte,
Livet, som jeg ikke ønsker
At begynde nu igien;
Ney, kun Livet Priis fortiener,
Fordi det til Døden fører;

Døden

Døden Livets Fordeel er,
Døden Livet avler frem.

Forundret stod jeg: —— Og du, du besværer dig og over Livet? Du var riig, æret, viis; Du hendrev din Tid med Kundskab, med Videnskaber; Du var Verdens Lærer, Mynster, Ære og Forundring. Den Gamle smilede, og sang:

Jeg Kundskab eftertragted,
Jeg i det Dybe grandskte,
Med Tanker Himlen maalte;
Jeg Fiske, Fugl og Orme,
Sted, Næring, Alder, viste;
Hvert Blomster kiendte jeg,
For mig var intet skiult;
I eget Maal jeg taelte
Med hver en Slægt da levte,
Med fordum Verdens Slægter.
Fremfaren Alders Gierning,

Og Altings skiulte Væsen,
For mig var aabenbaret.
Jeg dynged Bøger op,
Mynt, Planter, Malerier,
Mit Huus staffered ud.
Jeg ved heel lærde Skrifter
Mit Navn navnkundigt giorde.
Jeg skiulte Ting for Lyset drog;
Og Verden lærte, hvad var glemt.
De Ting, som saa og ingen vidste,
Imedens de tildroge sig,
Med uspart Flid til Lyset bragte.
Dog Glæde svandt for mig;
Jeg den i Uroe søgte,
Ved vaagne Nætters Flid,
Og ved utalte Meyer.
Jeg Ære eftertragted,
Og Glæde svandt for mig.
Den Glæde, som ved Siden

Og rundt omkring mig spirte.
Umærket jeg den Usle saae,
Han græd og Haand udstrakte;
Jeg Melkeveyen maalte.
En uforsørget Moe
Om Mand og Udstyr bad;
Hos Nepos jeg det Stæd
Om Thebens Heltes Rundhed.
Henrykt betragtede;
Latinen var saa skiøn;
Men Møen ugift blev.
Goddædig Gavmildhed,
Mild Smiil ey Hierte rørte.
Jeg aldrig Navn af Fader,
Ey heller Mand, mig ønskte,
Men Romersk Ægte-Skik
Jeg paa min Finger vidste.
Nu jeg i Grav er segnet hen,
Min Lærdom mig ey nytter;

Alting paa nyt her læres maae.
En Dunst min Viisdom var.
Ak, at jeg for den Hungrige
Mit Brød der heller havde brudt!
Ak, at jeg Nogen havde klædt,
Og elsket Gaver op!
Men jeg, hvad nær var, glemte
For gamle Ting at søge:
En Codex, Mynt, og Plante,
Mig Gud, mig selv, og Næste,
Af Hu og Sind reent bragte.

Forvirret stod jeg, længe taus. Nytte da Videnskaber ikke? brød jeg endeligen ud; Er Kundskab selv forfængelig, skadelig? Den Gamle svarede:

Ey Kundskab, Lærdom, skader,
Naar man den ret kun driver,
Med Fod paa Jorden staaer,

Og

Og Himlen har i Øye;
Naar man Pligt, Skyldighed,
For graadig Lyst ey glemmer;
Naar Lærdom vendes an
Til Verdens, Næstens, Nytte;
Naar paa vor korte Levnets Stie
Vi stærke Maalet ey forseyle;
Naar Gud den Fakkel er,
Hvorved vi Sandhed søge;
Naar Lyst til Broders Vel
Voglysten overveyer.
Da salig vi paa Jorden er,
I Himlen ogsaa salig;
Vor Kundskab da os Glæde volder,
Vor Glæde da ved Kundskab voxer.

Her svandt den Gaule. Unge, Gamle, Mænd, Qvinder, Krigere, Dommere, Skiønne, Grimme, Konger, Hyrder, svævede da alle forbi mig; men ikke een, som

havde været lykkelig, fandt jeg blant dem alle. Man klagede over ilde opfyldte Ønsker, over Vellyst's Ekkelhed, over Kroners Byrde, over Livets Korthed, over Fornøyelsers Damp, over Sygdoms Haardhed, over Lysters Kiædsommelighed, over Fornøyelsers Undervægt imod Indbildningers Foreſtillelſe, over Ærens Skygge, over Skiønheds Flugt —— over alting. Ude af mig ſelv raabte jeg: Er da ingen fornøyet, ingen lykſalig, paa denne Jord? Hvad er Aarſag hertil? Min Ledſager ſagde:

Enhver jo eftertragter
En anden Stand end ſin:
En Jæger Hyrde vil,
En Hyrde Jæger være;
En Bonde Borgerſtanden,
En Borger Herre-Vilkaar,
Med Iver efterſtræber;
En Herre ſig paa Thronen
Med Magt vil ſvinge op;

En Konge paa sin Throne
Befaler, nyder, sover;
I ævig Cirkel gaae
Hver Dag de samme Plager,
Hver Dag de samme Glæder.
For mig sig alle bukke,
Og ingen er mig troe;
Ey Ven i Lykke kiendes;
Ak at jeg Hyrde var!
Ey nogen i sig selv,
Ey udi eget Hierte,
Ey udi Pligters Sødhed,
Sin Glæde finde vil:
De Menneskket afskye,
Og Engle-Rang attraae,
Nu Dyrets Lykke prise.
Enhver udi sin Stand
Fornøyet kunde leve,
Naar han ey mere ønskte,

End hvad han saae og nød;
Naar han de Lyster smagte,
Som rundt omkring ham vrimle,
Ukiøbte, rene Lyster,
Som aldrig Anger volde;
Naar i hans egen Egn
Det Nu, han nu oplever,
Han Tid og Stæd indskrænkte;
Og i sig selv sig svøbte,
Og egen Glæde følte;
Lod andre deres nyde,
Og selv sin egen nød.
Naar han med fuld Forvisning
I andet Liv forhaabte
Den Glæde og at smage,
Som han i dette nød.
Da rolig Døden skues,
Da Livet er kun Fryd;

Han det som Giæst forlader,
Fornøyet med sin Skiæbne.

Her holdte han op, og jeg hang ved hans Hals, og græd, og sagde:

Glæde volder disse Taare,
De af Vellyst strømme ud:
Vellyst nu mit Hierte eyer,
Reen, uskyldig, himmelsk Vellyst.
Hvilken Vellyst, Gud at skue
Udi sine Gierninger!
Hvilken Vellyst, med sig selv,
Med sin Næste og med Gud,
Fred udi sit Hierte have.
Intet Rigdom herimod,
Intet Scepter, Throner, veye,
Lærdom selv den vige maae,
Vellyst meer end Kundskab veyer.
Nu jeg finder at jeg lever,

Nu min Værelse jeg smager,
Nu jeg lutter Glæde er.
Jeg før Glæde eftertragted,
Dog den flyede for mig bort;
Overalt jeg Glæde søgte,
Dog det rette Sted ey fandt;
Rundt om mig jeg efter Glæde
Mig udstrakte, famled, ledte,
Aldrig dog jeg fik den fat,
Til jeg udi egen Barm
Følte, og mig selv nu greb;
Der forundret Glæde fandt,
Og for Glæde mig ey kiendte.
Glæde, du min elsket Ven,
Du, jeg længe har opsøgt,
Du nu hos mig skal forblive,
Vi af tvende blive een;
Hvor jeg staaer, og hvor jeg gaaer,
Stedse skal du hos mig være,

Udi Sundhed, Sygdom, Død,
Udi Marke, Enge, Moser,
Udi Skov, paa Sletter, Heder,
Udi Dal, paa Bierge-Top,
Udi Selskab, udi Ørk,
Paa min Hest, og paa mit Skib,
Hos Virgil, Horatz og Snorre,
Naar jeg Davids høye Sange,
Og guddomlig simple Lære
Hos Matthæum overveyer;
Een min Glæde, Vellyst er,
Uden Sorg og mindste Nag,
Reen, uskyldig, og bestandig,
Dog af Grad forskiellig, og
Snart alvorlig, snart og munter,
Snart andægtig, lystig, dyb;
Ket, som Bækkens sagte Rusen;
Vældig og med Strømmefart;
Hæftig, som et Vandfald, der

Udi Grund mod Klippen støder,
Og sit Vand mod Himlen sprøder.
Saa ved Esaiæ Sange
Aand og Sind de løftes op.
Vellyst udi Aarer løber
Med en sød Fornemmelse;
Naar Ulysses Hiemmet naaer,
Og ved Penelopes Side
Sorg og Kummer Afsked giver.
Mig Homer og Bibel skiænke
Vellyst af forskiællig Art;
Begge søde, begge reene,
Ved den første Siælen frydes,
Tanker lades endda Plads;
Men den anden Siælen eyer,
Gier, at den forglemmer sig,
Udi Gud sig reent nedsænker,
Og ham eene elsker, ærer,

Verden

Verden og sig selv forgiætter,
Og Alfader eene føler.

Og ved disse sidste Ord eller Tanker giorde jeg en stærk Bevægelse, snoede mig, og slog mine Øyne op, og see, det var altsammen en Drøm, noget forvirret som en Drøm, og om ikke skiøn, saa dog fuld af sande og rigtige Bemærkelser.

Tvistigheden.

En

Idylle

ved

Forfatteren

af

Sigrid.

Amant alterna Camoenæ.

Kiøbenhavn, 1775.
Trykt og faaes til Kiøbs hos August Friderich Stein,
boende i Skidenstrædet No. 171.

REGIA · SIS · HAFNIENSIS · BIBLIOTHECA

Palæmon og Menale paa eet Stæd komme sammen,
Sig satte under høy harmonisk-lydend Furre.
Den blanke Maane sig i jævne Bølger speylte;
Alt om dem stille var, og Zephyr eene aandet
I ranke Furretræe, og Balsom dunstet ud.
Den alder-høyed Tityr med dem i Følge var.
Her gammel Trætte yppet blev om Fortrin udi Sang:
Lad Tityr os nu domme, den feyrest Skald i Skoven.
Om jævne Marker syng du først; om Bakker, Skov, jeg
sjunger;
Menale saa talede. Velan, mit Minde hertil gives:
Til Svar Koe-Hyrden gav; min Koe dit Faar skal
overvinde.

Begynd du først Menale, mig derpaa Raden træffer;
Og lige mange Vers til os afmaalt skal være.
Af Hiorden beste Kalv skal med dig følge hiem,
Om Tityrs Dom dig Prisen, og Tabet mig, tilkiender.
Jeg derimod tre Faar, Menale den raske svarte,
Af Hiorden sætter ud; men du dem først skal vinde.
Forundret eders Jid og Drift jeg hører an,
Den gamle Tityr sagde; men Alderdommen mig
Til at adskille stigt heel ubeqvæm har giort:
Jeg nu ey føler som i Amaryllis Dage;
Min Jld er slet forgaaet; dog vil jeg det nu prøve.
Og her Menale begyndte; hans Røst i Bierget gialdt.

Menale.

Dryader hører til, og Oreader tier!
Om Skove vil jeg sjunge,
Om mos-begroede Top, om Vandets høye Fald,
Om Bækkens sagte Rusen.
Imedens Faaret gik, og Blomster-Høye søgte,
Jeg udi Lynget laae,
Ved Foden af Steen-Eeg, udstrakt paa Timian,
Og Bien om mig surret.

Palæmon.

Hør, Flora, hør min Sang! Du Hyrders Trøst,
Bubona,
Annam min Tale nu!
Jeg sjunge vil om Mark, om Engens gule Blomster,
Om Myrten og om Anemon.

I Rosmariners Skygge, jeg Koen saae i Græs
Til spilte Yver gange.
Mit Leye Kløver var, og Mælken var min Drik,
Omkring mig Frøer qvækket.

Menale.

Steen-Eegen Skygge gav, og Solens Straaler brød;
Menale imedens pusted;
Thi Delos Gud ham brændte, og Rosmarinens Lavhed
Beskytted ey Haus Isse.
Med mit Haar Zephyr leegte, og giennem tykke Buske
Jeg Solen saae i Vandet.
Udi hver Bølgekast Dianæ Brøder spilte,
Og Glæde spilte med.

Palæmon.

Mig Zephyr førte til en yndig Dunst af Myrten,
Med Rosmarinen blandet.
I Skov er dumpig Lugt; paa Mark man Aande drager,
Og suer Sundhed ind.
Der giennem tykke Buske ey Verdens Øye sees;
Her uden Skiul og Dække
I Majestæt det skues, i Sse, Kiær, Vand og Mose,
Og alt blir Lys og Liv.

Menale.

I høye Eege-Top sig muntre Gøg bestræber
At Magen tage ind.
Bogfinken Øret fylder, og Faarets spæde Brægen
Om Elskov minder mig.

Til Siæl mit Øre bliver, til Følelse mit Sind,
Naar Nattergalen triller,
I Buske, Skove boer, og alt med Sang opliver;
Imedens Marken tier.

Palæmon.

I Skoven Ravne skrige, der Uglen tumler sig,
Og Kragen har sit Leye.
Mit Syn knap Ørnen følger, i Skyen den sig svinger,
Og hen til Solen søger.
Mit Øre Lærken fryder, den uden Ophold sjunger,
I Vaar, og Høst, og Sommer;
Den Aften-Stiernen hilser, og Dagens Komme priser,
Naar Nattergalen tier.

Menalc.

Nyt Syn mit Øye glæder, hvorhen jeg det end vender,
Nye Udsigt aabner sig.
Snart Bierg det Grændse sætter, snart over Bierg det seer
I Løv-beprydde Dale.
Nu Busk i Rader mode, nu strøede rundt omkring,
Nu Skov, som Himlen truer.
Sølv-Bølgen vælter sig i høylyst grønne Græs,
Og rinder sagte bort.

Palæmon.

For lutter Syn du intet seer, Træe, Bakker, Maal dig sætte,
Forvildet er dit Syn.
Du aldrig skuer klare Dag, ved halv Lys alting seer,
I Mørket stedse traver.

Men

Men mit Syn Himlen ender, umaaleligt det er,
Og ingen Hinder finder;
Min Hiord jeg overseer, og intet mig undgaaer,
Mens Faaret borte bliver.

Menalc.

Jeg floyter, Faaret kommer, min Nøsi det kiender strax,
Hen til sin Hyrde iler.
Naar jeg dets Uld afklipper, det kiælent seer paa mig,
Og rolig, stille staaer.
Jeg det til flydend Bække, og kiølig klare Vand,
Med kiærlig Omhue fører.
Din Koe af Hede bisser, forgiæves søger Lye,
Din Mark ey Skygge har.

Palæmon.

Din Løn henriver hvasse Torn, og Faarets lodne Klædning
Paa skarpe Pigge hænger:
Mig Kven Føde giver, og spændte Yver nære
Min Kone og de Smaae.
Om Heden end mig brænder, jeg mandig seer dog ud,
Og Mælken sødt da smager;
Min Thestylis med egen Haand ved Hiemkomst mig aftørrer,
Og sætter Børn paa Knæe.

Menalc.

Jeg Heede ikke finder; kun den Lycoris volder;
Hun skiules i hver Busk.
Med eet du alting seer; og Thestylis kun seer,
Naar hun for dig sig viser.

Lad

Lad Zephyr Løvet røre, strax der Lycoris er,
I Dalen skiules hun;
Lad Raae bag Busken springe, Lycoris strax i Sindet
For Øye malet staaer.

Palæmon.

Din Elskov sværmer kun, det Skov og Dale volde;
Mig Marken Sandhed maler:
Jeg Thestylis seer komme, langt over grønne Enge,
Mod hende Hiertet flyver.
Ret som paa tyk-bevoxet Slette,
Brandgule Lilie skinner frem.
Ved eget Skin vort Øye lokker,
Saa skinner Du blant Qvinderne.

Menalc.

Lycoris gaaer; man Juno seer: hun smiler; Venus smiler,
Og Gratier om hende svæve:
Hun sjunger; Nattergalen tier, Stillitsen hører til,
Og hver en Nymphe mærker.
Op under hendes Fied den kiælne Rose voxer,
Samt Lilier og Lavendel.
Selv Tiger Vildhed mister, for hendes Fod sig bøyer,
Den slikker, og blir tam.

Palæmon blev nu taus, og Tityr Prisen dømte,
Menalc at høre til, og Maanen svandt bag Bierg.
Hermed blev Striden endt; Menalc blev Egnens Skald.

Haldan.

En

Hyrde-Tildragelse,

ved

Forfatteren

af

Sigrid.

Omnia vincit Amor.

Kiøbenhavn, 1775.
Trykt og faaes til Kiøbs hos August Friderich Stein, boende i Skidenstrædet No. 171.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Hvilke Stokke! kiære Asgeir! Saadanne findes nu ey meere i vore Skove. Naturen ældes, og aftager ligesom Menneſket. Hvilke Kræfter maae ey de have beſiddet, ſom have lagt dem oven paa hinanden, og dannet ſaa værdig en Bolig for vor ſtore Thor. Ja Haldan, ſvarede Asgeir, vi naae ey meere vore Fædres Alder, vore Kræfter forſvinde. Min Fader har fortaalt mig, at hans Farfader fortaalte ham i hans Ungdom, tretten Vintre før den ſtore Bielke i vor Gaard blev lagt, at de Stene, ſom ſees uden for den, bleve i hans Ungdom kaſtede af de da levende, og at de agtede det for en Leeg; og jeg kan ikke rokke een af dem. De ligge og ſaa vidt fra hin-

anden, at jeg kan ikke naae det halve Maal med meget mindre Stene. Blive vi ved saaledes at aftage, da komme vi til at staae ved Siden af Dværgene. Desværre! alting hælder til Undergang, og Tiden fremskrider, da Verdens Bygning skal falde, og opbrændes, og denne Thor opsluges af Fenris Ulven. Men see den Skare, som kommer der! Det er Vallders-Boerne, sagde Haldan, saae foragteligen paa dem, og vendte Ansigtet bort. —— Du vor Dals Smykke og Skiold, sagde da Asgeir, ilde er det dog, at Naboer, Folk af samme Sprog, Folk der dyrke samme Guder, skulle saaledes hade og bekrige hinanden. Det Blod vi udøse, var bedre anvendt paa at tage Bytte fra Ørkensernes Beboere, at deele os i Rovet af Petto Lands Indvaanere, eller og at bestride det stolte Rige ved Mæleren, som bilder sig ind at have Fortrin for alle sine Naboer, fordi Odin er død og begravet hos det. —— Ved disse Ord funklede Haldans Øyne, han strakte sig ud, ligesom en ung Biørn efter den frygtagtige Hare. —— Tael ikke saa, svarede han, de af Vallders fortiene vort Had; Hvor ofte have de ey bedrøvet vore Qvinder? hvor ofte bortført vore Møer? vore Gedder bræge i deres Egne.

Dette

Dette bør hævnes; og da er det Tid at spæge Upsala Konge, at vise ham at Odin ogsaa tilhører os. Men hvor kommer den yndige Harpe-Lyd fra? Han vendte sig, og see, en Skare af Vallders Piger fremgik. Alle vare de iførte sorte Trøyer, med røde Skiørter. De havde høye og besyede Skoe paa, og de sjunge denne Sang Thor til Ære:

Thor, du Mægtige og Gode,
Du, som styrer Himmel, Luft,
Du med Lynild Jætter treffer,
Du med Hammer Trolde slaaer!
See paa elsket Folk hid ned,
Lad vor Sang dig vel behage,
Glem Thrudvanger for en Tid!
Nordmænd tag dig stedse an,
Og lad Verdens Skræk dem blive!

Hvilke skionne Haar! de gule Haar drage mit Hierte til sig, raabte Asgeir ud, og pegede paa Anførerinden af denne Trop, den unge Hildegard. Hun vilde være skiøn, svarede Haldan, om hun ey var fra Vall-

ders; og med det samme begyndte han at gaae. Asgeir holdt fast paa ham, og sagde: Hun er skien som Freya, og er hun ikke fra Hallingdalen, saa er hun dog Norsk. Denne glædelige Tid, da Fæsten udbreder Tryghed allevegne, og gier af Norges mange Bygder kun een Bygd, den bør vi betiene os af. — Gior som dig behager, var Haldans Gienvar; men Had til Vallders skal altid boe i dette Bryst; og dermed gik han fra ham. Hildegard nærmede sig derpaa, hvorvel langsomt og frygtsomt, til Asgeir, og spurgde: Hvo var denne Kiæmpe? han syntes mig at være Thor, dersom han ey havde havt Hallingdalens Dragt paa. — Det er Haldan. — Haldan! raabte hun, og traadde nogle Skridt tilbage, han, sin Dals Ære og Beskytter, og vor Dals Skræk, han see saa ædelt ud! Mandig har jeg altid forestillet mig ham, men ikke — Her taug hun, dog hendes Øyne talede. Men hvo er du? spurgte Asgeir, mon Freya, nedsteget fra Folkvangur, for at forlige tvende Helte-Folk? — Nej, jeg er en ringe Vallders Pige; min Fader heder Guttorm, og Moder Ragnhild; De have altid afmalet mig Haldan som en Ulv, begiærlig efter Blod; men hans

Øyne

Øyne see saa milde ud. — Skiønne Hildegard! forsøg at tæmme denne Ulv, og stift derved Fred imellem tvende Naboe-Folk, der ere hinandens Kiærlighed saa værdige. — Jeg giøre det? Forældre byde at have eder; I have saa ofte berøvet og ængstet os; vi kiende ingen andre Fiender; Ney, et kraftesløs Ønske, at Haldan ikke var en Hallingdaler, er alt hvad jeg formaaer. Et tilbageholdet Suk brød ud, og Vand stod i Øynene. Derpaa gik hun frem til Thors Tempel, og Skaren fulgte hende. Den første hun saae der, var Haldan, som iblant mange andre stod ved Alteret, hvor Asbiørn, Hallingdalens Præst, giorde Offer for sit Land. Men iblant al denne Mængde fulde hendes Øyne ved en ukiendt, dog mægtig, Kraft paa Haldan allene. Hun rødmede, og havde gaaet tilbage, hvis ey Gudstienesten drev hende frem. Dog mærkede ingen disse hendes Bevægelser, fordi de alle havde Øyne og Tanker henvendte til Offeret. Men en Pil igiennemborede hendes Siæl, da hun maatte høre disse høytidelige Ord af Asbiørns Mund: Ligesom denne Oxe falder for Kniven, saa lad, o mægtige og langt tordnende Æs! ogsaa alle Hallingdalens Fiender falde for den! Hun blegnede, og disse Tanker fore igiennem

hendes Siæl: Fiender! Vi Fiender! Fra Barndommen Fiender! Arvet Fiendskab! Haldan min Fiende —— o grusom Smerte —— Venskab —— Forbund —— Nei, det er forgiæves; Hadet er for hæftigt —— Dog, jeg vil prøve. Fra det Øyeblik satte den ædle Hildegard sig for at følge sin Tilbøyelighed, og at indskyde Haldan lige Ild: Jeg skal tæmme den Løs, sagde hun ved sig selv, og derved stifte Fred og Enighed imellem tvende stridige Naboe-Folk. Her spilte Egenkiærlighed sin sædvanlige Rulle; Hun tænkte, at Kiærlighed til Fædernelandet var hendes Hoved-Drivefiæder, og dog var det en vis naturlig Nødvendighed, som vi kalde Elskov, og som fast alle gamle Folk have giort guddommelig, og tilbedet i Templer. Saaledes tænkte Curtius og Decierne at sætte Livet til af Kiærlighed for deres Land, men Forestillingen af det Rygte de vilde efterlade sig, af de Billeder man vilde opreise dem, laae, dem selv unafvidende, dybt indgravet i deres Hierter. Epaminondas meente at figte for Thebens Ære, men han glædede sig dog ved at efterlade tvende saadanne Døttre, som Leuctra og Mantinea. Miltiadis Tropæer vinde Slaget ved Salamis, og dreve Xerxem paa Flugt; Themi-

stocles

ſtocles ſigtede for egen Ære, men Nytten blev Athenens. Og dette er ikke nogen Feyl; det kan ey anderledes være: Thi denne Jeg er os altid nær; uden den vilde Himlen ſelv blive os en Afſkye. Tag Belønning bort, Belønning af et roeligt, med ſig ſelv fornøyet, Sind, ævige Belønninger; og du tager Dyden bort med. Fuld af ſit Anſlag og Haab, og betienende ſig af den Frihed ſom Fæſten gav, hvor Folk, der ved grumme Bierge, ſtridige Elve, ja tredive til fyrretive Mile, vare ſkilte fra hinanden, ſaaes forſamlede paa eet Stæd i Gudbrandsdalen, vare fredeligen forſamlede Folk, der ellers bluſſede af den bitterſte Vrede til hinanden. Hun ſnoede ſig frem igiennem Mængden til Haldan, trykkede venligen hans Haand, ſaae med Øyne ſom Freya paa Odur, og ſagde: Min Ven! — Haldan vendte ſig, ſaae ſkarpt paa hende, og ſagde: Hvor kan en Hallingdals Kiæmpe være Ven af en Vallders Møe? — Nu i det mindſte, ſvarede hun med en undſeelig Forvirring, nu Fæſten byder alle Nordmænd at være Venner. — Siig, at holde ſig fra Fiendtligheder, men derimod at bære Had i Hierte. — En Helt hade en ung Jomfrue? — Ja, en Helt, ſom forſmaaer alle Qvinder, og hader Vall-

ders Moer. Og hermed fleed han sig fra hende, og blev borte i Hoben. Ret ligesom den høye Eeg maae vige for Ørens ofte igientagne Hug, den vakler, den hælder, nu er den færdig at falde, man flyer fra den Side som truer med Undergang, og nu falder den uventet, og river unge Træer, Ymper og Qviste, bort med sig, Jorden ryster, Røg stiger op, og smaae Stene, Løv, Stykker Træe, flyve om i den; Ligesaa var Hildegards Sind. Vrede, Haab, Fortrydelse, Selvkiærlighed, Ære, Fæderneland, Elskov, herskede paa eengang og vexelviis hos hende. For Mængde af Følelser kunde hun ikke føle. Maskinemæssig drev hun ud af Templets Dør; i et Øyeblik fandt hun sig i en Gran-Skov uden at vide det, hvor en ordentlig Gang havde udfordret mange Øyeblik for at føre hende hen; der faldt hun ned under en af Alder bøyet Gran, hun rev Mossen op med Hænderne, laae længe stille, og tænkte intet. Endeligen, da hun kom til sig selv igien, saae hun sig om med Forundring og Forbauselse. Det første hun giorde, var, at hun satte sit Haar til rette, og opbandt det i en Top; derpaa gik hun hen og toede sine Hænder, som vare fulde af Jord og Mosse, i en tæt forbi rindende Bæk. Jeg troer næsten

sten at det skeede for Haldans Skyld, endskiønt hun selv meente, at det var for at vedligeholde den for Kiønnet sømmelige Reenlighed, om hun og i denne Tilstand havde nogen fast Meening. Derefter satte hun sig ved Bækken, og gniede tvende Stene imod hinanden. Endeligen slog hun Øynene op, og fæstede dem paa en stor Steen, hvorudi et Vandfald havde boret Hul; da udbrød hun med denne Sang:

Kan dog Vandet Stenen hule,
Stenen haard som Kamp,
Jeg og haaber dig at bøye,
Haldan, haard som Kamp.
Tilsidst dog Rinda vigte,
Og Odin Seyer gav.
Min Slutning er nu taget,
Fra den jeg ikke viger:
Den kiække Kiæmpe skal
For Balders Mee sig bøye,
Og Haldan elske skal
Den, han nu haant foragter.

Mit

Mit Hierte siger, at
Det snart og vist skal skee.
For Hildegard de Norske
Et Tempel reise skulle,
Ved Hende tvende Folk
Af Fiender bleve Venner. ——

Det haaber jeg, sagde en Stemme. Hildegard sprang hastig op, og see, det var Asgeir. Nu indlod hun sig i Samtale med ham. Han bestyrkede hendes Haab, og sagde, at det var bedre at Haldan havde hidindtil forsmaaet alle Piger, end om han havde været følsom; thi et ledigt Hierte spaaer en vissere og fastere Seyer, da dog alle engang bør elske: Det var og berømmeligere at overvinde saadant Sind: Jeg er længe siden kiæd af dette ævige Fiendskab: Er Døden saa sød, hvi søger man den da ikke paa Irlands Strandbredde? hvi vade igiennem Landsmænds Blod til den? Nu er det over tvende Vintre siden, jeg erindrer det heel vel, da den muntre Gerdur faldt i mine Hænder; At see hende, at elske hende, var eet; hun havde et Par skalkagtige Øyne; Paa mit Spørsmaal: om hun ey frygtede for at blive

ført til Hallingdalen? svarede hun: I ere vel ikke Biørne, at I æde Jomfruer. Jeg lod hende sin Frihed, ja hun beholdt og alle sine Gedder. Vi svore hinanden Troskab, en Troskab, der skulde vare saa længe Maanen skinner. Men hverken har hun eller jeg kunnet overtale vore Forældre; Folke-Had er stærkere end forælderlig Kiærlighed; og ikke vil hun at jeg maae føre hende bort, og jeg er for om til at giøre det imod hendes Villie. De muntre Piger ere vel behagelige, men Elskov sidder ey saa dybt i deres Bryst, som hos de sødmodige. Derfore giør du en god Gierning, en Gierning som vil ophøye dig over alle Norske Heltinder, om du bøyer Haldans haarde Hierte, om du overtaler din Fader; thi derved vil du forlige sammen de tvende tappreste Folk i gandske Norge. Thi din Fader er den fornemmeste i sin Dal, og Haldan er den fornemmeste i sin, og det med Billighed; og jeg vilde være den ypperste i gandske Norge, om ey Haldan var. Du vil og derved erhverve dig en trofast Ven i mig, og min Gerdur skal blive din Veninde, og næst mig skal du være hendes Kiæreste.

Med

Med vaklende Skridt forlod Hildegard dette Sted, og end meere vaklede hendes Haab. Hun fandt i sin Faders Telt Ragnhild alleene, thi Guttorm bivaanede endda Offeret i Templet. Jeg mærker, sagde hun ved at trine ind, at min Fader er endnu beskæftiget med at bringe den store Thor et Offer. Det er glædeligt, at see saa mange adskilte, ja fiendske, Folk at omgaaes hinanden fredeligen. Ja, saa er det, svarede Ragnhild, i denne korte Tid er man dog sikker paa Liv og Gods, nu svæver jeg ikke i Frygt for at see Guttorm hiembaaren død; Ak, at saadan Fred herskede altid! — Hertil kan min kiære Moder bidrage meget. — Hvorledes? — Ved at stifte Ægteskab imellem tvende Personer af Hallingdalen og af Vallders. — Hvem? — Hendes Dotter og Haldan. — Har Haldan talt med dig? — Ney. — Meener du da, at denne Foragter af vort Kiøn, denne vor Dals Fiende, denne stolte Mand, lader sig overvinde af den Mee, der selv tilbyder sig, tvertimod vore Skikke? — Ja, det haaber jeg, naar kun mine Forældre ey ere derimod; i hans Stolthed, i hans Foragt, synes mig at see en hemmelig Frygt for min

Nær-

Nærværelse, han tvinger sig ret til at være spodsk; hvi kan han ey holde en Samtale ud med mig, men maae flye? —— Du smigrer dig Pige, du elsker. —— Jeg elsker for at tiene mit Fæderneland. Desuden staaer aldrig nogen Helt imod en kiøn Piges Tillokkelser. —— Hvoraf veed du at være kiøn? —— Andres Munde, alles Øyne, sige mig det; nylig saae jeg mig og i Vandet. —— Ja, det var dig selv du saae; jeg mærker nok, at du elsker meest Haldan næst dig selv. Mit Minde har du, naar kun Anstændighed ey overtrædes; men din Fader vil blive vanskelig at overtale. Noget efter kom Guttorm hiem. Det første han kom ind, sagde han: Vel, nu ere disse Dage til Ende; nu skal mit Spyd ey mere ruste paa Væggen, men snart skal det give Ravnene Føde af Hallingdalernes Kroppe. Ak Fader! sagde Hildegard, hvor meget ønskeligere var det, om eet Sprog, een Dyrkelse, een Herkomst, een Egn, kunde foreene Haand og Sind! —— Hvad? Er det min Dotter som taler? Min Dotter, hvis Jomfrueburs Tinding jeg havde tænkt at udsmykke med Haldans Hoved. —— Haldans Hoved! —— og her segnede Hildegard. Ragnhild løb hurtigen til, og tog hende i sine

Arme.

Arme. — Lad den Foragtelige døe, som kan elske min og Landets Fiende. — Det varede ey længe, førend Hildegard kom sig. Guttorm holdt da denne faderlige Tale til hende: Du elske Haldan? Nær havde han dræbt mig i sidste Slag. Vi dreve Fienden paa Flugt, allerede vege de for vore stridbare Skarer, Seyeren var i vor Haand; og see, Haldan kom løbende frem, ligesom en Biørninde man har taget Ungerne fra, han fik de mindst Frygtagtige til at standse. Ligesom en vældig Flod, der styrter ned overst fra Klipperne, river med sig i sin stridige Fart, Jord, Sand, Stene, Træer, skummer, bruser op, og løber over paa alle Sider; saa foer han og frem i en Skye af Blod og Støv, og henrev Skiolde, Buer, Spyde, Sværde, Krigsfolk, med sig. Vore vendte Ryg, og jeg blev selv henrevet af Mængden; Endnu blues jeg derved. — Han streed for Sine. — men imod Dine. — Helte bør elskes. — Hold Munden; ellers skal denne Haand, og med det samme løftede han den i Veyret, drive de Hallingdalske Tanker ud af dig. Han slog en Rynke i sin Pande, ligesom den Thor pleyer at drage, naar han seer paa Jætter, og da krybe de i Skiul. Ligesaa maatte nu alt bæve

og

og tie for denne mægtige Rynke; thi Guttorm var Mand i sit Huus, een af de Tiders ægte Helte, hvorvel han i denne Post haver mange Efterfølgere i vor Tid, som dog i Marken, naar det gielder om at gaae Fienden i Møde, ey efterfølge ham, uden i det at han flyede for Haldan, sparende sig til en anden Gang for Fædrenelandet, ligesom Finck ved Maxen. Nu maatte Hildegard tie, Ragnhild turde ey oplukke sin Mund. Guttorm tog sit Spyd ned, hang Sværdet ved sin Side, satte en forgyldt Hielm paa sit Hoved, og lod afbryde Tæltet ved sine Trælle, og derpaa gik Veyen hiem til Valders. Hildegard fik neppe saa megen Tid, at hun kunde sige Asgeir det slette Udfald. Han raadede hende til at flygte. Men hun sagde, at det vilde giøre hende foragtelig i Haldans Øyne, paadrage hende sin Faders Vrede, og desuden vilde hun herved handle imod den Anstændighed, som hun havde lovet sin Moder. De aftalte derpaa at skulle mødes undertiden i den store Furre-Skov, som laae paa Grændsen, hvorhen hun let kunde komme ved at drive sin Faders Gedder, allerhelst han boede ey langt derfra.

Efterat Haldan var kommet til sin Bolig, og havde favnet sin Fader den gamle Jokul, spurgde han Asgeir, hvor de store Stene laae, som ingen kunde løfte. Asgeir førte ham til sin Faders Gaard, og viste ham dem. Haldan bad da een af deres Følge at løfte dem; men han og ingen kunde rokke dem. Dog kunde Asgeir vælte den mindste om. Men Haldan tog den, og kastede med den lige til Maalet. Da pegede Asgeir paa en større, og bad ham kaste den. Haldan løftede den, og da han fik den til sine Knæe, faldt den ned igien. Om nu Hildegard saae dig, sagde Asgeir. Haldan bukkede sig, hans Aarer svolmede op, han traadde dybt i Jorden, og med begge Hænder, thi han kunde ikke fatte den med een, kastede han den to Fødder videre end det længste Maal. Blodet sprang ham ud af Neglerødderne. Nu gav Hildegard dig Kræfter, sagde Asgeir. Ney, Vrede og Thor, svarede Haldan. Asgeir bragte adskillige Gange Hildegard paa Bane; men enten svarede Haldan intet, eller og: hun er en Qvinde, en Valders Mø; du maae selv elske. Hvor Haldan gik, bleve alle Qvindfolk staaende, de glemte deres Arbeyde, de giorde Sange til hans Ære, de kappe-

kappedes om at dandse med ham; men han undslog sig derfor, anseende det for en qvindagtig Øvelse: Lad Qvinder hoppe og springe, sagde han, det sømmer Mænd at behandle Vaaben. Dog havde han ofte i sin første Ungdom dandset denne Dals berømte Dands, men alleene med sin kiære Asgeir; thi de havde, han fra sit ellevte Aar, og Asgeir fra sit tiende, svoret sig i Fostbrødre-Laug sammen.

Nu lod Guttorm Budstikke udgaae over hele Vallders, og opbyde alt til Krig dygtigt Mandskab, som var over tretten Aar, for at giøre et Indfald i Hallingdalen, og hævne det nylig lidte Nederlag. Hildegard blegnede ved denne Tidende; hun gik ud i en Birke-Skov tæt ved deres Gaard, satte sig ved en Kilde, og, som Maanen skinte deri, sang hun dette:

Jeg i det klare Vand Freyrs blide Ansigt seer,
Det mildt, som til sin Gerdur, leer.
Ak Haldan, Haldan, Kiæmpe god!
Jeg frygter for dit Blod.

Hvem skal jeg Seyer ønske?
Mit Blod det isner nu;
Paa eene Side Fader er,
Paa anden meer end han.
Til Eenighed og Fred
Det slet nu tegner sig.
O Thor, med Hammer din
I Vrede slaae til mig!
Ak Haldan, Haldan, ak
At jeg var Gerdur din!
Freyr du da være skulde,
Og jeg din Gerdur, din.

Her er Gerdur! raabte een, og favnede hende om Halsen. Uvis, hvo det var, snoede hun sig af dens Hænder, og see, det var Asgeirs Gerdur. Fælles Skiæbne giorde dem snart fortrolige, og de fortaalte og beklagede indbyrdes Vanhæld for hinanden. Gerdur sang:

For Asgeir jeg nu frygter;
Thi udi Strid han gaaer,

Hielp, mægtig Freyr, o hielp,
Han uskadt maae hiemkomme!
Og skal han døe og falde,
Saa lad hans sidste Ord
Om elsket Gerdur blive,
Og lad mig paa hans Mund
Til Afsked sidste Kys,
De sidste Sukke, tage.
Dog ney, den Gud for mægtig er,
Paa hvilken jeg nu haaber,
Han elsker Navne min,
Han ævig elsker hende;
Han derfor med sit Skiold
Min Elsker skal beskytte,
Ham føre i min Arm,
Og alt til Lykke vende.

Hildegard sang derimod:

Græder I Øyne, græder Blod!
Thi Haabet nu forgaaer,

Mig Elskovs Glød forbyder
En Fader streng og haard.
Min Kiæreſt mig kun spotter,
Med Haanhed viser af.
Hvad, om min Haldan faldt
For Guttorms stærke Haand!
Hvad, om min Fader faldt
For Haldans stærke Haand!
Ulykkelig min Skiæbne er,
Og Norners Dom saa haard.
Mord, Blod, og Nederlag,
Og Odins sorte Fugle,
Og Uglers fæle Skrig,
Sind, Øre, Øye, fylde.

Og her braſt hun ud i en Taare-Flod. Natten nødde dem endeligen til at gaae hiem. Da Guttorm gik ud af ſit Huus, for at opfylde Hallingdalen med Mord og Brand, faldt hans Dotter ned for hans Fødder, hans Huſtrue hang om hans Hals, begge grædde og bade, at han vilde ſkaane ſit Liv, at han heller vilde ſee til at forlige de twende Naboe-Folk; og Hildegard lagde til, at han

ſkulde

skulde forsøge at tilbyde Haldan Fred. Men han svarede:

Jeg Haldan Fred tilbyde?
Min Ære svække saa?
Ney, op i kiække Helte,
I Valders Helte-Blod!
Op, op, for Fode slagter,
Slaaer, støder, kaster ned!
I Hallingdalisk Blod
Toer seyerrige Arme.
Saa meget Blod laer flyde,
Som de af vort har gydet.
Bortfører deres Møer,
Ihielslaaer Ulve-Unger,
Lad Barn i Svøb ey leve.
Og Odins Fugl skal skrige
Paa blodbestænkte Valplads.
Dyng Døding op paa Døding,
Alt hug for Fode ned.
Og dig til Løn, min Kiære!
Du, som din Fader elsker,

Skal Haldans Hoved blive.
Spydstagen skal det bære;
Selv skal jeg smilend give
Det blodigt hen til dig.
Og du ved blegnend Fiende
Udaf dit Fødeland
Bør glæde dig, og springe.
Saa vil jeg Fred erhverve.

Hildegard faldt i Afmagt, og hendes Fader befoel at lukke hende inde, af Frygt for at hun skulde mænge sig i Striden. Den hele Hær gav Frydeskrig fra sig, og hans Iver besjælede dem alle. Biergene gave Gienlyd, Floderne standsede i deres Løb, og Fuglene fulde ned af Himmelen, som fordum da Flamininus lod udraabe Grækenlands Frihed. Dog jeg betænker ey, at jeg ikke skriver Vers, og at det er ikkun tilladt i dem at digte saa stærkt. Tvende Dage efter, da Ragnhild sad i Dørren af sin Bolig, kom en med Blod bestænket Mand til hende, han var gandske ud af Aande, og han kunde neppe sige: Flye! Guttorm er død, Haldan har slaaet — førend han faldt ned.

Ragnhild

Ragnhild forlod ham, og løb til sin Dotter: Alting er ude! Guderne, vrede over din forbudne Elskov, have ladet Guttorm dræbe ved Haldans Haand. Hildegard faldt i Afmagt. Atter en Afmagt, vil vel nogen sige. Ja, den kommer mig ret til pas, naar jeg ikke i en Hast kan finde paa, hvad jeg skal lade mine Personer sige. Desuden er det jo naturligt, at en Dotter besvimer, naar hun hører, at hendes Fader er dræbt, ja dræbt ved hendes Elskers Haand; thi endskiønt Haldan ikke elskede Hildegard, (i det mindste vidste hun intet derom, og jeg haaber at mine Læsere ey heller vide meget derom,) saa elskede hun dog ham. Da hun nu endelig kom til sig selv igien, (thi enhver begriber vel letteligen, at hun nu ikke kan døe, saasom min Roman fik ellers alt for hastig Ende,) sagde hun alt det, som en øm Dotter og en hæftig Elskerinde formaaer at sige, hvilket er langt meere end jeg er i Stand til at fremføre, og som nu enhver Læser kan efter sin Foreskilling giøre saa ømt og hæftigt som han selv vil. Nu indsaae hun nok, at hun maatte staae fra sin Kiærlighed, hvilken Beslutning var tung for hende, men end tungere for mig; thi efter alle Regler i gode Romaner kan det ey vel lade sig giøre,

at hun kan forelske sig i en anden. Imidlertid var den flygtige Stridsmand kommet til sig selv igien ved Omhue af Ragnhilds Folk. Saasnart han fornam, hvad Uroe hans afbrudte og ilde forstaaede Ord havde foraarsaget, ilede han med at forklare sig tydeligere, nemlig, at Haldan havde slaaet sine Fiender, dog ey uden Tab, men at det var saa langt fra at han havde dræbt Guttorm, at han tvertimod strængeligen havde budet, at ingen skulde lægge Haand paa ham, men søge at tage ham til Fange ved at klemme ham inde imellem Skiolde. Dog han havde saa fortvivlet værget sig, at det havde ingen Mueligbed været at fange ham levende. Hildegard begyndte herved at fatte Mod, og viste al den Glæde, som Anstændighed tillod en Dotter, hvis Fader nyligen havde sat Livet til, og som Sorgen ogsaa virkeligen tillod hendes beklemte Bryst. De slagne Vallders-Boer havde imidlertid sanket sig, og sat sig i de snevre Passer imellem Vallders og Hallingdalen, under Anførsel af Frode, Guttorms Søn; saa nu var ingen Aarsag til at flye meere.

Noget efter mødtes Asgeir og Hildegard i Furre-Skoven. Af indbyrdes Beretninger

ninger mærkede de, at der intet Forlig var endnu at haabe; Hvorover hun aftalte med ham en Maade, hvorledes man skulde søge at bevæge Haldan. Men denne Maade skulle mine Læsere endnu ey saa tilig faae at vide; thi de fleste holde for, at man meest fornøyes ved det nye og uventelige, og endskiønt Lessing er af anden Mening, saa vil jeg dog denne Gang følge alfare Vey; Thi om den end ikke er den retteste, saa er den dog den letteste, og man falder mindst paa den. Alle de Nyere, som have villet være Originaler: Ariost, Montagne, Shakkespear, Young, Sterne, beskyldes for Ujævnheder, og for at falde. Det er derfore best med Silio, St. Amand, og Gerner, at følge Jorden.

En Dag Haldan stod og læssede Høe paa en Vogn, saa meget som ikke fire Karle formaaede at løfte, kom en ung kiøn Karl til ham, og spurgde, om hans Fader ey behøvede een i sin Tieneste? Ney gior han ikke, svarede Haldan; men du seer saa smuk, og tillige saa forsulten og afmægtig, ud, at det vilde være en god Gierning at give dig Kost. Forsøg til en Prøve at kaste noget Høe paa denne Vogn. Ussel bær du dig

ad,

ad, og uvant maae du være til Arbeyde.— Jeg skal nok lære med Tiden, naar jeg saaer arbeydet noget ved Siden af dig; En god Villie bær et stort Læs. — Hvad er dit Navn? — Ulf heder jeg; mine Forældre boede ved den anden Side af Dalen, men ere nu døde. — Du maae nok være en Hiemfødning, thi aldrig saae jeg dig i Krigen. Hvor gammel er du? — Sexten Aar; Mine Forældre vilde ey tillade mig, for mine svage Kræfter, at drage langt bort, og dette er min første Udflugt. — Nu, jeg vil være dig i Faders Sted, bliv her, lær at arbeyde, og dine Kræfter skulle ved Arbeyd og Øvelse forøges. Ulf arbeydede det beste han kunde, og Sveden randt ned af ham. Jeg seer, sagde Halvan, at du arbeyder over Kræfter; bind kun Høet sammen, jeg skal nok lægge det paa Vognen, hvor du ey kan række op. Det varede i nogle Dage. Altid var Ulf den første oppe om Morgenen, og den sidste til Senge om Aftenen. Han var paaklædt før nogen anden, og bar Grøden ind til den gamle Jokul, som ofte roste hans Hurtighed og Omhyggelighed for sin Søn. Han forekom og alle med at bære Frokosten ind til Halvan, og naar han kom der, havde han altid mange

Erin-

Ærinder derinde at bestille, og kunde aldrig komme ud igien. Jeg seer nok, at du gierne vil være hos mig, sagde Haldan, jeg tilstæder dig det, og er du ogsaa i Henseende til dine ringe Kræfter best tient med Huusgierning. Jo, jeg kan og arbeyde paa Marken, svarede Ulf. Ja, naar jeg er hos, var Haldans Giensvar, som kan løfte Høet paa Vognen for dig. Engang vare de paa Marken; Et stærkt Uveyr kom paa. Ulf blev borte. Haldan meente, at han var krøbet i Skiul for Uveyret, og selv blev han ved at være ude paa Marken, og rage Høet fra hinanden. Men i det samme saae han Ulf komme løbende ud af Aande, og Vandet dryppede af ham, og han slæbede paa en stor Kappe. Hvortil skal denne? spurgde Haldan. Til at bedække dig med imod Uveyret, var Ulfs Giensvar, og med det samme vilde han lægge den paa ham. Ney, gaae du kun hiem med den, sagde Haldan; Mit Bryst frygter ey Pile og Spyd, mindre Storm og Regn. Jeg vil nok blive her, svarede Ulf heel bevæget, om jeg maae. Siden du endeligen vil være min Skygge, sagde da Haldan, saa vil jeg dog komme din Svaghed til Hielp, og med det samme svøbte han ham ind i Kappen; thi den var saa

stor,

stor, at den kunde to Gange gaae om Ulf. Imidlertid klarede Veyret op, og Haldan sang:

Forgiæves Møe mig friſter;
Til Strid ſtaaer al min Hu.
Langt bedre er, med Sværd i Haand
I Hilders Leeg at gange,
End unger Møe ved hviden Kind
At klappe og favntage.
Som Snee bortgaaer, ſaa Skiønhed viger,
Men Æren ævig varer.

Derſom det er mig tilladt at ſige imod, ſagde Ulf, ſaa udelukker et ſtørre Gode derfore ey et mindre. Lad Helten høyeſt agte Æren, derfore beholde dog Elſkov og Skiønhed deres Priis, og uden dem vilde jo Helte ey være til. Ilde nok, ſvarede Haldan, at en Helt maae takke ſaa foragtelige Ting for ſin Oprindelſe. Nok ønſker jeg mig Børn, naar jeg kun ved Bønner og Ofringer kunde erlange dem hos Guderne; men at en feig, en ſkrøbelig, en

frygt-

frygtagtig, Pige skal være min Lige, det afskyer jeg. Har du da ingen Moder? spurgde Ulf. Jeg var nød dertil, gav Haldan til Svar, og siden hun var der, ærede jeg hende som Moder. Lad dine Børn gisre ligesaa, sagde Ulf. — Mine Børn? dem skal jeg først faae. — Du er pligtig til at efterlade dit Fæderneland saadanne Sønner, som Jokul har efterladt. — Men om de bleve Døttre? — Døttre føde Sønner. — Du mangler aldrig Giensvar, naar det gielder at forsvare Kiønnet; Du maae selv være en stor Elsker af det. Men nok have vi talet herom; Nu vil jeg hen at fiske, thi i Reguveir bider Fisken best. Hurtig løb Ulf hiem, og slæbede Kappen med sig. Før Haldan kom til Bækken, var han der, havde sat Maddiken paa Krogen, og gravet mange andre Maddiker op. Du er en hurtig Dreng, sagde Haldan, og fortiener Føden for din gode Villie.

Nu nærmede de kolde Dage sig. Haldan spurgde Ulf, om han ey vilde ligge hos en af de andre Karle, saasom det nu var for koldt at ligge alleene? Men han undskyldte sig med sin medfødte Undseelse. Al din Adfærd er, sagde Haldan, som en Jomfrues,

frues, og ey som en Karls. Jeg saaer at hærde dig, og tage dig med paa Fugle-Jagt. Nu fulgte Ulf ham over Bierge og Dale, fik ikke alleene mangen træt Fod, men og saaret og blodig, rev sig ofte paa Torne, for at bane ham Vey, bar hans Kogger og Bue. Orre, Rype, Hierpe, Tiur, bleve nu fældede.

Engang vilde Haldan, at Ulf skulde skyde; Men Pilen faldt mat ned paa Jorden, og ikke ti Skridt fra dem. Jeg skal lære dig at skyde, sagde Haldan. Han lagde sine Hænder paa Ulfs, hvilke skiælvede og brændte som en Glød, spændte Buen, sigtede for ham, og trak Snoren. Pilen sløy, surrede med en høy Lyd, og igiennemborede den største Todder. Ulf løb, hentede den, og rakte den til Haldan. Den er din, sagde Haldan, thi du skiød den. Ja med din stærke Arm, svarede Ulf. En anden Gang laae Haldan, træt af Jagten, og sov. Ulf sad med en Qvist, og vistede Myg og Fluer fra ham. Han faldt derpaa i Tanker, sukkede, og saae bevægeligen paa ham, og sang:

Ak,

Ak! at du følte nu,
Hvordan mit Hierte slaaer,
Hvad Strid det sønderslider,
Hvad Smerte jeg nu finder!
Da, kiære Haldan, da
Du vist for Hildegard
Medlidend og medynksom vilde blive;
Du glemte da, at hun
Er Møe fra fiendtlig Land;
Du da Veninde kun
I hende vilde see.
Hvor ofte har en kiærlig Haand,
Hvorvel ey tiltænkt hende,
Dog glædet Hildegard.
Hun over Bierg og Flod,
Igiennem Dal og Skov,
Saa trolig dig har fulgt;
Og dog ved kiære Side
Ey Roe og Glæde fundet;
Da hun den Lykke nød,

Alleene fordi du
Ey hendes Stand ret kiendte.
Ak, naar mon Skiæbnen dog
Engang vil gunstig blive!
Skal aldrig milde Elskov
Udi dit Øye tindre?
Skal jeg dig aldrig kalde Min?

Og ved disse Ord reiste hun sig, (thi nu kan Læseren ey længer tvivle paa, at Ulf jo er den virkelige Hildegard) hun beskuede ham noye, hun indsaae ham, hendes Siæl hang ved hans Siæl. Og nu bemestrede sig Sandserne hende gandske; Hun stial sig til et Kys paa hans Læber, foer straxt forfærdet tilbage, og blev rød som Blod. Han vaagnede, slog Øynene halv op, og sagde: Hvo rørte ved mig? —— Jeg jog med denne Qvist en Flue bort, som havde sat sig paa din Mund.

Engang de vare gangne vidt om, uden at fange noget, satte de sig trætte ned under en stor Birk, og vederqvægede sig med Ost, Havre-Brød, og en Dunk Øl. Iblant andet blev da talt om Elskov; ved hvilken Leylighed

lighed Ulf spurgde Haldan, om han aldrig havde elsket? Hvortil han svarede: Jeg har ikke engang noget Begreb om, hvad Elskov er; og har de Ophævelser, og Tegn til Glæde og Sorg, som jeg har formærket hos nogle, stedse været ubegribelige for mig. — Din hele Adfærd synes at overbevise mig om, at du taler Sandhed; men jeg har dog hørt mumle om en vis Hildegard — og ved disse Ord saae hun med en meget betydende Mine paa ham, som een, der hæftig beder om og attraaer en Ting. Han spurgde: Er det hende fra Vallders? Ja, svarede hun skiælvende. — Hende har jeg aldrig elsket. — Hun blev stum, blegnede, og lukte sine Øyne. Endelig sagde hun halv grædende: Hun elsker dog dig, og jeg har altid hørt, at en bestandig Kiærlighed har et velgrundet Haab til Gienkiærlighed. — Det treffer ikke mig, dette qvindagtige Raserie skal aldrig vanære mig; det gior af Helte Trælle. — Maaskee en anden, som ey var fra Vallders, kunde være lykkeligere? — For mig ere de eens, enhver Møe er afskyelig for mig. — Her tændtes et Glimt af Haab i Hildegards Hierte: Det er ikke dog mig i sær, ikke en Vallders Møe i sær, som han hader; min Feyl er kun, at jeg er Fruentimmer,

timmer, sagde hun ved sig selv. — Men, blev han ved, og reiste sig: hvi tager du dig hende saa an? er du beslægtet med hende? Men lad os bryde denne fortrædelige Tale af, og opsøge den flygtige Hare.

Faa Dage efter blev det bekiendt, at Haldan med en samlet Hær vilde paa nye falde ind i Vallders. Kort forhen blev Ulf borte. Da det berettedes Haldan, sagde han intet videre, end: Han var for frygtsom til at blive; og forbød at lede efter ham. Imidlertid kom Hildegard hiem, og fortaalte sin Moder, med hvis Minde hun havde forføyet sig bort, hvor slet det var løbet af, og det svage Haab hun dog havde. Ragnhild søgte at tale hende af dermed, men forgiæves; hvorpaa hun og, som en øm, kiærlig, og svag Moder, lod det beroe. Asgeir giorde sig al Umag for at vende Haldans Sind fra denne nye Krig, og forestillede ham, at Hallingdalens Skade var nokfom hævnet ved Guttorms Død, og at man nu burde tænke paa Fred. Men Haldan var ubevægelig, og sagde tilsidst: Vil du ey gaae, Fostbroder, da vil jeg gaae allene. Asgeir spurgte og meget efter Ulf; men Haldan svarede: Hvi er du saa bekymret for

denne

denne unge Dreng, han var dog unyttig til Krigen. — Ere da ingen andre Egenskaber nyttige, end de krigerske? — Jo, at vogte Gedder; Men dertil duede Ulf ikke heller, han var altid saa tankefuld, og blev reent underlig, naar han var hos mig, som endeligen var den meste Tid. — Regner du da denne Omhyggelighed for din Person, den Flid hvormed han vartede dig op, den Kiærlighed, den Ømhed, han bar for dig, for intet? — Hos en Mandsperson vil det ey sige stort. — Du havde da elsket Ulf, om han havde været en Jomfrue. — Her tang Haldan, og heraf drog Asgeir nogen Mistanke, at han havde kiendt Hildegard, og at han ey var uden Følelse for hende; thi Asgeir var just den, som havde skaffet hende Hallingdals Klæder.

Nu drog Haldans tapre Trop afsted; Asgeir ogsaa, med Mod og Glæde i Ansigtet, og med Døden i Hiertet. Paa et tilfrosset Vand mødte begge Krigshære hinanden. Ved Luder blev Tegn givet til Slag. Efterat Pilene vare forskudte, greb man til Sværdene. Frode, den raskeste og stærkeste og modigste blant sit Partie, løb med dragen Værge ind paa Haldan. Da saae

man en ung, velskabt og smækker Karl, at trænge sig frem iblant Haldans Trop, at ile med hastige Skridt, og at kaste sit Skiold for Haldan; Men i det samme gled han, faldt, og Hielmen gik af Hovedet; lange gule Lokker flagrede paa Skuldrene; Skioldet drev i Marken, og Værgen tabtes af den svage Haand. Bryste, hvidere end Dofres Snee, skiøde sig i Veyret, og Maanen skinner ey saa blidt, som de Straaler, der ginge af hendes Øyne. Haldan løb til, og reiste hende: Elskelige Hildegard! hvi vover du dit Liv for mig? og han trykte hende ømt op til sin Barm. Besiddelsen af Mælke-Veyens Verdener, alle muelige Verdener, veyer intet imod den Glæde, som Hildegard da følte. Syn, Sands og Tale, forginge hende; hun levede i sin Elsker. Frode selv lod synke sit Sværd til Jorden, da han kom nærmere, og saae dette Syn. Jeg ærer min Søsters Elsker, sagde han. En Lykke var det, at Asgeir var hos, thi han løb efter koldt Vand, som han øsede op af et Hul paa Isen, og stænkede i Hildegards Ansigt, hvorved hun kom til sig selv igien, da hun ellers var nær ved at bortdøe af Glæde, hvilket hendes Elsker for lutter Glæde ey mærkte. Hun tog derpaa sin El-

skers og sin Broders Hænder, lagde dem i hverandre, og sagde: Herved stifter jeg evigt Venskab imellem begge Folk; al gammel Kiv, Trætte og Had, skal for stedse være glemt. Begge Hære raabte Frydeskrig ved disse Ord. Saadan Magt have Ungdom, Skionhed, Kionnet, uventelige og romanske Tildragelser, over de flestes Hierter. Begge Hære blandedes da sammen til een, Venskab viste sig nu i alle Fagter, hvor før Had og Vrede. Hildegard gik midt imellem Haldan og Frode igiennem alle Ledder, og blev ansect som en Gudinde. Denne Dag er Ulf stor, sagde Haldan, større end nogen Helt. Som Ulf havde du allerede giort mit Sind vaklende, og begyndt at indskyde mig milde Tilbøyeligheder; thi hvo kunde miskiende din Skionhed. Men jeg holdt det for en Heltes Ære, at være uforanderlig i sine Meninger. Dog din sidste Gierning har gandske overvundet mig, og lært mig, at Menneskет har en Ære større end Krigsheltens, og skilt fra hans. Det var neppe, at jeg kunde forstille mig, da du rødede —— du veed vel selv, min kiære Ulf. Hildegard rødmede, trykte hans Haand, og sagde: Skaan Ulf for Hildegards Skyld.

Hoved-Personerne begave sig derpaa til Ragnhilds Bolig, hvor Halvan havde inden kort Tid Bryllup med Hildegard, og Asgeir med Gerdur. De levede længe sammen. Deres Elskov og Venskab endtes ey før med Døden, og de efterlode sig velartede Børn, levende Udtryk af deres Fædre og Mødre; og til samme Skiæbne vil jeg ønske mine Læsere og Læserinder megen Held og Lykke.

Om

Norge.

Ved

Forfatteren

af

Sigrid.

Per damna, per cædes, ab ipso
Ducit opes animumque ferro.

HORAT.

Kiøbenhavn, 1776.
Trykt og faaes til Kiøbs hos August Friderich Stein, boende i Skidenstrædet No. 171

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Mod Verdens Nordre Poel
Sig Land i Veyret reyser,
Med Mos-begroede Top,
Med ævig Is-graae Fiælde;
Til Syne frygteligt,
Helst fra sit Naboe-Rige
Og fra de Stæder Nereus
Skum-Bølger paa det vælter.
Gud og Naturen har
Med Klipper det omgiærdet,

For Fiende-Haand og Øye
Derved i Tryghed sat.
Sig store Fiorde langt
I Landet skiære ind,
Med grøn-beklædde Strande
Og skovrig Bakker prydde.
Der Granen hæver sig,
Og Furren Himlen truer;
Og dog for hvasse Øxe fældt
Maae Ranes Døttre hilse.
Der Koen Sødme skiænker,
Og Gedden klavrer op;
Der Hav og Elv af Fiske vrimle,
Og Bierg Metaller skiuler.
Hvert Skridt Forandring giver,
Nye Udsigt aabner sig:
Hist Vand fra Fiældet falder
Med Fart nedstyrtende,
Vel tusinde Regnbuer
I det for Øye males.

Ey Frankrigs Ludvig, ey
De Britters Jorgen, mægte
Med Croesi rige Skat
Et saadant Fald frembringe.
Og I, Ægyptens Under,
Og Pharaoners Skam,
I høye Pyramider,
Mod Fiæld I svinde bort.
Paa Fiæld vort Syn udvides
Langt over Jord og Hav;
Der klare, pure Luft,
Fred, Frihed, aander ind.
Ey Under, at Beboeren
Et sundt, et smiddigt Legem,
En frie, og sund, og villig Aand
I saadant Legem bærer.
Ey rart er der at finde den,
Som andet Sæcle aabner,
Og Gyldenloves Feyde
Endnu omtale kan:

Jeg vel den Helt end mindes,
Hvor han for Fode slog
Vort Naboe-Folk og Fiende;
Han deres Skræk ret var.
Min Aand nu ynges op
Ved nye Erindring om,
Hvorledes Marstrands Skandser
For Norske Løve faldt.
Saaledes Gubben taler,
Og sneehvid Hage rysker,
Med Fingeren paa Bord
I Øl han Feldtslag maler:
Hvor hoppede mit Hierte,
Da Feyde nylig meldtes!
Men ak! min Arm var svag,
Og ey min Villie lig.
Dog skulde fire for
Mig eene have stridet,
De raske Sønnesønner
Min Styrke viset dem.

Gaae, sagde jeg, og strid
For Land, for Fader, Konge;
Lad overmodigt Folk
De Norskes Styrke prøve;
Og viis, at Helte-Blod
I Helte-Afkom flyder.
Døer heller, kiære Sønner,
Paa Helteviis med Ære,
End lever skammelig
Som Niding og Forræder.
Dog jeg af Fædre-Ild
Jer Ansigt blusse seer;
Ey kiække Nordmand trænger til
At muntres op til Dyd.
Hos ham Dyd arves med
Den Luft, han fødes i.
Den første Pust han drog,
Var frie, og ædel, dydig.
Ey Trælles nedrig Sind,
De Søndre Landes Lod,

Ham kue, tvinge kan;
Af Navn end Træl ey kiendes.
Hans Jord hans egen er,
Han Fædreland vist eyer:
At værge egen Jord,
Og Fædreland, er eet.
Derfor sit Bryst til Værn
Han sætter, og bortjager
Dem, som hans Fødeland
Vil træde under Fod.
Han voxer; Ære, Lyst,
Og Elskov for sit Land,
Med ham opvoxe, og
Hans hele Selv besiæle.
For ham er Kongen Fader,
Thi Børne-Ret han har;
Han derfor frem for andre
Udsees at Kongen vogte.
Som frie han eene veed
At elske, hade, figte,

Dem

Dem som bør elskes, hades,
Og figtes hart imod.
Saa Gubben talede.
Mit Sind heel oprørt blev,
Og jeg den Varme kun
Af Fædreland nu følte.
Besiæled ved min Nordmands Aand
Jeg ham saa talte til:
Hvorvel end fød i andet Land,
Din Værd heel godt jeg skiønner;
I et stort Antal Aar
Din Luft, dit Mod, din Dyd,
Paa mig har virket saa,
At jeg for Norsk mig agter.
En Dansk, en Norsk, hos mig
Er fælles Landsmand, Ven;
For Broder agtes hver,
Som Kongens Scepter lyder.
Men mig er det en Lyst,
Den kiække Nordmands Billed

Med sande Farver male;
Jeg ham det skylder vidst.
Med venligt Øyekast,
Med milde Ord og Fagter,
Den tapre Nordmand sig
I Ilden for dig kaster.
Han Ædelmod og Venskab
At skatte, ære, veed.
Men vil du ham begegne
Som Træl og nedrig Siæl,
Hans tapre Mod sig hæver,
Du selv en Træl da bliver.
End gielder Haand i Haand
Hos denne ædle Slægt;
Dens Mund og Hierte stemme
I alting overeens.
Hvad andet Folk, end dette,
Til Ilden havde ofret
Sit Gods og sine Gaarde,
Da Sverrigs tapre Carl

Det Norske Riges Formur,
De Friderichshaldske Volde,
I Vinters haarde Kuld
Med megen Magt angreb.
Men Heden, som i Nordmands Bryst
End ulmede og brændte,
Brød da i Lue frem,
Og med fornyet Magt
Slog ud igiennem Tage,
Naturen selv betvang.
I sidste truend' Feyde,
Da kiæk og indfød Nordmand
Paa Penge-leyed Fremmed
Med Vagt opagte maatte,
At han ey let til Flugt,
Men seen til Stridens Fare,
Sin Fane, og sin Eed,
Forløbe, glemme, skulde:
Da skeede det, at saadan
Uædel Leyesvend

Fra Danskes Hær sig sneeg,
Og anden Bund forsøgte.
Udsatte Norske Post
Forgiæves vared ham,
At han Befaling havde
Hver den ihiel at skyde,
Som Ære, Pligt, forglemte,
Og til vor Fiende gik.
Endda løb leyed Krigsmand,
Og i sit Løb han døde
Ved Kuglen, udsendt fra
Den trofast Nordmands Bøsse.
Nu Generalen selv
Ham roser, og vil lønne
Med den udsatte Priis,
Af Kongen før bestemt.
Men Norske Helt ham svarer:
For Penge ikke jeg
Et Menneske afliver,
Men kun naar Pligt mig byder.

Og

Og denne Helt han dog
Kun ringe Krigsmand var;
Men Norsk Soldat han tænker
Som fødde Adelsmand.
Saa meget Frihed giør:
Man egen Værd da føler;
Da Borgers sande Høyhed
I fulde Glands sig viser.
Bulls høye Sang kun du,
O Frihed! lived' op,
Da han om Eyendom
Og Frihed sang saa værdig.
Den Lyst til Fødeland,
I ædelt Bryst den Varme,
Frimanner og Tulliner
I Norge bringer frem.
Hvad anden Vaar, end Norges,
Colbiørnsen danne kunde?
Ved Norske Fiældes Fod
En Jotul saaes af Storm.

Og Einars Fædre-Ild
Opblussed' Einars Sanger.
Thalia selv jo loe,
Da Wessel stemte op.
De nye Eyvinder skal
De Gamles Roes fornye,
Ja med fordoblet Kraft
Dem overgaae og stige.
For Nordmand skalded Fiæld
Meer end Parnassus er.
Foruden Helicon
Og Lærdoms faste Sæde,
Ved egen Aand opmuntred,
Ved egen Drift henreven,
Han dem alt overgaaer,
Der midt i Musers Bolig,
Ved Siden af Apoll,
I Lærdoms Lys nu boe.
Om Sicele kunne spaae,
Et Glimt af Guddoms Ild

Sig

Sig ofte for dem viser,
Naar de begaandet ere;
Saa føler jeg, og spaaer:
At den Tid skal vist komme,
Da muntre Gallier
Fra Seinens lave Bredde,
Og dybe Britter fra
Den Rigdom-førend' Themse,
Til Norges tapre Folk
Om Lærdom beyle skal,
Og ved Nid-Elvens Bredde
Nye Kundskab lede op;
Paa Bergens høye Skole
I Handel undervises;
Og Nordmænd Verdens Under,
Samt Hæder, Lyst, da være.
Men da jeg trætte Lemmer hviler,
I Grav formulned er min Krop.
Ak! at jeg Hoved maatte reise,
Og Norges Ære skue!

Nu

Nu ſmilte kiække Nordmand,
Og mig om Halſen faldt:
Du ſom en Nordmand taler,
Er værdig den at være;
Jeg Norges Ære føler,
Og glad til Graven iler.